

**Florin Ioniță
Mihail Stan
Marilena Lascăr**

ART
Grup Editorial

**LIMBA ȘI LITERATURA
ROMÂNĂ**

**EVALUARE
NAȚIONALĂ**

2012

R
E
A
N

Florin Ioniță
Mihail Stan
Marilena Lascăr

*Limba și
literatura
română*

**Evaluare
Națională
2012**

Florin Ioniță
Mihail Stan
Marilena Lascăr

*Limba și
literatura
română*
**Evaluare
Națională
2012**

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparțin editurii.
Reproducerea integrală sau parțială a conținutului lucrării
este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii.

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IONIȚĂ, FLORIN**

Limba și literatura română : Evaluare Națională 2012 /
Florin Ioniță, Mihail Stan, Marilena Lascăr. - București : Art, 2011
ISBN 978-973-124-675-8

I. Stan, Mihail
II. Lascăr, Marilena

811.135.1(075.33)
821.135.1.09(075.33)

Tipărit la C.N.I. „CORESI“ S.A.

Pentru comenzi vă puteți adresa:

Departamentului Difuzare
C.P. 78, O.P. 32, sector 1, București

telefon
021.224.17.65
0721.213.576
0744.300.870

Se acordă importante reduceri.

Înainte și în timpul Evaluării Naționale...

În preziua testării:

- interesează-te la avizier sau la secretariatul școlii dacă au apărut modificări în organizarea testării, față de ceea ce știai (locul precis în care vei susține testarea, ora până la care este permisă intrarea în școală/în clasă, alte condiții stabilite de conducerea școlii);
- nu da crezare diferitelor zvonuri care circulă în rândul colegilor (din nefericire, unii „se distrează” pe seama acestui moment, inventând o gamă, practic inepuizabilă, de „vești din surse sigure”);
- pregătește-ți din timp toate cele necesare pentru testarea de a doua zi (două pixuri cu pastă albastră sau un stilou cu două rezerve, un creion cu gumă, o riglă, servețele, sticla cu apă etc.);
- în cel mult o oră, „frunzărește” materialul pe care l-ai studiat până acum (fie și pentru a avea un motiv de satisfacție pentru munca depusă);
- relaxează-te (ascultă muzica preferată, vezi un film care să-ți întărească tonusul sufletesc, joacă-te, participă la alte activități pe care le ai programate în familie, dar nu la vizite, la onomastici, la alte „sărbători” care mai degrabă te obosesc, decât te deconectează).

În ziua testării:

- din momentul în care ai luat loc în banca din clasa în care vei susține testarea, păstrează-ți calmul, vorbește cu voce scăzută cu cei din jur și nu te lăsa contaminat de frica unora, dar nici de falsul entuziasm al altora, întrucât îți vei pierde concentrarea;
- nu-ți pierde răbdarea, dacă se întâmplă ca subiectele să întârzie peste ora oficială a începerii testării: fii sigur că vei avea la dispoziție timpul necesar

rezolvării cerințelor – două ore, din momentul în care primești efectiv subiectul;

- la primirea foii cu subiectele pentru testare, verifică dacă ai primit o copie corespunzătoare calitativ; în caz contrar, solicită o altă foaie;
- înainte de a trece la rezolvarea propriu-zisă, rezervă-ți 5-10 minute pentru citirea atentă a subiectelor, care să-ți permită să înțelegi cele două texte (literar și nonliterar) și cerințele formulate; reține că poți face orice fel de adnotări/ sublinieri pe foaia cu subiecte, pentru a identifica eventualele dificultăți sau pentru a încerca o rezolvare rapidă a unora dintre cerințe;
- scrie rezolvările subiectelor în ordinea în care apar pe foaia oficială pe care ai primit-o;
- respectă, în scriere, numerotarea din subiectul oficial și normele obligatorii de aşezare în pagină (margini, aliniate, scrierea până la capăt de rând, rânduri drepte, egale, cu aceeași distanță între cuvinte sau între literele componente ale cuvântului; încearcă să faci cât mai puține ștersături și nu utiliza sub nicio formă pastă corectoare!);
- concentrează-te exclusiv asupra rezolvării cerințelor, verifică periodic timpul rămas până la predarea lucrării, utilizează ciorna atunci când este necesar;
- rezervă-ți 5-10 minute pentru recitirea și corectarea lucrării.

I.

CE TREBUIE SĂ (MAI) ȘTIU

- textul literar și textul nonliterar
- cum se citește un text literar sau nonliterar
- înțelegerea baremului, a cerințelor și răspunsul la acestea
- modurile principale de expunere
- eul liric
- cum rezolv cerințele complexe ale subiectului
- așezarea textului în pagină
- caligrafia
- exprimarea corectă

Despre textul literar și textul nonliterar

Așa cum se vede în testele oferite ca model pentru Evaluarea Națională 2011, textul literar și textul nonliterar au pondere egală în economia subiectelor. La clasă ai studiat atât texte literare (lirice, dramatice, narrative), cât și texte non-literare (reclama, anunțul, stirea, mersul trenurilor, textul publicitar etc.).

În tabelul de mai jos vei găsi, sintetizate în paralel, trăsăturile caracteristice ale celor două tipuri de texte.

TEXTUL LITERAR	TEXTUL NONLITERAR
- conține o <i>situatie de comunicare</i> în care sunt omniprezente mijloacele artistice (figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice);	- conține o <i>situatie de comunicare</i> din care lipsesc mijloacele artistice; pot fi folosite repetiții, enumerări, comparații etc., dar acestea nu sunt utilizate cu intenție artistică;
- comunicarea se bazează mai cu seamă pe <i>sensul figurat</i> al cuvintelor, în stare să sugereze acțiuni, stări, atitudini, trăiri etc. ale unui personaj/ ale eului liric;	- se bazează pe <i>sensul propriu</i> al cuvintelor, menit să exprime date, idei și informații despre realitate;
- <i>emisatorul</i> este în general subiectiv, recreând o lume fictivă; acesta poate fi naratorul, personajul, eul liric etc., deci o convenție/ o ficțiune;	- <i>emisatorul</i> este obiectiv, prezentând realitatea în datele ei generale sau particolare; poate fi autorul textului sau o persoană, de obicei identificabilă cu nume și/ sau cu statut real;
- <i>receptorul</i> poate fi cititorul sau chiar un personaj al operei literare;	- <i>receptorul</i> poate fi cititorul sau o persoană reală, identificabilă;
- <i>contextul</i> în care are loc comunicarea se raportează la elemente cu care se operatează în literatură: acțiune, narator, personaje, conflicte, eu liric, indici spațio-temporali etc.;	- <i>contextul</i> în care are loc comunicarea diferă în funcție de ideile autorului, de tipul de text nonliterar, de factori din afara sferei literaturii (date, fapte, evenimente, concepte, demonstrații, idei, raționamente etc.);

TEXTUL LITERAR	TEXTUL NONLITERAR
- <i>subiectul</i> , aparținând ficțiunii, privește semnificația acțiunii/ a conflictelor, statutul, psihologia și destinul personajelor, ideile poetice, valorile etice și morale;	- <i>subiectul</i> , aparținând lumii reale, fără apel la ficțiune, este, de obicei, neutru și privește ideile și opiniile autorului, semnificația informațiilor, a datelor, a faptelor și a evenimentelor prezentate;
- <i>mesajul</i> poate fi interpretat în mai multe feluri sau din mai multe perspective, în funcție de vârstă cititorului, de cultura acestuia, de momentul receptării etc.;	- <i>mesajul</i> este unic, neutru, rareori putând fi interpretat în mai multe feluri sau din mai multe perspective;
- <i>comunicarea</i> pune în mișcare personaje sau sugerează stări, atitudini, trăiri ale eului liric; organizarea textului (compoziția) este destinată obținerii expresivității;	- <i>comunicarea</i> se referă la persoane, date, informații, evenimente reale; organizarea textului este astfel aleasă, încât să permită informarea rapidă și complexă a cititorului;
- <i>limbajul</i> este caracterizat prin <i>expresivitate, unicitate</i> precum și capacitate de a <i>sensibiliza</i> cititorul, obținute prin utilizarea sensurilor figurate ale cuvintelor, bogăție lexicală, polisemantism, sensuri noi ale cuvântului în context;	- <i>limbajul</i> are, ca scop principal, transmiterea de informații și presupune exactitate, precizie, claritate, obținute prin utilizarea sensurilor proprii ale cuvintelor, a termenilor tehnici și științifici specifici domeniului, a neologismelor, a unor formule și construcții fixe, ca și prin concentrație lexicală;
- <i>conținutul de idei</i> se adresează emoției estetice a cititorului, sensibilității și imaginației sale.	- <i>conținutul de idei</i> se adresează mai ales rațiunii/ gândirii cititorului.

Reține că, în esență, un text nonliterar are ca scop transmiterea de informații către cititor. Acest tip de text are o mare varietate de forme: *articoul de ziar sau de revistă, reclama, instrucțiunile de folosire a unui aparat, enunțul unei probleme la matematică, o schemă sau o descriere științifică* (la biologie, la geografie, la istorie...), *anunțul, textul unei legi, un text științific incluzând grafice, tabele, ilustrații sau o adeverință, o cerere, interviul* etc.

Din tabelul comparativ de mai sus, vei observa cu ușurință că cele două tipuri de texte operează cu elemente comune (situație de comunicare, emițător, receptor, mesaj, subiect, conținut de idei, limbaj...), numai că acestea au caracteristici diferite. În consecință, cerințele formulate pe baza unui text nonliterar nu diferă esențial de cerințele care pot fi enunțate pentru un text literar.

Amintește-ți că pentru un text literar narativ îți puneai câteva întrebări fundamentale. Aceleași întrebări îți le vei pune și pentru textul nonliterar, dar răspunsurile vor fi diferite, aşa cum au fost sintetic formulate în tabelul de mai jos:

ÎNTREBĂRI	TEXTUL LITERAR	TEXTUL NONLITERAR
- „cine” povestește/ prezintă?	- naratorul sau unul dintr-o persoană	- autorul sau o persoană reală, identificabilă
- „ce” se povestește/ se prezintă?	- fapte și întâmplări imaginare (acțiunea relatată)	- date, idei, informații, evenimente, întâmplări reale
- „cine” ia parte la acțiune/ este implicat?	- personajele, cărora li se relevă trăsături fizice și morale	- autorul însuși, persoane reale, instituții, organizații
- „unde” și „când” se întâmplă?	- indicii spațio-temporali ai acțiunii	- indicii spațio-temporali ai situației prezentate
- „cum” și „în ce context/ împrejurare”?	- descrierea sau sugerarea situației în care acționează personajele	- descrierea științifică a situației în care au loc evenimentele și întâmplările reale
- „ce semnificație au faptele prezentate”/ „pentru ce”?	- mesajul este interpretat în mai multe feluri sau din mai multe perspective	- mesaj unic, neutru

După cum observi, întrebările sunt aceleiași sau similare, răspunsurile însă diferă în funcție de tipul de text avut în vedere. Adaptează informațiile concentrate în tabelele de mai sus și vei putea să răspunzi cu ușurință la cerințele care apar în testelete pentru antrenament sau în cele de la Evaluarea Națională. După câteva exersări, nimic nu îți se va părea dificil. Încearcă!

Despre cum se citește un text literar sau nonliterar

Probabil că ești nedumerit în fața unui asemenea titlu: *Cum adică, după opt ani de școală nu pot să citesc un text?* Dar nu te grăbi să tragi concluzii! Ceea ce vrem să te învățăm este cum să citești orice tip de text cu ochi critici, cu metodă, eficient, pentru a putea să-i descifrezi structura și semnificațiile.

Se știe că, dacă vrei să afli câtă „școală” are cineva, este suficient să-l asculti și să povestești chiar și o întâmplare banală. Dacă se va pierde în detaliu și nu esențializează sau nu ordonează faptele și întâmplările, dacă va folosi un limbaj rudimentar sau inadecvat, dacă va face repetiții și folosește clișee etc.,

este clar că persoana respectivă nu este familiarizată cu lectura. Dimpotrivă, dacă va fi coherent, logic și expresiv, dacă va folosi un limbaj adecvat situației de comunicare, atunci te afli în prezență unui cititor avizat. Este o legătură directă între calitatea povestirii și gradul de cultură al celui care povestește.

Când te pregătești pentru Evaluarea Națională, trebuie să te pui în ipostaza unui cititor avizat. Așa că, vrei, nu vrei, ești nevoit să respecți regula jocului și să te comporti în fața unui text, literar sau nonliterar, altfel decât cititorul comun. Trebuie să răspunzi unor cerințe care presupun înțelegerea de profunzime a textului dat. Pentru a realiza acest lucru în condiții optime, îți propunem să citești atent orice text dat, în trei faze, fiecare dintre ele având obiective clar delimitate:

Faza I constă într-o primă lectură, în care descifrezi *aspectele generale ale textului*: autorul, titlul, organizarea conținutului, tema, personajele, faptele, ideile esențiale etc. Această fază, echivalentă cu *înțelegerea elementară a textului*, preponderent emoțională, este comună tuturor cititorilor obișnuiți, care lecturează un text pentru propria plăcere sau pentru a-și satisfacă nevoia de informare asupra unei probleme oarecare.

Faza a II-a constă într-o *lectură direcționată*, vizând explorarea și interpretarea textului, potrivit unor intenții sau sarcini de lucru, astfel:

- descifrarea sensului din context al unor cuvinte/ expresii/ locuțiuni/ cuvinte-cheie etc.;
- identificarea ipostazelor naratorului/ ale eului liric/ ale autorului;
- clarificarea sensurilor relaționale ale textului, care sunt răspunsuri la întrebări de genul: *cine?*, *ce?*, *unde?*, *când?*, *cum?* / *în ce context?*, *pentru ce?*;
- identificarea modurilor de expunere dominante și a caracteristicilor acestora în textul dat; în textul poetic – identificarea elementelor de versificație;
- delimitarea unor idei principale/ a unor idei poetice;
- identificarea modalităților de caracterizare a personajului;
- identificarea unor *semnificații specifice* (având ca bază expresivitatea în context sau capacitatea de sugestie a unor cuvinte/ construcții, figuri de stil, imagini și procedee artistice, idei etc.).

Faza a III-a presupune o *lectură selectivă*, în care se realizează o *privire sintetică* asupra textului ca întreg. Acum se pătrunde în *structurile de adâncime* ale textului, când are loc *interpretarea*, aceasta presupunând, în funcție de cerințele la care trebuie să răspunzi, diferite sarcini de lucru:

- stabilirea semnificației/ semnificațiilor titlului;
- rezumarea textului;
- punerea în relație a ideilor textului cu mijloacele artistice;

- interpretarea semnificațiilor textului/ ale unor idei ale textului și exprimarea unor opinii despre acestea;
- motivarea/ argumentarea unor idei sau a unor situații, comportamente, atitudini și reacții ale personajelor;
- caracterizarea sumară a personajelor;
- descifrarea și interpretarea mesajului operei/ al fragmentului etc.

În funcție de sarcinile de lucru pe care trebuie să le rezolvi, citește textul dat în maniera indicată și vei vedea cum lucrurile se clarifică. Firește, este nevoie de exercițiu sistematic, pentru ca această manieră de lucru să devină obișnuită pentru tine. Nu spunem că este ușoară, nici măcar plăcută, dar te asigurăm că este necesară și eficientă.

Despre înțelegerea baremului, a cerințelor și despre răspunsul la acestea

Firește că atunci când te află în fața unui subiect, primul lucru la care te gândești este cum să rezolvi corect și complet cerințele pe care le ai (sarcinile de lucru). Mai întâi, însă, trebuie să știi cum este organizat un barem de evaluare și notare, altminteri riști ca răspunsul dat să nu „cadă” pe soluțiile promovate de acesta și să primești alt punctaj decât cel scontat. În acest capitol vei afla câteva informații strict necesare despre principiile fundamentale în alcătuirea unui barem, despre cum să citești cerințele subiectului dat și cum să alcătuiești răspunsurile corespunzătoare.

Un barem de evaluare și de notare nu este nimic altceva decât o grilă, în care apar criteriile după care se judecă răspunsul dat de tine și punctajul care se acordă la final. În alcătuirea lui, specialiștii țin seama de o serie de principii, dintre care cele ce te interesează pe tine, în mod direct, sunt următoarele:

- un răspuns foarte bun la o cerință dată primește punctajul maxim, dar aceasta nu înseamnă că, pentru un alt răspuns, mai slab sau incomplet, vei primi un punctaj mai mare decât meriți (*principiul noncompensării*); pentru a primi punctajul maxim, toate răspunsurile trebuie să fie corecte și complete;
- un răspuns corect și complet, dar care nu este identic sau similar soluțiilor din barem, primește punctajul maxim (*principiul echivalenței soluțiilor*);
- un răspuns parțial corect sau incomplet primește un punctaj inferior (*principiul diferențierii în aprecierea răspunsurilor*);
- primește punctajul stabilit doar răspunsul dat, nu cel intenționat sau considerat ca implicit, printr-o formulare accidentală (*principiul cotării răspunsului dat*);
- între cerința subiectului și criteriul după care se judecă răspunsul dat este o corespondență (*principiul corespondenței*); cu alte cuvinte, criteriul

- de judecată a răspunsului dat respectă specificul cerinței propuse spre rezolvare;
- un răspuns care depășește cadrul de rezolvare corectă a unei cerințe nu primește nici un punctaj (*principiul necotării răspunsului care depășește cadrul cerinței*).
 - un răspuns asupra căruia evaluatorul are îndoieri primește nota corespunzătoare, ca și cum acestea nu ar exista (*principiul dubiului în favoarea celui evaluat*).

Sfatul nostru este să pui alături modelele oficiale ale subiectelor pentru Evaluarea Națională și baremele de evaluare și notare și să observi cum se reflectă aceste principii în barem. Totodată, pentru fiecare dintre testele din această carte vei găsi un barem detaliat sau schematizat de evaluare care respectă în totalitate principiile enunțate. În acest fel vei vedea cum este cotat răspunsul tău.

În cele ce urmează, te vom învăța cum să înțelegi multe dintre cerințele subiectului și cum să-ți adecvezi răspunsul, pentru a obține performanțe.

1. Cerința trebuie citită foarte atent, în întregul ei, până când este înțeleasă corect și complet. Pentru a o înțelege corect, procedează astfel:

- descompune cerința în elemente distințe (unități informative de bază);
- reflectează asupra sensului pe care îl are în context verbul de „comandă” (*transcrie, scrie, precizează, prezintă, alcătuiește un enunț, explică, motivează etc.*);
- continuă, pas cu pas, cu elementele rămase ale enunțului, până ești convins că le-ai înțeles;
- recitește cerința, pentru a-i reconstituи sensul global.

Iată cum poți proceda. Să presupunem că te afli în fața cerinței: *Transcrie, din strofa a doua, un fragment conținând o imagine auditivă*. Descompunem cerința, în minte sau chiar pe foaia tipărită, în patru elemente de bază sau unități de informație: *Transcrie, // din strofa a doua, // un fragment, // conținând o imagine auditivă*.// Luăm pe rând fiecare element și îl analizăm astfel:

- *transcrie* – deci trebuie să preiau ceva din text, nemodificat, și să-l transpun pe foaia de testare;
- *din strofa a doua* – deci nu din altă parte a textului;
- *un fragment* – deci nu un vers sau o grupare de versuri;
- *conținând o imagine auditivă* – deci o singură imagine, iar aceea să fie auditivă.

Abia după acești pași necesari poți trece la redactarea răspunsului. Este logic faptul că mai întâi trebuie să știi ce răspunzi, apoi sub ce formă o faci și, în sfârșit, să formulezi corect răspunsul așteptat.

2. Răspunsul nu trebuie să fie „telegrafic”, ci trebuie să aibă o structură, fie ea și minimală, a unui enunț corect alcătuit sub aspect logic și gramatical.

Spre exemplu, pentru cerința următoare: *Desparte în silabe cuvintele: „poiana”, „departe”, „duios”, „deschide”*, răspunsul corect și complet este de tipul: *Despărțirea cuvintelor în silabe: „po-ia-na”, „de-par-te”, „du-ios”, „des-chi-de”*.

3. În situația în care se cere *transcrierea unor cuvinte/ sintagme/ locuțiuni/ propoziții* etc., punctajul se acordă numai dacă transcrierea este exactă, limitată strict la cerința formulată.

Nu se acordă niciun punctaj pentru transcrierea incompletă sau pentru cea care depășește cadrul cerinței, uneori chiar și cu un singur cuvânt.

Dacă se respectă prima parte a cerinței (de exemplu: *Transcrie din text două substantive...*), dar nu se îndeplinește și a doua parte (de exemplu: ...*în cazul nominativ*), ci se transcriu substantivele care sunt în alt caz decât nominativul, răspunsul va fi considerat greșit și nu se va acorda niciun punctaj parțial.

4. Atenție la răspunsul care privește *precizarea valorii morfologice sau a funcției sintactice* a unui cuvânt dintr-un context dat! Este posibil ca, pentru identificarea la nivel primar a valorii morfologice sau a funcției sintactice (pronume..., conjuncție..., atribut..., complement...), fără determinanții (pronume relativ, pronume personal..., conjuncție subordonatoare..., atribut adjectival, complement circumstanțial de timp...) să nu se acorde punctaj intermediar, cu atât mai puțin punctajul maximal, stabilit pentru răspunsul corect.

5. Dacă se cere *precizarea/ transcrierea/ menționarea/ stabilirea unui număr X de sinonime/ antonime/ omonime/ deriveate* etc. ale unui cuvânt oarecare, în evaluarea răspunsului se va respecta *principiul ordinii exemplelor*, în limita numărului X.

De pildă, dacă la cerința *Menționează doi termeni din familia lexicală a adjecțivului „blând”* răspunsul va conține trei sau mai multe exemple, vor fi luate în considerare numai primele două exemple și nu va acționa principiul compensației. Dacă unul dintre cele două exemple este greșit, se va obține numai jumătate din punctajul stabilit, nefiind evaluate și celelalte răspunsuri.

Drept urmare, limitează-ți răspunsurile la numărul pe care îl impune cerința, respectă întocmai ordinea răspunsurilor pe care, explicit sau implicit, o stabilește cerința respectivă.

6. Aşa cum ai văzut în prezentarea unor principii ale alcăturii baremului, răspunsul corect, care depăşeşte sau nu se încadrează în condiţiile stabilit prin cerinţă, nu capătă un punctaj suplimentar faţă de cel stabilă iniţial, putând fi chiar penalizat. Fireşte, răspunsurile incomplete, parţial corecte sau cele care nu respectă litera şi spiritul cerinţei nu vor primi punctajul maxim, ci un punctaj intermediar, mai mic.

În virtutea unui asemenea principiu, în cazul unei cerinţe de tipul *Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să prezinti semnificaţia titlului poeziei X, prin raportare la conţinutul fragmentului citat*, iar în reperele cerinţei este prevăzută, în mod expres, specificaţia *încadrarea în limita de spaţiu prevăzută – Y puncte*, un răspuns scris sub 10 rânduri sau pe mai mult de 15 rânduri nu primeşte punctajul alocat. Respectă condiţiile impuse de cerinţă!

7. Atunci când cerinţa este de tipul *Scrie/ Alcătuieşte o frază în care să existe şi o subordonată completivă indirectă, având ca regent verbul Z*, răspunsul corect va implica efectuarea tuturor operaţiilor obişnuite de analiză sintactică a frazei: sublinierea predicatelor, marcarea elementelor de relaţie, delimitarea textului în propoziţii, precizarea felului propoziţiilor, precizarea raporturilor sintactice în frază, în formă simplificată/ schematizată. Neefectuarea unor asemenea operaţii riscă depunctarea. Concluzionând, toate cerinţele legate de sintaxa frazei presupun implicit efectuarea operaţiilor de analiză, amintite mai sus.

8. În principiu, pentru orice răspuns care nu este punctual (format dintr-un cuvânt, grup de cuvinte, structură...), se acordă punctajul pe baza a două criterii de notare: *corectitudinea enunțului/ a răspunsului formulat* şi *respectarea întocmai a condiţiilor stabilită prin cerinţă*. Nu se va acorda punctaj intermediar pentru respectarea doar a uneia dintre cele două criterii amintite. Regula de care trebuie să ţii seama în asemenea situaţii este aceea că răspunsul dat trebuie să fie adecvat cerinţei stabilită şi corect alcătuit, prin respectarea normelor de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

9. În cazul explicării semnificaţiei unui vers (sau a unei imagini artistice, a unei figuri de stil etc.), *punctajul maxim* se acordă pentru un răspuns nuanţat (conţinând toate informaţiile necesare şi suficiente, raportate la contextul din care versul a fost extras), convingător/ persuasiv, redactat corect, într-un registru stilistic adecvat.

Punctajul parţial se acordă dacă răspunsul este corect, dar incomplet, sau dacă este complet, dar conţine greşeli de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

Este imperios necesar ca *afirmaţiile din cadrul răspunsului să fie dublate de argumentaţie* (prin exemplificare, prin comentare, prin comparare etc.). Simplă afirmaţie, lipsită de argumentare/ de motivare, riscă să fie interpretată ca un răspuns incomplet sau chiar incorect, şi astfel să nu obții punctajul aşteptat.

10. În redactarea unor compuneri cu cerințe date (Subiectul I-B, Subiectul al II-lea-B), răspunsul trebuie să respecte principiul *unității de conținut și de formă*, ceea ce presupune asumarea obligatorie a următorilor indicatori de bază, indiferent cum sunt ei distribuiți și cotați în barem:

- conținut adecvat cerinței;
- respectarea convențiilor de redactare a tipului de text cerut (organizarea textului, moduri de expunere, registrul stilistic adecvat etc.);
- respectarea unității introducere-cuprins-încheiere (în caracterizarea unui personaj, în exprimarea unei opinii despre un aspect din textul dat etc.);
- așezarea corectă a textului în pagină;
- exprimarea corectă, ortografia și punctuația.

În mare, acestea sunt „regulile jocului”. Treptat, va trebui, ca oricare jucător creativ, să înveți să le folosești în favoarea ta. Mai întâi însă trebuie să le cunoști foarte bine și să le aplici întotdeauna.

Despre modurile principale de expunere

Știm, pe baza unei îndelungate experiențe, că modurile de expunere într-un text literar sau nonliterar îți-au creat totdeauna probleme, mai ales în situația identificării trăsăturilor acestora și a redactării unei compuneri în care să motivezi prezența sau semnificația utilizării lor în textul dat.

Faptul are mai multe cauze, între care cea mai importantă ni se pare aceea legată de absența unei sistematizări a trăsăturilor generale și specifice ale acestor moduri de expunere. De aceea, în rândurile de mai jos, îți le vom prezenta sintetic, acolo unde este cazul, cu indicații de rezolvare a cerințelor diverse, care le vizează.

1. Prin descriere – fie științifică, întâlnită în textul nonliterar, fie literară/artistică, întâlnită în opera literară în proză sau în versuri – se înțelege:

- un *mod principal de expunere* (de organizare a conținutului) într-un text, literar sau nonliterar;
- o *tehnica de construcție* a textului nonliterar, ce constă în „zugrăvirea” trăsăturilor generale și particulare/ specifice ale unei situații, ale unui lucru, fapt, fenomen etc., pe baza unui *limbaj științific*, exact, lipsit de culoare artistică;
- o *tehnica artistică*, în textul literar în proză sau în versuri, prin care se prezintă *cum este* un personaj, un peisaj, un comportament, o situație etc., pe baza unor *mijloace artistice* (figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice);
- un *text nonliterar descriptiv* sau un *text literar descriptiv* (opera literară, în proză sau în versuri, care se bazează pe acest mod de expunere/ pe

această tehnică artistică, de obicei denumită *descriere literară* sau *descriere artistică*).

În raport cu subiectul pe care îl prezintă, descrierea literară sau artistică poate fi:

- *de tip tablou* (tabloul unei lupte, tabloul desfăşurării unei furtuni, tabloul iernii etc.);
- *de tip portret* (axată pe o prezentare sumară sau amănunțită a trăsăturilor fizice și/ sau morale ale unui personaj, reunite într-un *portret literar*, ce poate fi complex realizat sau doar o schiță de portret).

De asemenea, descrierea, științifică și literară/ artistică, prin raportare la ceea ce prezintă în textul dat, poate fi:

- *statică* (picturală, o prezentare în imagini a unui tablou tip „carte poștală ilustrată”, în care apar și verbe ce exprimă stări, existențe etc.);
- *dinamică* (surprinzând un fenomen/ un eveniment în plin proces, verbele folosite fiind de mișcare, uneori accelerată);
- *combinată*, bazată pe *alternanța static-dinamic* (mai întâi, descrierea este statică, apoi dinamică sau invers, implicând o *gradație ascendentă, descendentă sau completă*).

Într-o operă literară bazată pe descrierea artistică, *emisatorul*, respectiv cel care privește și „vorbește” (reprezentat de *narator* sau de *personaje* – în opera epică – de *eul liric* – în opera lirică – sau de *autor* și de *personaje* – în opera dramatică), se situează, de obicei, în diferite ipostaze:

- *contemplativul* care privește și meditează la ceea ce vede, simte și îl impresionează;
- *observatorul*, neutru sau implicat, aflat în interiorul sau în exteriorul cadrului, al peisajului, al fenomenului descris;
- *mărtorul ocular* al unui eveniment, fapt, fenomen etc.

În textul nonliterar bazat pe descriere, ipostaza autorului sau a unei persoane este, mai ales, cea de *observator*, neutru sau implicat, de *mărtor ocular*, de *purtător al unei calități/ al unui statut*: publicist, persoană oficială, călător, turist etc.; uneori, din fragmentul dat spre analiză, pur și simplu nu se poate identifica ipostaza celui care recurge la descriere, decât în date generale.

Când este integrată într-o *operă epică* (pentru că *nu există naratiune fără descriere, cum nu există descriere fără naratiune*), descrierea are și alte roluri decât pe cel de a arăta cum este cineva sau ceva, respectiv un rol *informativ* și/ sau unul *explicativ*: de a încetini ritmul acțiunii, de a amâna desfășurarea unor evenimente, de a crea suspansul etc.

Într-o *operă lirică*, descrierea artistică, pe lângă rolurile amintite, îl mai are și pe acela de a sugera, prin intermediul *figurilor de stil* și al *imaginilor artistice*

(care devin dominante), trăsături/ caracteristici, detalii, viziuni și percepții subiective etc.; aşadar, un marcat *rol persuasiv* (de convingere) și *estetic* (de a impresiona și a trezi în cititor emoția artistică).

Când se citește/ se analizează oricare tip de descriere, este indicat să urmărești:

- cine efectuează descrierea;
- din ce perspectivă (cum privește/ consideră cele descrise) și ce percepă acesta;
- care sunt aspectele descrise și contextul lor spațio-temporal;
- cum se oglindesc în text cele percepute;
- ce sugerează imaginile artistice (în cadrul textului literar descriptiv);
- ce este particular/ specific în descrierea respectivă etc.

Punând cap la cap răspunsurile la aceste întrebări, vei obține *conținutul* unei compunerii prin care motivezi specificul, rolul, prezența descrierii în textul dat. În *introducerea* compunerii vei scrie una-două fraze prin care definești descrierea, după caz, științifică sau literară/ artistică, iar în *încheiere*, exprimarea motivată a unei opinii despre particularitățile descrierii din text.

Care este proporția optimă între introducere, cuprins și încheiere? Sugestia noastră este următoarea:

- *introducerea*: 1/ 7 – 2/ 7 din spațiul cerut sau propus pentru compunere;
- *cuprinsul*: 4/ 7 – 5/ 7 din spațiul cerut sau propus pentru compunere;
- *încheierea*: 1/ 7 – 2/ 7 din spațiul cerut sau propus pentru compunere.

Din fracțiile precizate mai sus poți face diferite combinații, care să se potrivească cel mai bine situației concrete în care te află: 1/ 7 + 5/ 7 + 1/ 7, 2/ 7 + 4/ 7 + 1/ 7, 1/ 7 + 4/ 7 + 2/ 7.

În mod similar vei proceda în orice situație care presupune redactarea unei compunerii, cu un spațiu limitat sau fără limită de spațiu (dar atunci trebuie să-ți propui tu, de la începutul redactării, un anumit spațiu, altminteri compunerea ta va fi dezechilibrată).

2. Dialogul este *modul principal de expunere* care constă în succesiunea/ în totalitatea replicilor din con vorbirea a două *persoane* (în viață reală) sau a două *personaje* (în opera literară epică sau dramatică). Prin dialog, se comunică, în modul cel mai direct cu puțință, idei, informații, opinii, explicații etc.

Acest fapt se face prin următoarele mijloace:

- prin cuvinte (*componenta verbală*);
- prin elemente care exprimă atitudinea: gesturi, mimică, poziții corporale, intonația/ accentuarea unor cuvinte, ritmul și intensitatea vorbirii etc., care însoțesc sau înlocuiesc cuvintele (*componenta nonverbală și paraverbală*).

În opera literară, asemenea elemente care exprimă atitudinea pot fi:

- redate prin notații ale naratorului: *Așa o fi, răspunse Ghiță hotărât, dar eu nu-ți pot spune...;*
- sugerate prin semnele de punctuație din dialog/ din replică: – *M-oi duce, dacă spui; dar e bine să-mi arăți ce și cum; ca să știu ce să fac!*

De aceea, când analizezi un dialog dintre două personaje, trebuie să scoți în evidență:

- atât *ce se spune*, respectiv *ce semnificație au cele spuse* (componenta verbală);
- cât și *cum se spune*, respectiv *ce semnificație are acest fapt* (componenta nonverbală și paraverbală).

Trebuie să ai în vedere faptul că, prin dialog, personajele (din opera literară) și persoanele (din textul nonliterar) comunică un conținut oarecare și se comunică, își manifestă atitudinea/ reacțiile/ stările sufletești..., și astfel se trădează mai mult decât o arată cuvintele rostite.

Dialogul este astfel o modalitate de caracterizare, fie că pune în lumină relațiile dintre două personaje, fie prin conținutul său, fie prin ceea ce sugerează (detalii de comportament, de atmosferă, intenții etc.).

Deși nu face obiectul testării naționale, poți să ai în vedere și opera dramatică. Aici, dialogul (*dialogul dramatic* sau schimbul de replici dintre personaje, pe baza căruia se încheagă acțiunea) are o serie de caracteristici care îl particularizează față de cel din opera epică:

- este o formă *mascată de narare*, care face să avanzeze acțiunea;
- este *mijlocul esențial* prin care se pun în evidență atitudinea, mentalitățile, psihologia personajelor dramatice;
- este *principala modalitate de caracterizare a personajelor*;
- are, obligatoriu, un *dublu rol*: de *comunicare* între personajele de pe scenă și de *transmitere* către spectatori a gândurilor, a faptelor, a intențiilor și a aspirațiilor acestora.

Uneori dialogul își găsește reprezentarea chiar și în *opera lirică* (de exemplu, *Revedere* de Mihai Eminescu), atunci când aceasta are conținutul organizat pe baza relației *întrebare-răspuns* (*structură dialogică*). Rolurile se distribuie între *eul liric* și un „*personaj liric*” (în poezia eminesciană, codrul).

Dacă într-o operă lirică întregul conținut reprezintă o adresare a eului liric ce nu primește răspunsul sau „replica” așteptată (ca în poezia *Izvorul nopții* de Lucian Blaga), atunci vorbim de *monolog adresat* (mărcile lexico-gramaticale ale acestuia fiind cele specifice adresării: verbe, pronume și adjective pronominale de persoana a II-a singular, vocative, imperative, interjecții etc.).

3. *Narațiunea* este un *mod principal de expunere și de organizare compozițională* în opera epică în versuri sau în proză: *basm, baladă, fabulă, schiță, nuvelă, roman* etc. Accentul într-o narațiune cade pe ce se întâmplă. Drept urmare, există și multe *texte nonliterare* care au ca mod de expunere narațiunea, numai că aceasta nu are valoare artistică, ci este o simplă înșiruire de fapte, de întâmplări, de evenimente, la care autorul sau o persoană reală este prezent sau participă.

Dacă într-o descriere accentul cade pe grupul nominal (substantiv + adjec-
tiv, cu rol de epitet), într-o narațiune, accentul se deplasează către grupul verbal (al cărui nucleu este reprezentat de verb).

Textul narativ sau opera epică se definește prin situația în care există *nara-
tor, acțiune, personaje, narațiune* ca mod principal de expunere, la care se mai pot adăuga alte două elemente – *subiectul și conflictul*.

a. *Naratorul* (povestitorul) relatează faptele și întâmplările în care sunt implicate personajele.

Schema următoare te va ajuta să identifici ipostazele naratorului într-o operă epică:

- naratorul *subiectiv* (implicat afectiv, marca definitorie a implicării fiind relatarea la persoana I singular, ceea ce presupune perspectiva/ viziunea proprie asupra evenimentelor relatate);
- naratorul *obiectiv* (detașat/ neimplicat afectiv, relatarea se face la persoana a III-a singular);
- naratorul *omniscient* (singurul care „știe” cum gândesc și acționează personajele, în spatele căror se află și pe care le prezintă în diferite ipostaze și situații);
- *naratorul-personaj* în propria narațiune (care relatează la persoana I, narațiunea fiind marcat subiectivă);
- uneori este o „*voie*“ care nu poate fi identificată.

Uneori, în aceeași creație literară pot exista mai mulți naratori, care prezintă din perspective diferite același eveniment.

b. *Subiectul* unei narațiuni/ al unei opere epice presupune, de cele mai multe ori:

- plasarea într-un *context spațio-temporal*;
- organizarea într-o succesiune de *momente* (expoziție, intrigă, desfășurarea/ dezvoltarea acțiunii, punct culminant, deznodământ) sau pe baza relației *situație inițială – transformare/ evoluție – situație finală*;

În unele creații literare, mai ales în cele moderne, nu pot fi identificate momentele subiectului, accentul fiind pus pe relatarea unor fapte, situații, comportamente și.a.m.d. Aici, subiectul este alcătuit dintr-o multitudine de aspecte/ de detaliu care sunt menite să oglindească psihologia unui personaj,

atmosfera unei epoci, viziunea subiectivă asupra unor teme precum viața, moartea, dragostea, timpul etc.

Reține faptul că modul de construire a subiectului este propriu fiecărui autor, acesta având propria concepție asupra modului de scriere a operei și, în consecință, va respecta sau nu anumite reguli încetătenite pentru o specie literară sau pentru un anume tip de personaj.

c. Totalitatea faptelor și a întâmplărilor dintr-o operă epică formează *acțiunea*, care poate fi:

- *simplă, liniară, cu un singur fir narativ* (întâmplările se înșiruie șenele după altele și decurg șenele din celelalte, de obicei pe baza unei relații de tip cauză-efect, precum în schița *D-l Goe...*);
- *complexă, ramificată, cu diferite planuri narrative care se întrepătrund* (are aspectul grafic al coroanei unui arbore, ca într-un roman, unde există mai multe planuri narrative, care se intersectează, se despart, capătă o importanță mai mare sau devin secundare etc.).

Nu putem vorbi de acțiune în absența unui *context spațio-temporal*. Uneori acțiunea este limitată, ca în schiță, sau capătă ampolare în timp și în spațiu, ca în roman. *Indicii spațio-temporali* fixează cadrul acțiunii, permit raportarea înțelegerii cititorului la o experiență și cunoaștere proprie, facilitează înțelegerea atmosferei unei epoci etc.

Reține faptul că în acțiunea unei opere, în *narațiunea propriu-zisă* sau în *relatare/ în povestire*, din rațiuni de construcție a subiectului sau a personajelor, pot fi intercalate:

- *secvențe descriptive;*
- *secvențe dialogate;*
- *secvențe evocative;*
- *secvențe meditative.*

d. *Conflicturile* pun în mișcare acțiunea și determină comportamentul, reacțiile, atitudinile și gândurile personajelor. Simplificând, se poate afirma că un conflict reprezintă „ciocnirea” de pasiuni și de interes dintr-o personaje, într-un context dat.

Într-o operă literară, conflictele pot fi privite din mai multe perspective:

- în funcție de numărul de personaje implicate, conflictul poate fi *individual/ individualizat* (legat de un singur personaj și, în general, axat pe reliefarea trăirilor personajului, pe evoluția comportamentului, a atitudinilor și reacțiilor acestuia) sau *colectiv* (între două sau mai multe colectivități, una dintre ele putând fi întruchipată de un singur personaj, care, în acest caz, devine *exponent/ reprezentant* al respectivei colectivități, în numele căreia vorbește și acționează);

- în funcție de domeniul la care se referă, conflictele pot fi *sociale, istorice, morale, psihologice* etc.;
- în funcție de relațiile dintre personaje și de specificul acțiunii, conflictele pot fi *în stare latentă* (potențiale/ pe cale de a izbucni), *evolutive* (ascendente/ în plină desfășurare, uneori conducând la o situație explozivă), *principale/ centrale* sau *secundare*, *simple* (liniare, în desfășurare continuă) sau *ramificate* (împletite, imprevizibile, complicate, cu structură arborescentă) etc.

e. Personajele participă la *acțiune* în diferite grade (personaje *principale, secundare, episodice*). Personajele pot fi *individualizate, colective, exponențiale/ reprezentative*, iar din perspectiva construcției subiectului pot fi *simple* (schematizate, axate pe o singură trăsătură de caracter, precum în schiță) sau *complexe* (cu o varietate de trăsături de caracter, cu o psihologie complexă, precum în roman) etc.

Într-o operă epică (sau dramatică) personajul poate fi situat într-o singură *ipostază* (de exemplu, Goe întruchipează imaginea copilului răsfățat și needucat) sau în *ipostaze diferite* (complementare, care contribuie la conturarea unei personalități complexe). Spre exemplu, părintele Trandafir, personajul principal al nuvelei *Popa Tanda* de Ioan Slavici se află în diferite ipostaze: preot de țară, întâiul gospodar al satului, soț și tată.

Atunci când ai de redactat o compunere care presupune caracterizarea unui personaj, fie ea și sumară, trebuie mai întâi să identifici modalitățile/procedeele de caracterizare, orientându-te după schema de mai jos:

MODALITĂȚI DIRECTE DE CARACTERIZARE	MODALITĂȚI INDIRECTE DE CARACTERIZARE
<p>Caracterizare directă efectuată de către:</p> <ul style="list-style-type: none"> - narator (träsături fizice și/ sau morale; statutul inițial al personajului); - alte personaje (caracterizare subiectivă, în raport de relațiile dintre personaje) - personaj însuși (autocaracterizarea/ autoportretul; definește modul subiectiv în care personajul se definește pe sine sau în raport cu lumea, faptele, întâmplările etc.) 	<p>Caracterizare desprinsă, prin interpretare, din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gânduri, fapte, atitudini, comportament; - relațiile cu celelalte personaje; - limbaj (al personajului însuși sau al personajelor/ al naratorului, care vorbesc despre personajul dat; important este și <i>ce se spune</i> despre personajul dat, și <i>cum se spune</i>); - mediul în care personajul este situat (societatea, epoca istorică, împrejurările concrete ale conflictului); - nume; - alte procedee: descrierea, antiteza, analiza psihologică etc.

Atunci când alcătuiești o caracterizare, fie și sumară, a unui personaj, trebuie să scrii în partea introductivă una-două fraze prin care să precizezi modalitățile/procedeele de caracterizare a personajului, identificate în textul dat.

În partea de conținut a lucrării, vei sublinia trăsăturile personajului, începând cu cele fizice și continuând cu cele morale, identificate prin modalitățile/procedeele enunțate de tine în introducere. Există două moduri consacrate de a sublinia trăsăturile:

- prin raportarea la ordinea modalităților/ a procedeeelor de caracterizare (de exemplu, te referi, mai întâi, la caracterizarea directă, efectuată de către narator și prezintă trăsăturile identificate, apoi la caracterizarea directă efectuată de către alte personaje ș.a.m.d.);
- prin sublinierea unor trăsături pe care le ierarhizezi în funcție de importanța lor pentru evoluția personajului (dar atunci trebuie să menționezi separat și modalitatea sau modalitățile de caracterizare prin care trăsătura respectivă este reliefată în text).

Reține că nu este indicat să combini, în același text, cele două moduri de organizare a lucrării, pentru că, aproape sigur, calitatea compunerii scade.

Exersează, pe rând, ambele moduri de organizare, vezi care dintre ele este mai potrivit pentru maniera ta de a redacta și perfecționează-l!

Despre eul liric

Eul liric/ eul poetic este acea *instanță* care comunică – prin textul poetic – idei, gânduri, sentimente (similar naratorului dintr-o operă epică și reprezentând un fel de „voce” a emițătorului, care este o abstracțiune și, în consecință, nu trebuie confundat cu persoana fizică, respectiv cu autorul însuși).

Simplificând lucrurile, *eul liric* este un alt „chip” al poetului (transpus într-o anumită ipostază: contemplativul, meditatивul, nostalgicul, îndrăgostitul etc.) care comunică, prin textul poetic (care se caracterizează prin sens figurat, prin varietatea figurilor de stil și a imaginilor artistice și prin marea capacitate de sugestie a unor idei, gânduri, sentimente), cu un potențial cititor.

Mărcile lexico-gramaticale (însemne/ embleme, formate din cuvinte și din structuri morfologice și sintactice) ale prezenței eului liric într-un text poetic pot fi următoarele:

a. Dacă apar *verbe, pronume și adjective pronominale de persoana I singular*, în situația în care acestea sunt dominante, se poate vorbi de o *confesiune lirică* (destăinuire/ mărturisire directă a gândurilor și a sentimentelor), iar când acestea apar în mod sporadic, sunt considerate *elemente de confesiune lirică*.

Un asemenea text poetic este obligatoriu marcat de *perspectiva subiectivă* (mod propriu de a privi lucrurile, de a gândi și de a simți), ce se reflectă în ideile poetice exprimate sau sugerate, în conturarea atmosferei poetice, în preferința pentru anumite figuri de stil și imagini artistice, chiar în specificul elementelor de versificație (strofă, vers, ritm, rimă, măsură) etc.

b. Dacă apar verbe, pronume și adjective pronominale de persoana a II-a singular, verbe la modul imperativ, substantive în cazul vocativ, interjecții exclamative, atunci se poate vorbi de un *discurs liric* (de un monolog adresat, când nu există replică de răspuns la ideile/ întrebările/ gândurile și sentimentele exprimate), respectiv de o *adresare directă către un „personaj liric”* (precum în poezia *Ce te legeni...* de Mihai Eminescu, în care codrul joacă rolul unui asemenea „personaj liric”).

Perspectiva subiectivă este identificabilă prin aceleași elemente ca mai sus, cu observația că, mai ales în intervenția eului liric, pot apărea și elemente de *confesiune*, de *descriere* sau de *evocare* (prezentare a *ceea ce a fost* și a *cum a fost cândva undeva*). De obicei, *discursul liric* presupune o organizare a conținutului pe o relație de tipul: *eu-tu, eu-voi, atunci-acum* etc.

c. Dacă apar verbe, pronume și adjective pronominale de persoana I plural, atunci ipostaza eului liric este cea de *exponent/ de reprezentant* al unei colectivități, în numele căreia „vorbește”. Aparent, eul liric nu este decât un *transmițător*, cel mult un *interpret*, al ideilor, al idealurilor, al aspirațiilor colectivității. Ca atare, *perspectiva subiectivă* în *discursul liric* (cea ce presupune o relație de tipul *noi-voi, ale noastre-ale voastre*) pare că aparține doar respectivei colectivități. De fapt, și în acest caz, *perspectiva subiectivă* îl implică pe eul liric însuși, prin selecția și organizarea ideilor în textul poetic, prin mijloacele artistice care susțin aceste idei, prin mesajul transmis etc.

d. Dacă apar verbe, pronume și adjective pronominale de persoana a III-a (singular sau plural), nu mai există semne ale implicării afective a eului liric (acesta adoptă masca unei „voci” *impersonale, obiective*, care emite idei și/ sau descrie un peisaj, un cadru, o situație etc.). Într-un asemenea caz, se vorbește despre *lirism obiectiv* (spre deosebire de *lirismul subiectiv* din situațiile precedente).

În unele texte lirice, pot apărea diferite combinații de ipostaze ale eului liric, astfel încât se pot împleni elemente de confesiune cu cele de descriere, de meditație sau de evocare, cu interferențe între persoanele I, a II-a și a III-a ale verbelor.

Caracterul subiectiv al unui **text nonliterar** este vizibil prin prezența verbelor și a pronumelor la persoana I și a II-a, singular și plural, prin indicii spațio-temporali raportați la emițător. Subiectivitatea indică faptul că textul

este centrat pe transmiterea sentimentelor, a experiențelor, a stărilor sufletești ale autorului.

Despre cum se rezolvă cerințele complexe ale subiectului

Am ajuns într-un punct în care trebuie să abordăm și problema rezolvării unor cerințe complexe ale subiectului pentru Evaluarea Națională. Știm că aceasta este problema-cheie și că ea presupune volumul de muncă cel mai ridicat.

Mai întâi, să vedem ce tipuri de texte îți impune programa pentru Evaluarea Națională să redactezi. Este vorba de următoarele trei tipuri:

- textul *descriptiv* (axat pe *cum arată cineva sau ceva*; altfel spus, îți se cere să faci o descriere de tip portret sau de tip tablou);
- textul *narativ* (centrat pe *ce s-a întâmplat*, uneori – pe *ce și cum s-a întâmplat*; cu alte cuvinte, îți se cere să povestești ceva, despre cineva sau despre ceva);
- textul *argumentativ* (elaborat cu un scop precis: *de a convinge pe cineva despre ceva*; acesta este un text care încearcă să convingă un interlocutor, un evaluator, un ascultător etc. să-ți acorde punctul de vedere, pe baza argumentelor/ a justificărilor pe care le aduci).

Bineînțeles că aceasta este o clasificare didactică, în realitate se întâlnesc frecvent interferențe între cele trei tipuri de texte. Este important să ai în vedere că trăsăturile tipului de text pe care îți se solicită să-l redactezi trebuie să fie dominante în textul elaborat de tine. Știi deja că nu poți redacta un text pur descriptiv, pentru că el va conține fie și minime elemente de narativă, și invers.

Cât privește *textul argumentativ*, lucrurile sunt numai în aparență complicate. Un text argumentativ are o structură specifică, similară structurii *introducere – cuprins – încheiere*, numai că se numește altfel, din cauza faptului că se operează cu alte concepte, deci cu alte înțelesuri. Pe scurt, *structura unui text argumentativ* este următoarea:

- drept *introducere*, apare *ipoteza*, respectiv definirea/ enunțarea clară a opiniei tale despre faptul, ideea, semnificația... care îți este indicată prin cerință;
- în partea de *conținut* a compunerii/ a textului vei scrie *argumentele, motivele, justificările* cerute (mai întâi se enunță argumentul și apoi se justifică prin exemplificare, prin explicarea sintetică, prin comentare, prin comparare cu alte fapte de același tip, prin dezvoltare etc.);
- în partea de *încheiere* vei scrie *concluzia* ta, care trebuie să întărească ipoteza, de obicei reprezentând o sinteză a argumentelor aduse; în niciun caz concluzia nu trebuie să contrazică ipoteza de la care ai pornit.

Cel mai delicat lucru din această schemă este legat de scrierea argumentelor (enunțare și justificare). Pentru a învăța cum trebuie să procedezi, îți propunem un exercițiu.

Ia o foaie de hârtie și, după ce vei citi textul dat mai jos, încearcă, timp de cinci minute, să găsești cât mai multe soluții logice de a rezolva problema. Scrie soluțiile găsite pe foaia de hârtie!

Problema de rezolvat:

Am un cățeluș foarte neastâmpărat: nu stă o clipă locului.

Vreau să știu ce greutate are, dar nu am la dispoziție decât un cântar de bucătărie.

Cum aş putea face să-l cântăresc?

Oprește-te aici! Nu citi mai departe până nu ai dat răspunsurile în cele cinci minute acordate!

.....

Acum, că au trecut cele cinci minute, să continuăm! Probabil că ai scris pe foaia de hârtie unul sau mai multe răspunsuri posibile sau măcar te-ai gândit la ele. Nu putem să-ți spunem dacă ele sunt corecte sau nu. Asta va trebui să verifici tu, după ce vei citi până la sfârșit cele ce urmează.

Ceea ce știm, aproape sigur, este faptul că nu ți-ai proiectat mai întâi un sistem de elaborare a soluțiilor. Pur și simplu, ai dat unul sau mai multe răspunsuri, care ți s-au părut potrivite. Dacă s-au nimerit să fie bune, este în regulă, dacă nu ...!

De fapt, la fel ca tine procedează majoritatea celor care au de rezolvat o problemă. Când cred că au înțeles ceea ce li se cere, riscă un răspuns pe care îl cred cel mai potrivit cu puțință, fără a mai sta pe gânduri. Dacă vrei să obții performanțe, nu vei proceda însă așa. Autorii care au proiectat testul de mai sus – conținând o problemă preluată dintr-un cunoscut test de creativitate – am conceput și un sistem pe baza căruia să fie elaborate și cotate posibilele răspunsuri. Nu este unul ideal, ci doar unul funcțional!

Convinge-te, citind atent grila noastră de răspunsuri posibile!

- soluțiile care privesc *agentul/ naratorul* (dacă nu îl pot cântări cu cântarul de bucătărie, merg la cineva care are un cântar adecvat);
- soluțiile care privesc „*personajul*“ (dacă este neastâmpărat cățelușul, folosesc o sacosă);
- soluții care privesc *instrumentul măsurării/ obiectul* (dacă respectivul cântar poate măsura greutatea presupusă a cățelușului, pot să fac ope-

- rația de cântărire; dacă nu, se impune folosirea altor soluții, respectiv utilizarea unui cântar adecvat, în alt loc și timp);
- soluții care privesc *analiza contextului/ ieșirea din context* (este strict necesară cântărirea în acel moment sau trebuie amânată până la îndeplinirea unor condiții minimale);
 - *soluții mixte* (încerc o cântărire, punând cățelul într-o sacoșă pe care o cântăresc ulterior, iar dacă nu reușeșc, recurg la alte modalități; firește, nu sunt admise răspunsuri aberante, care presupun un atentat la viața și la securitatea cățelușului).

Observi că, mai întâi, am făcut o *analiză a posibilităților de răspuns*, prin raportare la datele problemei de rezolvat, și astfel ne-am creat *sistemul*, pe baza căruia vom selecta apoi răspunsurile cerute. Acest „sistem” este alcătuit din elementele pe care le-am identificat în text (*agentul/ naratorul, „personajul”, instrumentul/ cântarul, contextul...*). Avantajul nostru este acela că vom putea alege răspunsul pe care îl considerăm cel mai potrivit, dintre multe alte posibile, încercând să lăsăm cât mai puține lucruri la voia întâmplării.

La fel va trebui să procedezi și tu, când te află în fața rezolvării unei probleme, oricare ar fi aceasta:

- *analyzează* atent toate datele problemei pe cale le ai la dispoziție sau pe care ești capabil să le identifici;
- *concepe* un „sistem” în funcție de care să distribui răspunsurile posibile (format din elementele, datele, condițiile... care apar în problema ta; la acestea, mai poți adăuga și altele, desprinse din interpretarea semnificațiilor textului problemei date);
- *propune* cât mai multe soluții posibile pentru fiecare element al sistemului pe care l-ai conceput (nu uita că orice problemă are cel puțin două soluții diferite!);
- *selectează*, în final, răspunsurile pe care le consideri că sunt cele mai potrivite sau care te avantajează cel mai mult.

Cu puțin exercițiu, suntem convinși că îți vei îmbunătăți considerabil tehnica de elaborare a răspunsurilor în funcție de o analiză a datelor pe care le ai la îndemână. Depinde numai de tine dacă vei persevera sau nu. Dacă o vei face, te vei antrena să iei decizii în cunoștință de cauză, dacă nu..., atunci ai o problemă!

După modelul de mai sus, îți recomandăm să îți selectezi justificările, motivările de care ai nevoie în redactarea oricărui text argumentativ (exprimarea unui punct de vedere asupra semnificației titlului, a mesajului transmis, a semnificației unui gest/ fapt/ comportament etc.).

Îți vom oferi un alt exemplu despre modul în care poți folosi informațiile de mai sus, aici referindu-ne la *prezentarea semnificațiilor titlului unei opere literare* (sarcină de lucru preluată din diferitele subiecte oficiale pentru testarea națională).

Conform pașilor stabiliți pentru soluționarea unei probleme, mai întâi analizăm datele problemei pe care o avem de rezolvat. Identificăm, pentru început, două elemente în funcție de care vom distribui răspunsul nostru: *titlul* (privit ca o structură semantică/ referitoare la sensul lexical al cuvintelor componente și gramaticală) și *textul* la care se referă.

Apoi încercăm să analizăm relația care se creează între cele două elemente. Vom constata, relativ ușor, că titlul *exprimă ceva*, în mod direct, în legătură cu textul, și *sugerează și altceva*, prin raportare la interpretarea semnificațiilor textului.

În acest moment, avem distribuția răspunsurilor posibile, în funcție de anumiți parametri. Semnificațiile titlului se vor obține prin însumarea răspunsurilor la întrebările de mai jos:

- care este structura (semantică și gramaticală) a titlului?
- ce exprimă, în mod direct, titlul în raport cu textul?
- ce mai poate sugera titlul, prin raportare la semnificațiile textului (desprinse din interpretare)?

Spre exemplu, dacă ni se cere să prezentăm semnificațiile titlului poeziei *Noapte de iarnă* de G. Topîrceanu, conform grilei de mai sus, răspunsul ar fi următorul:

Titlul este alcătuit din două substantive comune nearticulate, aflate în relație de subordonare, primul cu formă de nominativ, „Noapte”, iar celălalt cu formă de acuzativ cu prepoziție, „de iarnă”. Cele două substantive, prin sensul lor, fixează cadrul temporal pe care poetul îl prezintă în discursul liric.

În relație cu textul fragmentar citat, titlul exprimă tema și, totodată, obiectul descrierii unei nopți de iarnă, așa cum este ea percepță de poet.

Așa cum apare în textul dat, ipostaza poetului este aceea a observatorului implicat, a martorului ocular, care notează, subiectiv, ceea ce vede, simte și îl impresionează în jur („orașul adormit”, plopii, streșinile, case etc.). Totodată, titlul oferă o sugestie despre modul principal de expunere utilizat în text (descrierea) și despre specia literară căreia îi aparține fragmentul citat (pastelul).

Din acest loc, compunerea poate continua cu răspunsurile date la alte repere/ cerințe ale subiectului.

Despre aşezarea textului în pagină

Aşezarea textului în pagină presupune respectarea unor *norme de redactare a textului scris de mână*, asupra cărora nu mai eşti avertizat, din moment ce sunt *obligatorii* pentru orice tip de lucrare. Îți prezentăm alăturat câteva dintre aceste norme de care, obligatoriu, trebuie să ții seama în redactarea **tuturor compunerilor** tale:

- titlul compunerii trebuie marcat prin subliniere (după titlu nu apare niciodată punctul);
- începutul lucrării trebuie scris cu alineat (marginea din stânga – 2-2,5 cm. + alineat – circa 2 cm.);
- fiecare idee principală/ esențială trebuie marcată prin alineatul corespunzător;
- sfârșitul fiecărui enunț va fi marcat prin semnul de punctuație impus de context (de obicei prin punct, întrucât majoritatea construcțiilor sunt enunțiative);
- scrierea până la marginea din dreapta a lucrării, cu despărțirea cuvintelor în silabe, acolo unde situația o impune (dacă rândul nu este scris până la capăt, se presupune că nu știi să așezi textul în pagină sau că nu știi să desparti cuvintele în silabe);
- se lasă necompletat numai rândul care conține finalul unui enunț și se trece la paragraful următor prin alineat.

Pe de altă parte, știi și tu că prima impresie contează. La fel se întâmplă și cu lucrarea ta, dincolo de punctajul pe care îl primește pentru îndeplinirea acestui criteriu de performanță. Dacă lucrarea este ordonată, impresia va fi favorabilă, iar dacă nu, impresia va fi defavorabilă.

Despre caligrafie

Respectarea condițiilor minime de caligrafie este, de asemenea, o cerință implicită, presupunând:

- păstrarea distanței de un spațiu între cuvinte;
- scrierea legată a literelor, ușor aplecate spre dreapta;
- menținerea unei distanțe egale între literele aceluiași cuvânt;
- punerea semnelor diacritice;
- păstrarea formei standard a literelor și a dimensiunilor optime, pentru obținerea unui scris lizibil etc.

Deși în programa școlară pentru clasele a V-a – a VIII-a nu este prevăzut, în mod expres, acest aspect, el nu trebuie neglijat, pentru simplul motiv că reprezintă o țintă de îndeplinit încă din clasele primare, devenind o condiție implicită pentru acordarea punctajului maxim în evaluarea răspunsului.

Despre exprimarea corectă

Limbajul folosit în exprimarea ideilor trebuie să respecte normele limbii literare, care implică:

- eliminarea formulărilor pleonastice și tautologice, a cacofoniei, ca și a repetițiilor care nu sunt strict necesare clarificării unei idei (acolo unde este posibilă eliminarea repetiției, se va face substituirea unor termeni prin sinonime);
- evitarea clișeelor verbale și a locurilor comune în exprimare;
- folosirea adecvată a termenilor, cu sensul lor de propriu (numai în mod excepțional pot apărea și termeni cu sens figurat, de exemplu, în redactarea unei scrisorii);
- evitarea abuzului de neologisme; interdicția de folosire a regionalismelor, a arhaismelor, a termenilor și construcțiilor populare sau de argou etc.;
- folosirea cu măsură a adjecțiilor (mai ales în postura dublului și a triplului epitet), ca și a superlativului de tipul „extraordinar”, „colosal”, „genial”...;
- înlăturarea formelor pronominale, adjecitivele și verbale de persoana I și a II-a, cu excepția situațiilor în care apar într-un citat sau în redactarea unei scrisorii; relatarea se face, în exclusivitate, la persoana a III-a, pe un ton neutru, lipsit de efuziuni lirico-afective;
- evitarea construcțiilor echivoce, a ambiguităților de orice tip.

Oricărei compuneri i se acordă punctaj distinct pentru respectarea normelor exprimării, pentru ortografie și punctuație. Dacă vei constata că ai deficiențe în atingerea acestui obiectiv, încearcă, prin exerciții repetate, să le remediezi rapid, întrucât exprimarea și ortografia precară au consecințe supărătoare. Asemenea greșeli nu sunt trecute cu vederea de niciun evaluator, iar punctajul acordat nu te va favoriza niciodată.

Fă din calitatea exprimării și din respectarea normelor de ortografie și de punctuație o armă și nu vei regreta la niciun examen pe care îl vei susține vreodată!

În loc de concluzii

Am ajuns la finalul „discuției” noastre. Pe parcursul acestor pagini, am încercat să-ți împărtășim din experiența noastră, pentru a te ajuta să parcurgi cu bine traseul unui antrenament al învățării de performanță.

Am considerat că această modalitate de prezentare va estompa diferențele de vîrstă, de informare și de experiență dintre autori și tine.

Ți-am „vorbit” și te-am sfătuit ca și cum te-am avea în fața ochilor, temător și, poate, neîncrezător în forțele tale. Toate recomandările pe care îți le-am făcut au condus, în vreme, la rezultate foarte bune pentru cei care au ținut seama de ele.

Dacă le vei respecta, îți vor fi de folos pentru mult timp, dincolo de momentul propriu-zis al Evaluării Naționale 2012.

Când vei începe să rezolvi testele din prezența carte și vei avea dubii asupra răspunsului pe care trebuie să-l dai, întoarce-te cu încredere la aceste sfaturi și informații și caută acolo dezlegarea problemelor tale.

Fă-ți un program de antrenament pentru învățarea de performanță după criteriile propuse și curând vei vedea rezultatele.

Succes!

II. MODELE DE SUBIECTE

Varianta 1*Făcut***Subiectul I (42 de puncte)****Citește cu atenție textul următor:**

...După aceea îi povestii că este zâna măiastră, că îl îndrăgise de când îl văzuse la vânat, că el rănise o turturică și că acea turturică era ea; și dacă nu s-a arătat lui aşa cum este a fost pentru că, de va lua de bărbat un om de pre pământ, toată puterea ei pierde. Mai spuse că, spre a-l putea vedea mai adesea, intrase găinăreasă la dânsii și că tot ce ea făcuse era numai pentru dragostea lui.

După aceea ieși la scară, bătu de trei ori din palme, și iată o cărucioară, fără să fie trasă de cai, veni. Ea își luă zestrea numai de scumpeturi dintr-însa; apoi, curgându-i șiroaie de lacrimi din ochi, se întoarse și zise feciorului de împărat: „Iată, pentru dragostea ta, mă lepăd de puterea mea cea măiastră. Numai și tu să mă iubești, precum te iubesc eu”. Dete drumul cărucioarei și rămase lângă fiul împăratului, carele în scurt timp se făcu sănătos. Apoi făcu o nuntă d-alea împăratetești și, după moartea tatălui său, rămaseră ei în scaunul împăratiei și domnesc și astăzi, dacă nu vor fi murit.

Încălecai p-o să etc.

(*** – Zâna munților)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Explică ortografia structurii subliniate: ...nu s-a arătat lui aşa cum este. **6 puncte**
2. Numește modul (sau modurile) de expunere din text. **6 puncte**
3. Argumentează, într-un text de maximum cinci rânduri, căruia moment al subiectului operei literare consideri că îi aparține fragmentul de mai sus. **6 puncte**
4. Precizează condiția pe care zâna o impune fiului de împărat pentru a se căsători cu el. **6 puncte**
5. Explică de ce curg șiroaie de lacrimi din ochii zânei. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi apartenența la specie a unui basm studiat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să numești două dintre caracteristicile basmului, ca specie literară; **4 puncte**
- să ilustrezi aceste caracteristici cu exemple din text; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Vraja contemplării minunatelor specii de fluturi amazonieni este întreruptă adeseori de un zgomot cadențat destul de puternic produs de renumitul fluture-pocnitor din specia Hamadryas. Acesta reprezintă una dintre cele mai interesante curiozități ale lumii animale. Iată cum relatează un celebru naturalist întâlnirea cu această specie:

„Deodată în aer se aud trosnituri sonore ca și cum ar pocni cineva cu putere din degete. Sunt fluturii-pocnitori. Ei se aşază de obicei pe trunchiurile copacilor cu coajă de culoare asemănătoare cu a corpului lor. Zeci de ani, naturaliștii au fost păcăliți de aceste pocnete ciudate a căror proveniență, în ciuda strădaniei lor, nu au putut-o identifica. Mecanismul pocnitor din trupul fluturilor, care nu e mai gros de trei bețe de chibrit aşezate unul lângă altul, a rămas totuși o enigmă.

Fluturii-pocnitori se odihnesc stând pe trunchiul copacilor cu capul în jos, ținând aripile întinse. Este o poziție neobișnuită pentru niște fluturi diurni, dar coloritul dorsal albăstru bălătat cu gri se îmbină perfect cu coaja copacului. Aripile sunt lipite întins de copac, astfel că ele apar ca făcând parte din suprafața lui. Aceasta este un mod de apărare eficientă de ochiul prădătorului.”

(Elena Bărbulescu, Ioan Stănoiu – *Fluturi exotici*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente care privesc textul citat: **6 puncte**
 - numele complet al animalului descris în text;
 - regiunea de pe planetă unde trăiese;
 - modalitatea prin care se apără de dușmani.
2. Precizează motivul pentru care animalul descris este considerat o curiozitate a lumii vii. **6 puncte**
3. Transcrie o propoziție subordonată atributivă și o propoziție subordonată consecutivă. **6 puncte**
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate din următoarea propoziție: Fluturii-pocnitori se odihnesc stând pe trunchiul copacilor. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii un animal care trăiește în țara noastră. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să motivezi alegerea animalului pe care îl vei descrie în compunerea ta; **4 puncte**
- să-i prezinti infățișarea și mediul de viață; **4 puncte**
- să redactezi un conținut adekvat cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 2

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Soare, pretutindeni soare,
Foc din zori până-n apus,
Și-mprejur dogoritoare,
Zori pustii fără coline.
Nici pe câmp cântări de-albine,
Nici o pasăre pe sus.*

*Numai groaza și fiorul
Stăpânesc pustiul loc.
Trenu-și înțește zborul,
Mai curând de-aci să scape,
Din pământ lipsit de ape
Și mustrat de-atâta foc.*

(George Coșbuc – *Bărăganul*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Desparte în silabe cuvintele: *soare, pretutindeni, pustii.*

6 puncte

2. Scrie trei termeni din familia lexicală a substantivului *câmp*.

6 puncte

3. Transcrie, din text, o structură/ un grup de cuvinte care sugerează imaginea anotimpului. **6 puncte**
4. Precizează felul ritmului din prima strofă. **6 puncte**
5. Explică rolul repetiției din prima strofă: *Soare, pretutindeni soare.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să analizezi versurile de mai sus. **12 puncte**

În compunere, trebuie:

- să precizezi modul de expunere dominant, genul literar și trăsăturile acestuia, identificabile în text; **4 puncte**
- să prezintă semnificația a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*); **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Un efect deosebit de puternic produce în natură apariția pieridelor. Aceste specii, înrudite cu bine cunoscuta noastră albiniță, îmbracă haine minunate, pe măsura climatului tropical în care trăiesc. În special fața ventrală prezintă o mare varietate de desene și culori. Aceste specii se înmulțesc în cantități impresionante, încât par că formează adevărați nori. Ca și rudele lor sud-americane și africane, asociații numeroase de indivizi se deplasează periodic la distanțe mari. De remarcat este faptul că în repaus acești fluturi imită frunzele sau florile pe care se odihnesc sau cu care se hrănesc.

Fluturele trăiește mai ales la liziera pădurilor, din Birmania și India până în Filipine și China, pentru a se putea adăposti astfel noaptea în desăruri și a se proteja de prădători.

(Elena Bărbulescu, Ioan Stănoiu – *Gingăsele pieride indo-malaeze*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente care privesc textul citat: **6 puncte**
 - precizează numele speciei de fluturi despre care este vorba în textul dat;
 - numește continentul unde trăiesc acești fluturi;
 - descrie modalitatea prin care specia se apără de prădători.
2. Precizează două dintre motivele pentru care autorii consideră că apariția pieridelor produce *un efect deosebit de puternic în natură*. **6 puncte**

3. Precizează gradul de comparație la care se află adjectivele subliniate în text și funcția lor sintactică. **6 puncte**

4. Realizează contragerea propoziției subordonate din fraza următoare în parte de propoziție corespunzătoare și menționează rezultatul obținut:
Aceste specii, înrudite cu bine cunoscuta noastră albiniță, îmbracă haine minunate, pe măsura climatului tropical în care trăiesc. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii o plantă (floare, arbore etc.) care trăiește în țara noastră. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să motivezi alegerea plantei pe care o vei descrie în compunerea ta; **4 puncte**
- să-i prezinti înfățișarea și mediul de viață; **4 puncte**
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Variantă 3**Făcut****Subiectul I (42 de puncte)**

Citește cu atenție textul următor:

Tresăring scânteie lacul

Din izvoare și din gârle

Și se leagănă sub soare;

Apa sună somnoroasă;

Eu, privindu-l din pădure,

Unde soarele pătrunde

Las aleanul să mă fure

Printre ramuri a ei unde,

Și ascult de la răcoare

Ea în valuri sperioase

Pitpalacul.

Se azvârle,

Cucul cântă, mierle, presuri

Cine știe să le-asculte?

Ale pasărilor neamuri

Ciripesc pitite-n ramuri

Și vorbesc cu-atât de multe

Înțelesuri...

(Mihai Eminescu – *Freamăt de codru...*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie trei cuvinte/ grupuri de cuvinte folosite cu sens figurat. **6 puncte**
2. Precizează mijlocul intern/ mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele *sperioase, de la*. **6 puncte**
3. Stabilește sensul celor două cuvinte subliniate în text, numind și relația în care se află acestea. **6 puncte**
4. Menționează măsura celui de-al treilea vers din prima strofă. **6 puncte**
5. Transcrie un vers în care apare o imagine artistică auditivă. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezini semnificația titlului poeziei *Freamăt de codru...*, prin raportare la conținutul textului. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul poeziei; **4 puncte**
- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Curat ca picătura de lacrimă, numai scânteie când se răsfrâng lumina-n fețele lui, diamantul e piatra cea mai prețioasă. Faima și-a păstrat-o din Antichitate, când era cunoscut sub numele de „adanas”, nebiruitul. Se știa de pe atunci că nimic nu e mai dur decât diamantul. Atât doar că cei vechi confundau duritatea cu tenacitatea. Anticii susțineau că diamantul nu poate fi sfărâmat și că plesnește mai degrabă ciocanul și nicovala între care e lovit.

Bineînțeles că nimic adevarat nu este din această poveste. Diamantul este sfărâmicios; de asemenea, poate arde ca orice cărbune, căci în realitate nu este decât carbonul cel mai curat. E carbon cristalizat. A luat naștere în focul lăuntric al pământului și pieirea lui tot prin foc e. Încălzit într-un furnal la o temperatură mare, se mistuie ca un chibrit. Dar temperatura trebuie să se ridice la cel puțin 900°C.

Demn de reținut este că după ardere nu rămâne niciun fir de cenușă, diamantul transformându-se în carbon în întregime, ceea ce înseamnă că e format din carbon curat.

*De obicei, diamantul e transparent și limpede. Cel din sudul Africii este gălbui.
De mare preț, fiind de tot rare, sunt diamantele albastre, verzi și chiar roșii.*

(Ion Simionescu – *Din ale naturii*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente care privesc textul citat: **6 puncte**
 - precizează numele antic al diamantului, explicându-i totodată proveniența;
 - indică două dintre caracteristicile diamantului, prezente în textul dat;
 - explică motivul pentru care unele dintre diamantele descrise de Ion Simionescu sunt de mare preț.
2. Descrie efectul pe care îl are temperatura foarte ridicată asupra diamantului. **6 puncte**
3. Precizează subiectul și predicatul propoziției următoare: *De mare preț, fiind de tot rare, sunt diamantele albastre, verzi și chiar roșii.* **6 puncte**
4. Transcrie două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii un mineral despre care ai aflat la orele de geografie sau care și-a atras atenția într-o excursie la care ai participat în ultima vreme. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să motivezi alegerea mineralului pe care îl vei descrie în compunerea ta; **4 puncte**
- să-l descriei și, de la caz la caz, să-i prezinti utilitatea, importanța sau valoarea; **4 puncte**
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.).

Varianta 4

Subiectul I (42 de puncte)

Făcut

Citește cu atenție textul următor:

Amurgul are astăzi luciri ca de mătasă
Pe care lunecară mâni albe de prințese,
Și-n faldurile cari pe-albastre culmi se lasă
Scânteie pietre scumpe din stofe vechi și-alese.

Ci mândră de durerea-i în purpura de seară,
Cetatea arde facile pe turlele-nnegrite
Pe cari vechi coroane de slavă seculară
Topeau de aur raze în zile fericite.

Pe surele frontoane a vechilor palate
Un vis de răzvrătire a pus o-nfiorare,
Iar florile-n grădină stând pale și uitate
Se plâng în invocarea lucirilor de soare. [...]

(Ştefan Petică – *Amurgul are astăzi luciri ca de mătasă*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie, din textul dat, câte un cuvânt care să conțină hiat, diftong și trifong. **6 puncte**
2. Motivează utilizarea cratimei în structura *pe-albastre*. **6 puncte**
3. Selectează, din textul dat, trei structuri care să conțină perechea *substantiv-adjectiv* cu rol de epitet. **6 puncte**
4. Numește două figuri de stil diferite din versurile: *Ci mândră de durerea-i în purpura de seară, / Cetatea arde facile pe turlele-nnegrite.* **6 puncte**
5. Explică, în maximum cinci rânduri, semnificația versurilor: *Iar florile-n grădină stând pale și uitate/ Se plâng în invocarea lucirilor de soare.* **6 puncte**

B.

Argumentează, într-o compunere de 10-15 rânduri, că poezia *Amurgul are astăzi luciri ca de mătasă* de Ştefan Petică este un pastel al înscrierii.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două dintre caracteristicile pastelului; **4 puncte**
- să ilustrezi caracteristicile pastelului cu exemple extrase din text; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

V-ați imaginat vreodată că puteți scrie pe o tablă fără să consumați cretă și apoi să transferați întreg conținutul în memoria unui calculator? Cu ajutorul tablei interactive SMART Board, acest lucru nu mai este de multă vreme un simplu vis.

În varianta standard, orice tablă interactivă SMART Board este livrată împreună cu un set de patru creioane colorate și un burete virtual. Acestea nu sunt nimic mai mult decât simple obiecte din plastic, a căror interacțiune cu suprafața tablei este facilitată de software-ul Notebook, oferit gratuit de către producător. Accesoriile funcționează după regula ultimului obiect ridicat, a cărui stare activă este indicată prin aprinderea unui led în caseta de pe stativ. În cazul pierderii sau deteriorării unui creion, rolul lui poate fi suplinit cu succes de către orice alt obiect.

(Daniel Iftimescu, „Noul mod de a scrie: tabla inteligentă”, în revista *Terra Magazin*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- autorul;
- tema fragmentului;
- regula după care funcționează accesoriile. **6 puncte**

2. Menționează obiectele care sunt livrate împreună cu orice tablă interactivă SMART Board, potrivit fragmentului dat. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerința următoare: **6 puncte**

Propoziția subordonată din fraza *V-ați imaginat vreodată că puteți scrie pe o tablă* este:

- a. subiectivă;
- b. completivă directă;
- c. completivă indirectă.

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text și valoarea lor morfologică. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre utilizarea la școală a tablei interactive SMART Board, pe baza fragmentului dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să-ți prezini opinia despre utilizarea la școală a tablei interactive SMART Board; **4 puncte**
- să valorifici fragmentele din text care ilustrează avantajele utilizării acestei table; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 5

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Se duce ciocârlia spre țări mai fericite,
Lăsând măhnita iarnă cu viscole și ger,
Plăpânda melodie, poete-mbătrânite,
Cu-nchetul se retrage și-iluziile per!*

*Natura cărunțită și-acuma tot mai cată
Pe blânda cântătoare cu cântecu-i perduț!
Nu mai spera, poete, în inima-ți sfârmata
Să redeștepți avântul doritului trecut!*

*Se duce ciocârlia să cânte-n depărtare,
Acolo unde vara mai poate străluci...
Ce mai aştepți, poete? E ziua de plecare!
Vei mai cânta o dată... dar numai nu aci!*

(Bogdan Petriceicu Hasdeu, *Ciocârlia*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

- Identifică în text trei cuvinte care aparțin câmpului lexical al termenului *a cânta*. **6 puncte**
- Motivează folosirea virgulei în enunțul *Ce mai aştepți, poete?* **6 puncte**
- Selectează, din strofa a doua, o inversiune și un epitet. **6 puncte**

4. Indică două mărci diferite ale adresării directe din structura: *Nu mai spera, poete.* **6 puncte**

5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor: *Se duce ciocârlia spre ţări mai fericite, / Lăsând măhnita iarnă cu viscole și ger.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinti semnificația titlului poeziei *Ciocârlia* de Bogdan Petriceicu Hasdeu, prin raportare la conținutul textului. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul poeziei; **4 puncte**
- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
- să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Columna lui Traian, a cărei copie poate fi admirată la Muzeul Național de Istorie a României din București, este una dintre cele mai bune surse care atestă existența steagului dacic, cel cu cap de șarpe (dragon), numit draco în latină. Monumentul dezvăluie imagini impresionante, scene dramatice din bătăliile purtate acum mai bine de 2000 de ani. Cu stindardul în formă de lup facem cunoștință încă de pe soclul colunnei, frumos decorat cu arme capturate de legiunile lui Traian. Istoricul Arrianus relata în scrierile sale despre acest obiect și despre scopul lui: când dacii îl purtau în luptă, aerul suiera prin corpul balaurului cu un sunet care îngrozea adversarii.

Mircea Eliade atestă importanța lupului în mitologia strămoșilor noștri: „În perspectiva mitologică a istoriei, s-ar putea spune că acest popor s-a născut sub semnul Lupului, adică predestinat războaielor, invaziilor și emigrărilor”. Astfel, originile dacilor sunt legate de animalul care a ajuns și pe stindardul lor de luptă.

(Katia Moldoveanu, Cătălina George – „Războinici în numele lupului”, în revista *Terra Magazin*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- domeniul tematic al articolului;

- numele a două personalități culturale care au scris despre simbolul lupului în contextul originii noastre dace; **6 puncte**
 - muzeul care adăpostește o copie a Columnei lui Traian. **6 puncte**
- 2.** Menționează două informații din text despre ceea ce înfățișează Columna lui Traian. **6 puncte**
- 3.** Notează răspunsul corect pentru cerința:
Numărul propozițiilor atributive din textul dat este:
- două;
 - trei;
 - patru.
- 4.** Precizează funcția sintactică și cazul cuvintelor subliniate în text. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii Columna lui Traian, pe baza fragmentului dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să descrii Columna lui Traian, valorificând cel puțin două informații din textul dat; **4 puncte**
- să prezinti impresiile tale despre elementele descrise; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compozиiei – 1 p.; coerенța textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Făcut

Varianta 6

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Moș Nichifor era harabagiu. Căruța lui [...] era o căruță bună, încăpătoare și îndemânerică. [...] Două iepe, albe ca zăpada și iuți ca focul, se sprijineau mai totdeauna de oiștea căruței; mai totdeauna, dar nu totdeauna, căci moș Nichifor era și geambăș de cai, și când îi venea la socoteală, făcea schimb, ori vindea câte-o iapă chiar în mijlocul drumului, și atunci rămânea oiștea goală pe de-o parte. Îi plăcea moșneagului să aibă tot iepe tinere și curățele; asta era slăbiciunea lui. [...]

De glumeț, glumeț era moș Nichifor, nu-i vorbă, dar de multe ce dăduse peste dânsul, se făcuse cam hursuz.

Băbătia lui, de la o vreme înceoace, nu știu ce avea, că începuse a scârțâi: ba c-o doare ceea, ba c-o doare ceea [...] și tot umbla din babă în babă cu descântece și cu oblojeli, încât lui moș Nichifor acestea nu-i prea veneau la socoteală, și de aceea nu-i erau acum mai niciodată boii acasă. Ba chiar se făcuse buclucaș, hărțăgos și de tot hapsân, când sta câte două-trei zile pe lângă casă, încât biata băbușca lui era bucuroasă uneori și răsbucuroasă în sufletul ei să-l vadă cum l-a vedea urnit de-acasă.

Se vede lucru că și moș Nichifor era făcut pe drumuri, căci cum ieșea afară la drum parcă era altul; nu mai sta din pocnit cu biciul, de șuguit cu toți drumeții pe cățî și întâlnea și de povestit despre toate locurile însemnate pe unde trecea.

(Ion Creangă – *Moș Nichifor Coțcariul*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează trei regionalisme din text și un sinonim din limbajul literar. **6 puncte**
2. Selectează din text un cuvânt format prin derivare cu prefix și două cu sufix. **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: o comparație, o repetiție. **6 puncte**
4. Precizează două mijloace de caracterizare a personajului moș Nichifor, din textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-4 rânduri, semnificația expresiilor/locuțiunilor din enunțul: *lui moș Nichifor acestea nu-i prea veneau la socoteală, și de aceea nu-i erau acum mai niciodată boii acasă.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să caracterizezi personajul *moș Nichifor*, pe baza fragmentului dat din narativă lui Ion Creangă.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi cel puțin două modalități/ procedee de caracterizare a personajului care se regăsesc în fragmentul dat; **4 puncte**
- să indici cel puțin două trăsături ale personajului, pe care să le ilustrezi cu exemple din text; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Lansat de Agenția Spațială Europeană cu mai bine de 20 de ani în urmă, satelitul Hipparcos a studiat până acum peste un milion de stele. Principalele obiective au fost: structura galaxiei, fizica stelară, distanțe și vârste stelare. Succesul misiunii a convins agenția să trimită în spațiu, în anul 2012, un nou satelit, numit Gaia.

Noul satelit va fi plasat pe o orbită la 1,5 milioane kilometri de Pământ (de 4 ori distanța Pământ–Lună), într-un punct opus Soarelui, unde va rămâne, practic, nemîșcat față de acesta și de planeta noastră. Ca urmare, pe parcursul unui an, satelitul va putea observa întreaga boltă a cerului cu mai multă acuratețe decât Hipparcos. Unul dintre obiectivele cele mai incitante și dificile va fi depistarea planetelor telurice, asemănătoare Pământului. [...] Dacă vor fi descoperite noi planete de tip teluric, se va putea deschide un câmp de cercetare fascinant: cel al exobiologiei*.

(Alexandru Dumitrescu, „Noutăți astronomice: misiunea Gaia”,
în revista *Terra Magazin*)

*exobiologie, s. f. – ramură a biologiei care studiază prezența și particularitățile formelor de viață în cosmos.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
 - domeniul tematic al articolului;
 - informațiile numerice despre locul plasării pe orbită a satelitului Gaia, prezente în fragmentul citat;
 - numele agenției care a lansat satelitul Hipparcos. **6 puncte**
2. Menționează un motiv și un obiectiv al lansării în spațiu a unui nou satelit, Gaia. **6 puncte**
3. Contragă propoziția subordonată *Dacă vor fi descoperite noi planete de tip teluric* în complementul corespunzător, precizându-i felul. **6 puncte**
4. Precizează felul și funcția sintactică a trei numerale din textul dat. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre utilitatea cercetărilor facilitate de sateliții artificiali, în prezent. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să-ți prezintă opinia despre rolul cercetărilor astronomice, în prezent; **4 puncte**

- să valorifici două secvențe din text care ilustrează utilitatea cercetărilor facilitate de sateliții artificiali; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 7 *Făcut*

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Această tăcere fu întreruptă de medelnicerii ce aduseră pe masă, în sahane de argint, un morman de pilaf alb și fumegos.

– Poftiți, luați, boieri! le zise Domnul, și fiecare, pe rând, turnă cu lingura din sahan; însă abia apucaseră să ia în gură și s-amestece, când toți, strâmbându-se ca de durere de măsele, aduseră mâna la gură și-și scuipară pe tipsii dinții lor împreună cu boabe de mărgăritar. Unii, de durere, umblau să se scoale de la masă.

– Stați pe locuri, boieri! strigă atunci Mihnea, cu glas tare. Ci, nu vă zăticniți din gustare! Fie-vă aceasta numai pildă la zisele mele de adineaori, ce le-ați încuvînțat cu gândul și cu graiul; fie-vă drept învățătură, ca nu doară cumva să pohtiți la bogății ca la vreun bine mare. Ispitele lumii sunt multe și de tot felul, dar nu sunt spre folosul omului; avearea ademenește pe om, ș-apoi îl scârbește; aşa și bobul de mărgăritar, e mai mare și mai cu preț decât bobul de orez, dar sparge dinții. Astfel cuget eu în mine, și drept aceea am vrut să aibă și boierii mei doavadă plăsmuită, ca nu doară cumva, vreodată, să spună vreun bârfitor, lumea e plină de oameni răi! că am pohtit eu la dobânzi... Ei! spuneți acumă, boieri dominia-voastră, nu-i aşa că avuțiile-s amăgitoare? Și la aceste din urmă cuvinte, un zâmbet batjocoritor i se juca pe buze, iar logofătul Stoica, râzând înghesuit de strâmbările bieților șirbiți, se mira în gura mare cum de nu i s-a întâmplat și lui să dea peste un bob de mărgăritar în pilaf, și, cu o slugarnică viclenie, făcea mare haz de gluma înrăutățită a stăpânului său.

Cu atâta se sfârși ospățul, dar Mihnea pricepu că sfiala intrase în inimile boierilor și că prepusurile se schimbăse în siguranțe, la ochii Pârvuleștilor! Deci, înainte chiar d-a fi ochit, el trebuia să dea lovirea cea grea.

(Alexandru Odobescu – *Mihnea-Vodă cel Rău*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Selectează trei arhaisme din textul dat. **6 puncte**
2. Desparte în silabe următoarele cuvinte din fragmentul dat: *slugarnică, viclenie, batjocoritor, plăsmuită, bârfitor, bieților.* **6 puncte**
3. Menționează câte o trăsătură a personajelor Mihnea-Vodă și logofătul Stoica. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale dialogului ca mod de expunere, existente în textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificația întrebării domnitorului: *Ei! spuneți acuma, boieri domnia-voastră, nu-i aşa că avuțiile-s amăgitoare?* **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum zece rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

- să respectă fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
- să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezintă succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respectă convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Henric al V-lea nu putea reîncepe războiul fără un motiv, altfel și-ar fi pătat onoarea de cavaler. Prin urmare, prefăcându-se că vrea să încheie o pace trainică cu Franța, a formulat pretenții atât de exagerate, încât niciun francez nu le-ar fi putut accepta. [...]

În mod tradițional, incursiunile engleze în Franța treceau prin portul Calais, pe vremea aceea aflat sub stăpânire engleză. Calais era aproape de Anglia, însă prea departe de Paris. Henric s-a hotărât aşadar să riste o călătorie un pic mai lungă pe mare, pentru a pune mâna pe un port, Harfleur, ceva mai aproape de Capitală, dar și de principala lui bază de operații, Normandia. Capturarea orașului este un exemplu interesant și, în același timp, clasic de asediu medieval, în care atacatorii au săpat galerii sub fortificații, fie pentru a le distrugă, fie pentru a pătrunde astfel în oraș. Francezii însă au săpat contra-galerii și au „bombardat” mașinile de asediu cu săgeți și cu tunuri destul de primitive. [...]

În cele din urmă, portul a fost capturat...

(Alexandru Chirițoiu, „Crinul și leii – Bătălia de la Azincourt”,
în revista *Magazin istoric*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- revista din care a fost selectat fragmentul;
- pretextul războiului declanșat de regele englez;
- portul prin care treceau, de obicei, incursiunile engleze în Franța.

6 puncte

2. Selectează structurile/ grupurile de cuvinte care indică tehnici de apărare a orașului Harfleur, utilizate de francezi. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerință: **P.P. 6 puncte**

Ordinea și felul propozițiilor din enunțul *Prin urmare/ prefăcându-se că vrea să încheie o pace trainică cu Franța/ a formulat pretenții atât de exagerată încât niciun francez nu le-ar fi putut accepta/ este:*

- principală, subiectivă, completivă directă, circumstanțială concesivă;
- principală, completivă directă, completivă directă, circumstanțială consecutivă;
- principală, completivă directă, completivă indirectă, circumstanțială consecutivă.

4. Precizează cazul și funcția sintactică primelor trei adjective din text. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să prezinti asediul unei cetăți medievale, având ca punct de plecare sugestiile din textul de mai sus.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să descrii asediul unei cetăți medievale, cu indicarea unor detalii adecvate (de exemplu: elemente spațio-temporale, de tactică militară, de vestimentație, de armament etc.); **4 puncte**
- să integrezi două informații din textul dat; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 8

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ajungând Ionică Făt-Frumos acasă cu frumoasa Ileană, îndată plecară la lacul zânelor și, trântind mărul fermecat de pământ, ca din nimic răsăriră pe mal curțile strălucite ale Ilenei, dimpreună cu toate minunile ce se aflau într-însele. Apoi se făcu o nuntă de o sută și de o mie de ori mai bogată și mai veselă ca cea întâi. Fost-au la nunta aceasta și cumnații lui Ionică cu surorile sale, care cu toții plânseră de bucurie când văzură pe Ionică, atât de nenorocit odinioară, ieșindu-le înainte cu mândră lui soție.

De aici înainte, Ionică și Ileana viețuiră în fericire cerească, cu dragoste nesfârșită unul cătră altul. Și-n trecerea zilelor de placere, adeseori ei se puneau la fereastră și, rătăcindu-și ochii în lungul lacului, cine știe ce-și mai aduceau aminte, că numai ce luncă câte o lacrimă pe fețele lor. Lacrimi și aduceri aminte ce-i făceau să-ntinerească când îmbătrâneau, aşa că poate trăiesc și astăzi și vor trăi cât va fi lumea și veacul.

Încălecai p-o să etc.

(*** – Ileana Cosânzeana, din cosiță floarea-i cântă, nouă împărați ascultă)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: ajungând, mândră, odinioară. 6 puncte
2. Transcrie din enunțul următor trei cuvinte care conțin diftongi: *Lacrimi și aduceri aminte ce-i făceau să-ntinerească când îmbătrâneau, aşa că poate trăiesc și astăzi și vor trăi cât va fi lumea...* 6 puncte
3. Transcrie două structuri care conțin referiri la fericirea doi soți, Ionică și Ileana. 6 puncte
4. Precizează două trăsături ale basmului care se pot desprinde din textul dat din textul dat. 6 puncte
5. Explică semnificația structurii: ca din nimic (răsăriră pe mal curțile strălucite ale Ilenei) 6 puncte

B. Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia privind semnificația mesajul pe care îl transmite finalul basmului *Ileana Cosânzeana, din cosiță floarea-i cântă, nouă împărați ascultă*. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să prezintă mesajul fragmentului dat;
- să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să respectă limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În cursul verii anului 2011, temperaturile se vor încadra în intervalul 20-35°C, ele putându-se apropiă de 40°C în sudul și sud-estul țării, în timp ce precipitațiile vor fi în general deficitare. Presiunea atmosferică va fi în scădere, putând ajunge până la 740 mm coloană de mercur. Totuși, în iunie, temperaturile se vor înscrie în intervalul multianual. Va ploua în averse, îndeosebi în a doua decadă, când, mai ales pe cursurile râurilor mici va exista pericolul producerii de viituri. În iulie, temperaturile medii vor depăși valorile normale în toate regiunile țării. Se așteaptă zile caniculare, deoarece chiar și noaptea temperatura nu va coborî sub 20°C. La nivelul solului, în Bărăgan și în Dobrogea, temperatura va putea depăși 55°C, ceea ce va avea ca efect producerea fenomenului de ofilire a vegetației, îndeosebi a culturilor agricole. Nu vor lipsi ploile asociate cu rafale puternice de vânt, descărcări electrice și grindină. Si luna august vine cu temperaturi ridicate, iar ploile vor fi doar pe zone restrânse. Totuși, în ultima decadă, aspectul vremii va reveni la normal, chiar dacă precipitațiile vor fi în continuare deficitare.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele elemente conținute de textul de mai sus:
 - temperatura maximă ce se va putea atinge în sud-estul țării, în vara anului 2011;
 - regimul ploilor, în luna iulie;
 - aspectul vremii în ultimele zile ale verii 2011. **6 puncte**

- Transcrie două structuri care se referă la manifestări meteorologice extreme, ce s-ar putea produce în vara anului 2011. **6 puncte**

- Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Numărul propozițiilor subordonate (indiferent de felul acestora) din secvența subliniată este:

- a. 2;
- b. 3;
- c. 4.

- Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din textul următor: *Totuși, în ultima decadă, aspectul vremii va reveni la normal, chiar dacă precipitațiile vor fi în continuare deficitare.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii, din perspectiva unui călător, aspectul unei zile de vară într-o zonă de câmpie, utilizând informații din textul dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi coordonatele zonei, pe baza unor informații spațiale și temporale; **4 puncte**
- să descrii impresiile pe care îi le produce peisajul; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 9 *Făcut*

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Nu trece mult după asta, și-ntr-o zi, prin luna lui mai, aproape de Moși, îndeamnă păcatul pe bădița Vasile Tânțul, că mai bine nu i-oi zice, să puie pe unul, Nic-a lui Costache, să mă procitească. Nică, băiet mai mare și înaintat în învățătură până la genunchiul broaștei, era sfădit cu mine din pricina Smărăndiței popei, căreia, cu toată părerea mea de rău, i-am tras o bleandă, pentru că nu-mi da pace să prind muște... și Nică începe să mă asculte; și mă ascultă el, și mă ascultă, și unde nu s-apucă de însemnat la greșele cu ghiotura pe o draniță: una, două, trei, până la douăzeci și nouă. „Măi!!! s-a trecut de șagă, zic eu, în gândul meu; încă nu s-a gătit de ascultat, și câte au să mai fie!” și unde n-a început a mi se face negru pe dinaintea ochilor și a tremura de mâños... Ei, ei! acu-i acu. „Ce-i de făcut, măi Nică?” îmi zic eu în mine. și mă uitam pe furiș la ușa măntuirii și tot scăpăram din picioare, așteptând cu neastămpăr să vie un lainic de școlar de afară, căci era poruncă să nu ieşim câte doi deodată; și-mi crăpa măseaua-n gură când vedeam că nu mai vine, să mă scutească de călăria lui Bălan și de blagoslovenia lui Nicolai, făcătorul de vânătăi. Dar că adevaratul sfânt Nicolai se vede că a știut de știrea mea, că numai iaca ce vine afurisitul de băiet în școală. Atunci eu, cu voie, fără voie, plec spre ușă, ies răpede și nu mă mai încurc prinprejurul școalei, ci o ieu la sănătoasa spre casă. și când mă uit înapoi, doi hojmalăi se și luase după mine; și unde nu încep a fugi de-mi scăpărau picioarele; și trec pe lângă casa noastră, și nu intru acasă, ci cotigesc în stânga și întru în ograda unui megieș al nostru, și din ogradă în ocol, și din ocol în grădina cu popușoi, care erau chiar atunci prășiți de-al doilea, și băieții după mine; și, până să mă ajungă, eu, de frică, cine știe cum, am izbutit de m-am îngropat în țărâna la rădăcina unui păpușoi. și Nic-a lui Costache, dușmanul meu, și cu Toader a Catincăi, alt hojmalău, au trecut pe lângă mine vorbind cu mare ciudă; și se vede că i-a orbit Dumnezeu de nu m-au

putut găbui. Și de la o vreme, nemaiauzind nici o fosnitură de păpușoi, nici o scur-mătură de găină, am fășnit odată cu țărâna-n cap, și tiva la mama acasă, și am început a-i spune, cu lacrimi, că nu mă mai duc la școală, măcar să știu bine că m-or omorî!

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie două tipuri diferite de numerale și identifică-le. **6 puncte**
2. Explică rolul utilizării cratimei în structura *Ce-i de făcut*, din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Numește două trăsături ale lui Nică pe care le poți deduce din textul de mai sus. **6 puncte**
4. Transcrie cuvintele care indică momentul când are loc întâmplarea rezitată. **6 puncte**
5. Precizează motivul dușmăniei dintre Nică și Nic-a lui Costache. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

- să respectă fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
- să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezintă succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respectă convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Savantul Emil Racoviță (1868-1967) a fost primul român care a ajuns în Antarctica participând ca naturalist în cadrul primei Expediții antarctice belgiene (1897-1899), care se va desfășura la bordul navei cu pânze Belgica. În timpul călătoriei, în Chile, în Țara de Foc și pe țărmurile Strâmtorii Magellan, Racoviță efectuează cercetări asupra florei și faunei, dar va rămâne celebru mai cu seamă pentru descoperirea unei specii necunoscute până atunci, balena cu cioc. În Antarctica, expediționarii descoperă și câteva insule, una dintre acestea fiind numită de Racoviță insula Cobălcescu, în onoarea geologului și paleontologului român Grigore Cobălcescu (1831-1892).

La 16 august 1897, Belgica părăsește portul Anveres, îndreptându-se către țărmurile Americii Latine. Exploratorii vor face o scurtă oprire la Punta Arenas, cel mai sudic oraș din Chile, și vor continua drumul către Țara de Foc. Aici, drumul lui Racoviță se încrucișează cu al altui român, inginerul și căutătorul de aur Iulius Popper (1857-1893)

care explorase și cartografiase pentru prima oară regiunea, botezând multe dintre locurile descoperite cu nume românești, păstrate și azi pe hărți: Rio Ureche, Muntele Carmen Sylva al cărui vârf poartă numele de Sinaia Punta, Munții Lahovary, Rio Rosetti.

Ajuns în Antarctica, corabia este imobilizată în ghețuri, iar exploratorii vor rămâne aproape un an prizonieri pe banchiză. Abia la 14 martie 1899, Belgica scapă din strânsoarea ghețurilor și poate pluti iar pe marea liberă. Exploratorii petrecuseră mai bine de un an în inima Antarctică. Vor reveni la Punta Arenas peste doar câteva zile, la 28 martie, spre uimirea localnicilor care îi crezuseră pierduți.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul citat:
 - data nașterii lui Emil Racoviță;
 - două dintre punctele de pe glob pe unde a trecut expediția polară în drum spre Antarctica;
 - timpul aproximativ petrecut de expediționari în Antarctica. **6 puncte**
2. Selectează un enunț care numește una dintre descoperirile naturalistului Racoviță. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

În fraza Exploratorii vor face o scurtă oprire la Punta Arenas, cel mai sudic oraș din Chile, și vor continua drumul către Țara de Foc, există:

- a. 9 părți de propoziție;
- b. 11 părți de propoziție;
- c. 13 părți de propoziție.
4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: a fost primul român care a ajuns în Antarctica. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care, pornind de la informațiile din text, descrie o zi din viața unor exploratori polari. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi coordonatele zonei, pe baza unor informații spațiale și temporale; **4 puncte**
- să imaginezi impresiile pe care le-ar putea avea exploratorii față de lumea în care trăiesc; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 10

Făcut.

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Într-o zi Nastratin Hogea,
 Ceartă cu-n vecin având,
 Fuse tras în judecată,
 Pentru dânsul jalbă dând.
 Nastratin plecând să meargă
 Spre a se-nfățișa,
 Băgă-n săn un pietroi mare
 și se înfățișă aşa.
 Când părătorul de dânsul
 Spunea câte îi plăcea,
 Nastratin în taină sănul
 Își arăta și tăcea.
 Judecătorul văzându-l
 Că își bătea sănul plin,
 Toată dreptatea o dete
 În partea lui Nastratin.
 După ce jeluitorul
 Fu d-ací afară dat,
 Zise lui Nastratin Hogea:
 — Scoate ce mi-ai arătat!
 El, scoțând pe dată piatra,
 O pușe îndată jos
 și se trase la o parte
 Cu chipul prea politicos.
 — Dar ce e asta? zice,
 Judecătorul bătrân,
 — Este darul, el răspunse,
 Ce ți-l arătam în săn.

(Anton Pann – *Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie o propoziție care să conțină un antonim al cuvântului *ceartă*. 6 puncte
2. Explică rolul virgulelor în structura: *Este darul, el răspunse, / Ce ți-l arătam în săn.* 6 puncte

3. Menționează câte o trăsătură a judecătorului, respectiv, a lui Nastratin Hoga. **6 puncte**
4. Transcrie versurile care conțin o explicație a prezenței lui Nastratin în fața judecătorului. **6 puncte**
5. Precizează rezultatul judecății dintre Nastratin și vecinul său. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite întâmplarea relatată de Anton Pann.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinti mesajul textului dat;
- să ilustrezi, cu exemple adecvate, opinia ta cu privire la mesajul textul;
- să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să respecti limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Dintr-un studiu despre preocupările copiilor în timpul liber a reieșit faptul că atât fetele, cât și băieții petrec mult timp în fața calculatorului. Răspunsul la întrebarea „Vă plac jocurile pe calculator?” este „Da” în proporție de 91%, la fete și de 97%, la băieți. Acest lucru este normal, până la un punct: între 8 și 11 ani se dezvoltă capacitatele imaginative. Adeseori însă, cauza reală este lipsa unei relații de comunicare autentică dintre copil și părinte. Totuși, elevii din grupul de vîrstă 10-14 ani consideră că utilizatorul tipic de calculator este amuzant (68%), are prieteni (84%), este creativ (94%), interesant (88%), deștept (91%), înțeleghător (82%) și învață bine (91%). Studiul a relevat că 89% dintre elevii intervievați au cel puțin un calculator acasă și în 55% din cazuri el este folosit de toată familia. 61% dintre fete utilizează calculatorul zilnic, față de 84% dintre băieți.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul citat:

- care este scopul cercetării cuprinse în studiul reprobus mai sus;
- care este grupul de vîrstă al elevilor care, în proporție de 94%, consideră că utilizatorul tipic de calculator este creativ;
- de ce este considerat normal jocul pe calculator, în cazul copiilor cuprinși în grupul de vîrstă 8-11 ani.

6 puncte

2. Transcrie o structură de maximum 5 cuvinte care conține întrebarea ce a fost punctul de plecare al cercetării. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Structura subliniată din enunțul *el este folosit de toată familia* are funcția sintactică de:

- a. predicat verbal;
- b. predicat nominal;
- c. predicat verbal și complement circumstanțial de mod.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele următoare: *utilizatorul tipic de calculator este amuzant.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii jocul tău favorit pe computer. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să descrii regulile/ condițiile necesare pentru practicarea jocului; **4 puncte**
- să explici ce anume te atrage să practici acest joc; **4 puncte**
- să ai un conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 11

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A fost odată ca niciodată.

A fost odată un moș și o babă. Ei erau săraci de n-aveau după ce bea apă. Când mălai aveau, n-aveau sare; când aveau sare și mălai, n-aveau legumă. Trăiau și ei de azi până mâine. Ei aveau trei copii trențaroși și nespălați, ca vai de ei. Cel mic se vedea a fi mai isteș decât cei doi mari, dară era olog de amândouă picioarele. El se numea Țugulea.

Ei se învecinau cu Smeoaica Pământului. Această smeoaică era aşa de rea, încât nimeni din vecinii ei n-avea pace de dânsa. Ea le călca moșii și le făcea fel de fel de neajunsuri.

La nașterea lui Țugulea, când au venit ursitoarele, s-a întâmplat să fie p-acolo și Smeoaica Pământului. Ea auzise cum îi ursise și de pizmă mai în urmă îi luă vinele, și d-aia era el olog.

Din această pricina, și fiind săraci, unchiașul cu mătușa și cu copiii lor ajunseseră de râsul tuturor megieșilor din sat. De bietul Țugulea însă râdeau chiar frații lui.

După ce se mai măriră copiii, Țugulea zise într-o zi mă-sii, față cu frații săi:

— Mamă, am auzit că dumneata ai un frate bogat, care locuiește în alt sat. De ce nu te duci la dânsul, să ceri o mărțoagă de iapă, pe care să ieșim și noi la vânat, că mi s-a urât clocind acasă pe vatră. [...]

După câteva zile, Țugulea zise că ar vrea să meargă și el cu frații la vânătoare. Râseră frații de el. Apoi dacă se rugă și mă-sa de ei, îl luară și pe dânsul. Se gătiră și plecară. În pădure se mirau frații cum face Țugulea, de nimerește aşa de bine vânatul, pe care punea el ochii. Nicio săgeată nu se ducea în vînt degeaba. [...]

În a treia noapte, Țugulea visă un vis care-i plăcu. [...] ... i se arăta dinainte o zână, aşa de frumoasă și de blândă, cum nu mai văzuse el în viața lui aşa ființă. Și se făcea că-l întreabă, zicându-i:

— De ce căinești, băiețele, și te amărăști?

— Cum nu m-aș căina și m-aș amări, zână a frumusețelor, se făcea el că zice, iată sunt olog și din această pricina am ajuns de batjocura tuturor băieților din sat.

— Lasă, dragul meu, nu mai plâng, că ei nu știu ce fac, se făcea că zice zâna. Tu ai să te tămăduiești și ai să ajungi împărat.

— Nu-mi trebuie mie împărație. Eu aş fi bun bucuros, numai să pot umbla. Dară asta n-o să se poată, căci, uite, parcă n-am vine în picioare.

— Ba o să se poată, se făcea că adaoze zâna cu vorba apăsată. Tu ai avut vine, dară și le-a luat Smeoaica Pământului de când erai mic. Ține chimirașul ăsta. Când vei fi încins cu el, ce vei voi, te faci, dacă te-i da de trei ori peste cap. Silește-te de-ți ia vinele de la smeoaică. [...]

Iară el odată se deșeptă. Se pomeni cu chimirașul în mâna.

Se încinse cu el, se dete de trei ori peste cap, gândind să se facă o pasare și îndată se făcu. Se dete iară de trei ori peste cap și se făcu la loc om.

(*** – Țugulea, fiul unchiașului și al mătușii)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie câte o propoziție care să conțină un sinonim pentru sensul din text al verbelor *a (se) găti*, respectiv, *a (se) tămădui*. 6 puncte
2. Precizează numărul de sunete care se aud la pronunțarea cuvântului *chimirașul*. 6 puncte
3. Transcrie verbul cu ajutorul căruia autorul indică faptul că Țugulea visează atunci când vorbește cu zâna. 6 puncte
4. Transformă în vorbire indirectă dialogul dintre Țugulea și zână. 6 puncte
5. Justifică, apelând la două argumente oferite de text, că fragmentul de mai sus aparține unui basm. 6 puncte

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

- să respectă fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
- să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezintă succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respectă convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Pe data de 5 octombrie 186..., în orașul Baltimore din S.U.A., președintele asociației Gun-Club (Clubul-Tun), Impey Barbicane, anunță lumii că intenționează să construiască un tun capabil să trimită un proiectil pe Lună. Deoarece Luna nu evoluează în jurul Pământului pe o traекторie circulară, ci pe una alungită, aşadar distanța între cele două obiecte玄mic玄nu este mereu aceeași, a fost aleasă pentru lansare ziua de 1 decembrie, ora 10 și 47 de minute, deoarece la 4 decembrie Luna urma să se afle la distanța cea mai mică de Pământ, iar obuzului i-ar fi fost necesare patru zile pentru a ajunge la țintă sa. Proiectul, fiind gol pe dinăuntru, va urma să transporte trei călători: doi americani, președintele Barbicane și căpitanul Nicholl, și un francez, Michel Ardan. Iată cum combatе Michel Ardan neîncrederea scepticilor față de posibilitatea existenței vieții pe alte planete:

– Obiecția are valoarea ei, dar eu cred că se poate combate cu succes. Dacă eram fizician, aş fi spus că dacă se cheltuieste mai puțină energie calorică pentru planetele vecine Soarelui, și, din contră, mai multă pentru planetele îndepărтate, acest simplu fenomen ajunge pentru a echilibra cǎldura și a regla temperatura în aceste lumi, suportabilă pentru ființe organizate cum suntem noi. Dacă eram naturalist, aş fi spus că, după afirmația mai multor savanți iluștri, natura ne oferă pe Pământ exemple de animale trăind în condiții cu totul diferite – că amfibii au o dublă existență destul de dificil de explicat, că anumiți locuitori ai mǎrilor se mențin în straturi de apă la mare adâncime și suportă, fără a fi striviti, presiuni enorme, că diverse insecte acvatice, insensibile la temperatură se întâlnesc în același timp în izvoarele fierbinți și în apele înghețate ale Oceanului Nordic. Dacă aş fi chimist, aş spune că meteořii, aceste corpuri fără îndoială formate în afara Tǎmǎii terestre, au dezvǎluit la analize urme neîndoioanelnice de carbon, iar această substanță nu-și datorește originea decât unor ființe de origine animală. Dar eu nu sunt nici chimist, nici naturalist, nici fizician. De aceea, în perfecta mea neștiință a marilor legi care dirijează universul, eu mǎ limitez să rǎspund: nu știu dacă lumile sunt locuite și, pentru că nu știu, mǎ duc să văd!

(Jules Verne – *De la Pământ la Lună*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul citat:

- scopul călătoriei celor trei;
 - motivul pentru care plecarea a fost stabilită la o anumită dată;
 - argumentele naturaliștilor în sprijinul ideii că viața este posibilă și în condiții extreme.
- 6 puncte**

2. Precizează numărul argumentelor prin care Michel Ardan încearcă să combată neîncrederea scepticilor față de posibilitatea existenței vieții pe alte planete.

6 puncte

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.

6 puncte

Propoziția subordonată din fraza *Obiecția are valoarea ei, dar eu cred că se poate combate cu succes* este:

- a. subiectivă; b. predicativă; c. completivă directă.

4. Precizează numărul părților de propoziție din enunțul următor: Luna nu evoluează în jurul Pământului pe o traекторie circulară.

6 puncte

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți imaginezi și să descrii pregătirile celor trei în vederea călătoriei lor fantastice.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să enumери materialele absolut necesare zborului cosmic în proiectilul construit de cei trei călători;
 - să descrii calitățile necesare unor astfel de exploratori;
 - să ai un conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate;
 - să respectă limita minimă de spațiu indicată.
- 4 puncte 4 puncte 2 puncte 2 puncte

Varianta 12

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Un purcel odată era alb ca ghiocul (ghiocelul). Ce s-a gândit?

— Părul meu e tot ca lâna oilor de frumos și alb. Cât o să stau între nespălații ăștia? Hai mai bine să fug dintre ai mei și să mă duc la oi.

S-a dus. Oile s-arătau vesele nevoie mare și-l lăudau la toată lumea. Și a stat cât a stat. Dar prietenul la nevoie se cunoaște.

Uite că într-o zi vine lupul în oi și se repede mai întâi la purcel, că l-a văzut mai mic. El însă s-a ținut bine; da oila, în loc să-l apere, au fugit care încotro au văzut cu ochii.

Purcelul s-a luptat cu gadina (animal sălbatic) ce s-a luptat; iar pe urmă, dacă s-a văzut părăsit, s-a gândit:

— Iii..., ai mei nu m-ar fi lăsat singur!

Și s-a repezit iar în turma de porci, de unde n-a mai plecat.

(*** – Purcelul și oile)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie vocalele din cuvântul *nevoie*. **6 puncte**
2. Scrie câte o propoziție în care să includi un sinonim al cuvântului *a (se) gândi*, respectiv, *a fugi*. **6 puncte**
3. Transcrie un proverb. **6 puncte**
4. Precizează o trăsătură umană care, în text, poate fi atribuită oilor, motivându-ți afirmația. **6 puncte**
5. Rezumă textul, în maximum cinci rânduri. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia privind semnificația mesajul pe care îl transmite textul reprobus mai sus (*Purcelul și oile*).

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinti mesajul fragmentului dat;
- să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să respecti limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textele următoare:

Kiks-Ass: Dave este un adolescent obișnuit, a cărui obsesie pentru benzi desenate îl face să-și creeze propriul supererou, Kiks-Ass, deși nu dispune de nicio superputere. Alături de el apare și Hit-Girl, o adolescentă simpatică, dar care poate deveni uneori extrem de violentă. Filmul seamănă pe alocuri cu Spidermen, dar, în scenele de acțiune mai ales, se apropie și de Kill Bill. Problema este că filmul britanicului Matthew Vaughn nu are nici ironia inteligentă a primului, nici violența elegantă a celui de-al doilea.

Iubire la Roma: Greu să râzi la un scenariu forțat cu glumițe ultrafolosite. Pe scurt, după ce fură câteva monede din Fontana di Amore din Roma, Beth se trezește adorată de toți bărbații cărora acestea le aparținuseră. Doar unul corespunde pretențiilor ei, dar este greu să scape de ceilalți admiratori. Și de aici, un șir de aventuri care se doresc să fie amuzante, dar care, în realitate, sunt mai degrabă plăcătoase. Cât despre final, previzibil bănuitori, totul se va sfârși cu bine. Cum? Vă las pe voi să aflați, dacă sunteți curioși.

Robin Hood: La sfârșitul secolului al XII-lea, Robin Hood se află în serviciul regelui Richard Inima de Leu. După moartea regelui, în bătălia de la Chalus Chabrol, Robin Hood se întoarce în satul său din nordul Angliei, unde descoperă abuzurile de putere ale șerifului din Nottingham. Faimos arcaș, Robin Hood este silit să devină haiduc și își folosește inteligența și abilitățile militare pentru a-și scăpa satul natal de tiranie și corupție și pentru a restabili dreptatea. În rolurile principale apar celebrii actori Russell Crowe și Cate Blanchett, ceea ce reprezintă în mod sigur o garanție a succesului.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul citat:

- clasifică două dintre cele trei filme, în funcție de conținut (de exemplu: *acțiune, iubire, horror, comedie, aventuri* etc.), utilizând numai informațiile oferite de cronicile cinematografice reproduse mai sus: **Kiks-Ass, Iubire la Roma, Robin Hood.**

- precizează filmul căruia i s-a făcut prezentare cea mai puțin favorabilă;
- precizează filmul căruia i s-a făcut o prezentare favorabilă. **6 puncte**

2. Transcrie un enunț care conține o apreciere despre unul dintre filmele prezentate; **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Numărul părților de propoziție din enunțul *Dave este un adolescent obișnuit* este:
a. 3; b. 4; c. 5.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *un, să devină, celebrii.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care, pe baza informațiilor din textele date, să-ți motivezi interesul pentru vizionarea unuia dintre filmele prezentate. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să explici ce categorie de filme preferi să vizionezi cel mai des;

4 puncte

- să motivul alegerea unuia dintre cele trei filme;

4 puncte

- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;

2 puncte

- să respecti limita minimă de spațiu indicată.

2 puncte

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*)

Varianta 13

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Era o masă plină, lungă și lată, iar pe lângă masă toți oaspeții împărătești, în capul mesei împăratul și lângă dânsul împărăteasa, șezând pe douăsprezece perini de mătase.

Când băieții intrară, căzu una dintre perinele pe care sedea împărăteasa. Ea rămase pe unsprezece perini.

- Luați căciulile din cap! strigă un curtean către băieți.
- Acoperământul capului este cinstea omului. Noi avem poruncă să fim precum suntem.

— Ei bine! grăi împăratul îmblânzit de auzul vorbelor ce ieșiră din gura băiatului. Rămâneți precum sunteți! Dar cine sunteți? de unde veniți? și ce voiți?

— Suntem doi feții gemeni, doi lăstari dintr-o tulpină ruptă în două, jumătate în pământ și jumătate în cap de masă; venim de unde-am pornit și suntem sosiți de unde venim; fost-am cale îndelungată și am grăbit cu suflarea vânturilor și am vorbit în limba fiarelor și am cântat cu valurile de apă, iar acum, în grai de om, vom să-ți cântăm un cântec pe care-l cunoști fără ca să știi!

De sub împărăteasă a sărit a doua perină.

- Lasă-i să meargă cu proștiile lor! grăi ea către soțul său.
- Ba nu, lasă-i să cânte! răspunse împăratul. Tu ai dorit să-i vezi, iar eu doresc să-i ascult. Cântați, băieți!

Împărăteasa tăcu, iar feții începură să cânte povestea vieții lor. „A fost un împărat...” începură feții; de sub împărăteasă căzu a treia perină.

Când feții povestiră despre pornirea feciorului de împărat la bătaie, de sub împărăteasă căzură trei perini deodată.

Când feții sfârșiră cântecul, sub împărăteasă nu mai era nici o perină, iar când ei luară căciulile din cap și-și arătară părul de aur și stelele în frunte, oaspeții, curtenii și împăratul își acoperiră ochii, ca nu cumva să piardă lumina de atâtă strălucire.

Și s-a făcut apoi precum de la început a fost să fie. Lăptița fu pusă în cap de masă lângă soțul ei; fata vitregei rămase cea mai rea slujnică la curtea Lăptiței, iar pe vitrega cea cu gând rău o legară de coada une iepe nebune și înconjurară țara de șapte ori cu ea, încât lumea să știe și să nu mai uite că cine începe cu rău, cu rău sfârșește.

(Ioan Slavici, *Doi feți cu stea în frunte*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *cinstea, vorbe, sfârșiră*. 6 puncte

2. Indică rolul utilizării semnului exclamării în enunțul *Cântați, băieți!* din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Selectează două figuri de stil din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale basmului din textul dat. **6 puncte**
5. Explică semnificația structurii: *o masă plină, lungă și lată.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, să în care să-ți exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite finalul basmului *Doi feți cu stea în frunte* de Ioan Slavici, din fragmentul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezинți mesajul fragmentului dat; **4 puncte**
- să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat; **4 puncte**
- să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Situat în localitatea cu același nume, la 30 de kilometri de Brașov, între Munții Bucegi și Piatra Craiului, Castelul Bran este un important monument istoric național.

Mareața cetate medievală atrage anual zeci de mii de turiști, români și străini, încântați de frumusețea construcției, a peisajului zonei, dar mai ales incitați de misteriole legendei contelui Dracula. De altfel, o mare parte din faima Castelului Bran are la bază - cu unele date istorice, dar și cu multe exagerări - renumele săngeros al voievodului Vlad Tepeș, fiul lui Vlad Dracul, domn al Țării Românești, supranumit „Dracula”. [...] Însă istoria reală a Castelului Bran v-o prezentăm, pe scurt, în acest articol.

Prima atestare documentară a Castelului Bran o reprezintă un act emis la 19 noiembrie 1377 de Ludovic I de Anjou (rege al Ungariei), prin care li se permitea brașovenilor să construiască o cetate, „prin munca și cheltuiala lor proprie”. În schimb, regele îi scutea de impozitul crăiesc și le oferea subordonarea a 13 localități din Țara Bârsei față de cetate, a cărei conducere era încredințată unui castelan, care avea și atribuții de judecător, dar mai ales militare. Castelanul comanda o mică oaste de tip garnizoană, care era formată din arcași și balistari (balista este o veche mașină de război, folosită la aruncarea unor bolovani sau butuci asupra dușmanilor). Apoi, între anii 1419 și 1424, cetatea devine proprietatea unui alt rege ungur, Sigismund, un aliat al lui Mircea cel Bătrân împotriva turcilor.

(Castelul Bran, în Lumea copiilor, revista celor mici)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- munții între care este situat castelul;
- numele voievodului care a conferit celebritate castelului în zilele noastre;
- anul și numele regelui din prima atestare documentară a Castelului Bran.

6 puncte

2. Selectează atribuțiile castelanului căruia i s-a încredințat conducerea cetății. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Numărul propozițiilor subordonate atributive din enunțul *În schimb, regele îi scutea de impozitul crăiesc și le oferea subordonarea a 13 localități din Țara Bârsei față de cetate, a cărei conducere era încredințată unui castelan, care avea și atribuții de judecător, dar mai ales militare.* este:

- a. 2;
- b. 3;
- c. 4.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *prima, atestare, este.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să prezinti valoarea istorică a Castelului Bran, pornind de la informațiile din text. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să descrii castelul, pe baza unor informații spațiale și temporale; **4 puncte**
- să-ți exprimi opinia despre ceea ce face din Castelul Bran o atracție turistică; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*)

Varianta 14

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Musafirul a început să râdă, și, chemându-și robul, care aștepta gata la ușă, i-a zis:

– Ia-l pe omul ăsta în cărcă, și bagă bine de seamă, când ieşim, în ce loc se află casa, să știi unde ai să-l aduci înapoi mâine când ţi-oi porunci. Și, fără zgromot, au ieșit din casă, robul ducând în cărcă pe Abu-Hasan adormit adânc, și califul, care a lăsat într-adins ușa de la drum deschisă.

Cum au sosit la palat, au mers până în odaia unde așteptau toți curtenii:

– Dezbrăcați-l pe omul ăsta și-l culcați în patul meu. Curtenii l-au dezbrăcat binișor pe Abu-Hasan, l-au îmbrăcat, în halatul califului și l-au culcat frumos în patul împărătesc. După aceea califul a chemat împrejururi pe toți ai curții, bărbați și femei, și le-a zis:

– Vedeți pe omul care doarme colea? Mâine dimineața, la ora hotărâtă, întocmai cum faceți când mă deștept eu, aşa să faceți și cu el, fără nici o deosebire, să nu vă mai gândiți la mine cât timp v-ați afla în față-i; în sfârșit, până nu poruncesc eu altceva, poruncile lui să fie sfinte: el este califul vostru.

Curtenii și curtenele fără vorbă s-au încchinat până la pământ, și fiecare s-a gândit cum să se supună mai bine, după puterile sale, poruncilor stăpânului. Întorcându-se la palat, califul trimisese după marele vizir Giafar, și cum a sosit acesta, i-a zis:

– Uite de ce te-am chemat, Giafar: mâine dimineață când vii după porunci, să nu te miri dacă vezi șezând în tronul meu pe omul acesta, care doarme colea, ascultă-l și îndeplinește-i cu sfîrșenie toate poruncile. [...]

După plecarea marelui vizir, califul a mers să se culce și el într-altă odaie, poruncind robului său de încredere, anume Mesrur, să-l scoale mâine până nu s-a deșteptat Abu-Hasan. Și astfel, a doua zi dimineața, califul a trecut într-o cămărușă cu câteva trepte mai jos, de unde de la o ferestruică cu gratii putea vedea, fără a fi văzut, toată odaia, unde dormea încă prietenul de cu seara. Toți curtenii și toate curtenele intrără numai decât pe rând și se așezară binișor, în tacere, fiecare după treapta sa, ca după obicei, la locu-i cuvenit, începuse acum să se lumineze de ziua; era timpul de deșteptat pentru rugăciunea dinainte de răsăritul soarelui, după cum cere legea musulmană. Curteanul, cel care sta lângă căpătâiul califului, apropie de nasul adormitului un burete înmuiat în oțet de trandafir. Adormitul strănută îndată și miji din ochi; deși nu era încă destulă lumină, văzu că se află în mijlocul unei odăi mari, foarte bogată, împodobită cu vase mari de aur, cu perdele și covoare țesute de mătase; și de jur împrejurul lui niște tinere curteni, unele cu harfe, altele cu alăute și cu dairele, gata să înceapă să cânte, și toate de o frumusețe nespusă; iar la spatele lor niște robi arabi în

vestminte strălucitoare, stând toți cu mâinile la piept. Uitându-se la învelitoarea cu care dormise acoperit, văzu că e de catifea stacojie țesută cu fir de aur, și cu mărgăritare; iar lângă pat un vestmânt tot aşa, și alături, pe o perină, o tichie de calif.

Văzând toate astea, Abu-Hasan rămase aiurit... și, aducându-și aminte de ce vorbise seara la masă cu musafirul, gândi:

„Asta-mi place! Ajunsei acum și calif! Auzi vis” și închizând ochii își aşeză iar capul să-și urmeze somnul. Dar un rob, aplecându-se până la pamânt, îi zise cu sfială:

– Stăpânitor al credincioșilor, strălucirea-tă să nu mai adoarmă, e timpul rugăciunii de dimineață, soarele stă să se arate.

(I.L. Caragiale, *Abu-Hasan*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *a sosit, dimineață, vii.* **6 puncte**
2. Indică rolul utilizării cratimei în structura *și-l culcați* din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Transformă prima replică dialogată din textul dat în vorbire indirectă. **6 puncte**
4. Precizează modurile de expunere existente în textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificația afirmației rostite de Abu-Hassan: *Asta-mi place! Ajunsei acum și calif! Auzi vis.* **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

- să respectă fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
- să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezintă succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respectă convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Considerat de majoritatea criticilor drept cel mai mare sculptor al secolului XX, Constantin Brâncuși este fără îndoială cel mai celebru artist pe care România l-a dat omenirii. Lucrările sculptorului născut la 19 februarie 1876, într-o modestă localitate

gorjeană, Hobița, au fost expuse în cele mai mari saloane de artă din Europa și America, devenind piesele preferate ale numeroșilor colecționari bogăți de artă, oameni care au cheltuit extrem de mulți bani pentru a intra în posesia unei lucrări semnate Constantin Brâncuși. Deși s-a născut în România și tot aici a făcut primii pași în sculptură, Brâncuși s-a afirmat cu adevărat în Franța, unde a realizat cele mai multe dintre operele sale. [...]

Totuși, în 1920, Brâncuși se întoarce în țară, la invitația lui Camil Ressu, până în 1921, când pleaca din nou la Paris. Gândul de a realiza opere și în țara sa natală nu-i da pace: Brâncuși discuta, în 1930, cu primarul de atunci al Bucureștiului despre ridicarea unei „Coloane a Infinitului”, pe care sculptorul o vedea „înaltă de cel puțin 50 de metri și amplasată într-una dintre piețele Bucureștiului, atât de sărace în statui”. Dar abia în 1935, această idee începe să se contureze, când Liga Națională a Femeilor din județul Gorj îi propune lui Brâncuși să realizeze o astfel de coloană, la Târgu-Jiu, ca monument în cinstea eroilor români căzuți în Primul Război Mondial, opera sa fiind finalizată în 1937, alături de alte realizări de excepție, ca „Poarta sărutului” și „Masa tăcerii”. După desăvârșirea acestui complex expozițional de la Târgu-Jiu, Brâncuși pleacă iarăși din țară, pentru a reveni în 1938, cu prilejul inaugurării oficiale, care a avut loc pe 27 octombrie.

(Constantin Brâncuși, în *Lumea copiilor, revista celor mici*)

A.

Scrică răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- data și locul nașterii lui Constantin Brâncuși;
- țara unde s-a afirmat cu adevărat sculptorul român;
- denumirea celor trei opere realizate de sculptor în Târgu-Jiu. **6 puncte**

2. Selectează un enunț care exprimă dorința sculptorului de a crea ceva durabil și în România. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Propoziția *Deși s-a născut în România* este o propoziție subordonată:

- a. predicativă;
- b. completivă circumstanțială concesivă;
- c. completivă circumstanțială de timp.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *1935, această să se contureze.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii complexul expozițional de la Târgu-Jiu, pornind de la informațiile din text. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să descrii alcătuirea complexului expozițional, folosind informațiile spațiale și temporale; **4 puncte**
- să-ți exprimi opinia despre dorința sculptorului de a înalța în țara sa națională o *Coloană a infinitului*; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea **întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 15

Găsat

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Un gâscan cu pene lucii
 Cum trecea pe pod prin sat
 Și-ntr-o mân-avea papucii,
 Nu știi cum i s-a-nțâmplat
 Că papucii lui căzură,
 Ce păcat, o, ce păcat!
 Căci erau cu-alesătură,
 Fără leac de tivitură
 Ce păcat!

Gâștele-auzind cum zbiară:
 Aoleu! Papucii mei!
 Într-un suflet alergără
 Și-ntrebau mirate, ce-i?
 Am rămas, plângea gâscanul,
 Păgubaș de patru lei!
 Iată-mă desculț, sărmanul!
 Ce mă fac acum, golanul,
 Fără ei!

Haideți toți, și moși și babe
 Să-i cătăm pe râu acu!

*Repede-notând din labă
Cârdul tot pe râu trecu.
I-ai găsit? Eu, nu, surată,
Ce mă-trebi aşa şi tu?
Toate apoi strigau deodată:
Bată-i pacostea să-i bată!
Nici eu, nu!*

*Vara-ntreagă tot umblără,
Dar papucii duşi au fost!
[...]
Gâştele de-atunci, în cale,
Când văd apa undeva,
Căutând pornesc agale
Tot crezând că-i vor afla.
Vin şi raţe să le-ajute:
Mac-mac-mac şi ga-ga-ga!
Mac-mac-mac! Haid, vino, du-te,
Zile-aşa pe râu pierdute!
Ga-ga-ga!*

(George Coșbuc, *Povestea gâştelor*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *lucii, agale, vor afla.* **6 puncte**
2. Explică rolul virgulei în structura: *Am rămas, plâng ea gâscanul, / Păgubaş....* **6 puncte**
3. Menționează, din textul dat, trei cuvinte/structuri care prezintă trăsături ale gâscanului. **6 puncte**
4. Transcrie versurile care conţin o imagine vizuală si o imagine auditivă, din textul dat. **6 puncte**
5. Prezintă, pe scurt, semnificaţia titlului textului dat. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10–15 rânduri în care să-ți exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite fragmentul dat din *Povestea gâştelor* de George Coșbuc. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezинți mesajul fragmentului dat;
- să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;

- să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să respectă limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Munții Bucegi fac parte din Carpații Meridionali, aflându-se în partea răsăriteană a acestora. Ei sunt mărginiți la sud de Subcarpații de Curbură, la nord de Depresiunea Brașovului, la est de Valea Prahovei, iar la vest de Valea Dâmboviței.

Prin frumusețea lor deosebită și prin existența unor monumente ale naturii unice în țara noastră (cum ar fi Babele și Sfinxul), Bucegii reprezintă o destinație turistică importantă. Acești munți atrag numeroși excursioniști atât vara (când sunt accesibile cele mai interesante trasee montane), cât și iarna (când îi răsfață pe iubitorii zăpezii).

Această zonă muntoasă este formată practic din mai multe subgrupe: Munții Bucegi, Munții Piatra Craiului, Munții Leaota, Măgura Codlei. Toate acestea sunt accesibile iubitorilor de excursii alpine, care pot escalada cele mai înalte vârfuri, cum sunt Vârful Omu (2505 m), Vârful Baciului (2338 m), Vârful Leaota (2133 m).

Bucegii pot fi caracterizați prin evidențierea a trei platforme, la altitudini diferite. Cea mai joasă este platforma Predealului, la 1000 de metri altitudine; urmează apoi platforma Râu-Șes (la 1200, care ajunge până la 1600 de metri), iar cea mai înaltă este platforma Borascu, la 2000 de metri.

Acești munți cu aspect specific, foarte pitoresc, au uneori forme ciudate, date de conglomeratele de roci și de calcarele din care sunt alcătuși. Așa s-au format ei în timpul Erei cuaternare, odată cu toți Carpații Meridionali, în timpul unui proces numit orogeneză (formarea munților).

(Bucegii, în Lumea copiilor, revista celor mici)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- limitele de la est și de la vest ale Munților Bucegi;
- numărul de subgrupe din Munții Bucegi;
- ce produce formele ciudate în Munții Bucegi.

6 puncte

2. Selectează două structuri care prezintă atracțiile pentru excursioniști vara, respectiv, iarna.

6 puncte

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.

6 puncte

Cuvântul subliniat din enunțul Cea mai joasă este platforma Predealului are

funcția sintactică de:

- a. nume predicativ;
- b. subiect;
- c. complement circumstanțial de mod.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *Carpații Meridionali, noastră, vara.*

6 puncte

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți descrii o excursie (reală sau imaginară) la în Munții Bucegi, iarna, pornind de la informațiile din text.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să descrii cadrul montan, referindu-te la elemente spațiale și temporale; **4 puncte**
- să prezini impresiile tale despre elementele care fac din această zonă muntoasă o atracție turistică; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecti limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 16

făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Într-o frumoasă zi de primăvară domnul învățător Blăguță a venit mai târziu decât de obicei la școală. Îi plăcea mult să pescuiască, se topiseră cam iute zăpezile, Murășul se umflase și apa era tulbure, cum e mai bună de pescuit. Și era lucru știut că, în lipsa d-lui Blăguță, Costi Balcovici e acela care pune mâna pe nuia, ca să ţie bună rânduială – nu poate pentru că ar fi cel mai mare dintre școlari, dar învăța bine.

Una e însă Blăguță și alta Costi. În fața d-lui Blăguță, Trică stetea smirnă, iar cu Costi se bătuse adeseori în piață, în zilele cele bune, când nu era singur, ci săreau amândoi, cu Sida, sora sa, în capul lui, și rar scăpa Costi cu fața curată, fiindcă Sida avea gheare ca pisica și ar fi sărit și în foc pentru frățiorul ei.

Tocmai de aceea, poate, Costi era foarte aspru față cu Trică, pe care îl știa acum singur.

– Trică! – strigă el răstit – stăi frumos!

Trică se ridică îndrăzneț în picioare: i se făcuse o nedreptate.

— Șezi! strigă Costi.

— Dacă vreau, șed; dacă vreau, stau, răspunse Trică. Cine ești tu ca să-mi poruncesci mie?!

Ceilalți școlari începură să râdă cu gurile întinse până spre urechi, căci copiii sunt oameni și ei și se simt mulțumiți când văd umilirea celor ce prea repede se înaltă. Dar Costi, pui de om și el, nu voia să fie umilit.

— Afară! — strigă el dăscălește — în genunchi! și, rostind porunca, se duse ca să-l apuce pe Trică.

Trică, cu vreo trei ani mai mic decât Costi, nu se sămtea destoinic să ție piept cu acesta; cu cât mai mic era însă omul, cu atât mai mare îi era hotărârea, și el știa să muște, să zgârie și să dea cu picioarele, ceea ce pe Costi îl umplea cu atât mai vârtos de mânie, cu cât ceilalți școlari se ridicaseră pe bânci și râdeau cu hohote de câte ori Trică îl nimerea bine. Astfel învingerea nu putea să fie decât a lui Trică; bătaie, ce-i drept a mâncat, părul i s-a cam rărit, gâtul îi era zgâriat, dar din bancă tot n-a ieșit și în genunchi nu l-a pus decât d. Blăguță, care ținea ca autoritatea lui Costi să rămână întreagă.

(Ioan Slavici – Mara)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un antonim pentru sensul din text al cuvintelor următoare: tulbure, învingerea. **6 puncte**
2. Precizează rolul liniilor de pauză din enunțul *Trică! – strigă el răstăit – stăi frumos!* **6 puncte**
3. Explică, în 3-5 rânduri, motivul rivalității dintre Trică și Costi. **6 puncte**
4. Transformă dialogul în vorbire indirectă. **6 puncte**
5. Indică modul/ modurile de expunere prezent/e în text. **6 puncte**

B.

Scrie o caracterizare a lui Trică, de 10-15 rânduri, folosind numai informațiile din textul dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi modalitățile/ procedeele de caracterizare utilizate de narator; **4 puncte**
- să indici cel puțin două trăsături ale personajului, pe care să le ilustrezi cu exemple din text; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ieri la prânz, în fața casei memoriale din Răsinari, au fost dezvelite o placă pe care erau gravate date despre viața și activitatea poetului transilvănean Octavian Goga, precum și un bust al acestuia. Evenimentul a fost prilejuit de împlinirea a săptămâni de ani de la trecerea în neființă a scriitorului. Au participat autorități locale, elevii și profesorii școlii din localitate, invitați din localitățile învecinate. S-au rostit discursuri, câțiva copii au recitat din versurile poetului. A urmat, în localul școlii, care poartă numele poetului, o sesiune de comunicări științifice, precum și un concurs având ca temă viața și opera acestui fiu al satului. Cei mai bine pregătiți concurenți au primit premii constând în volume de versuri ale scriitorului.

(Gazeta de Transilvania)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații extrase din *știrea* de mai sus:
 - a. principala informație din textul dat;
 - b. locul unde a avut loc evenimentul, precum și timpul desfășurării acestuia;
 - c. motivul organizării evenimentului.6 puncte
2. Enumeră, în ordine cronologică, acțiunile care au avut loc în cursul evenimentului descris în text. 6 puncte
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

În enunțul subliniat există:

 - a. 13 părți de propoziție;
 - b. 14 părți de propoziție;
 - c. 15 părți de propoziție.6 puncte

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Cei mai bine pregătiți dintre concurenți au primit premii constând în volume de versuri ale scriitorului.* 6 puncte

B.

Imaginează-ți că ai fost unul dintre concurenții „învinși”. Descrie, într-o compunere de 10-15 rânduri, propriile impresii de participant la acest concurs. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să prezini concurenții și modul de desfășurare a concursului; 4 puncte
- să explici motivul pentru care nu te-ai ridicat la nivelul „adversarilor”, precum și sentimentele tale față de rezultatul concursului; 4 puncte
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; 2 puncte
- să te înscrii în limita spațiului indicat. 2 puncte

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compozиїiei – 1 p.; coerенă тextулуи – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 17

Față

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Un om avea un măgar și un cal, și-i încărca pe amândoi cu unele și cu altele, și așa pornindu-i la drum, stăpânul mergea în urma lor. De la o vreme, măgarul, simțindu-se prea împovărat, zise cătră cal:

— Ia-mi, te rog, ceva din spinare de mă mai ușurează puțin.

Dar calul, nevrând să-l ajute deloc, bietul măgar mai merse cât merse și deodată căzu jos mort sub greutatea poverii lui. Atunci stăpânul luă și puse pe cal toată sarcina ce o dusese măgarul; iar calul mergea acum pe drum și plângea zicând:

— O, nemernicul de mine! Căci nu vrusei să iau puțină povară de pe tovarășul meu! El muri din pricina asta, iar eu trebuie să duc acumă și povara lui toată, ba încă-mi puse în spinare și pielea lui.

Învățătură: Se cuvine ca cei ce pot să ajute și să sprijinească pe cei neputincioși, pentru ca și lor să le fie bine și spre folos.

(*** – Măgarul și calul)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Precizează, prin subliniere, locul accentului din următoarele cuvinte: *povetii, sarcina, vrusei, pricina, dusese, neputincioși.* **6 puncte**

2. Scrie trei expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *cal*. **6 puncte**

3. Transcrie un fragment, de cel mult cinci cuvinte, care să exprime disperarea unuia dintre personajele fabulei. **6 puncte**

4. Precizează trăsătura umană care poate fi atribuită calului, având în vedere comportamentul său. **6 puncte**

5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificația următoarelor enunțuri: *O, nemernicul de mine! Căci nu vrusei să iau puțină povară de pe tovarășul meu!* **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 5 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

– să respectă fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**

- să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezinti succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respecti convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În țara noastră, broaștele țestoase de baltă sunt încă numeroase, fiind întâlnite din nord, din județul Botoșani, până în Dobrogea. Pe aiurea, cum e Germania, sunt împuținate din cauza bălților secate prin canalizări. Este rău că se întâmplă aşa ceva, căci ele nu doar că nu produc niciun rău mediului în care trăiesc, dar, dimpotrivă, pot contribui la apărarea lui prin eliminarea unor dăunători, dar și a plantelor care, în exces, cotropesc apele de câmpie.

Măcar că de țestoase se zice că sunt greoale la mers, de ele fiind legată ideea de încetineală, având să-și poarte în spate carapacea formată din oase și pavăza de pe piept, țestoasa-de-baltă, când se află în apă, este o vioiciune fără pereche. Ziua nu se avântă să iasă din baltă, căci picioarele ei scurte, cu gheare ascuțite, nu-i permit să fugă lesne, când îi ieșe în cale vreun dușman. Cel mult își trage capul, picioarele și codița subțire sub carapace, săsâind ca să-l sperie pe dușman; așteaptă aşa.

Dacă e însă aproape de baltă, repede își dă drumul în apă, unde n-o poate nimeni necăji. Acolo se lasă la fund, pe mâl, aşa încât nici nu o mai poți deosebi, căci culoarea carapacei este castanie, cu dungi și pete gălbui.

În apă este răpitoare. Poate vedea, căci ochii îi sunt acoperiți cu o perdea străvezie. Peștișorul care trece pe dinaintea ei, se simte deodată apucat de mijloc. Oricât s-ar zbate, nu poate scăpa, căci gura fără dinți a dușmanului are niște plăci tari, tăioase pe marginea fălcilor care țin loc de dinți. Dar nu-i displac nici buruienile de baltă.

(I. Simionescu – Fauna României)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
 - înfățișarea țestoasei-de-baltă;
 - felul în care se apără de dușmani;
 - ideea de care este legată existența broaștei-țestoase. **6 puncte**
2. Explică motivele pentru care țestoasa-de-baltă este dificil de prins când se află în apă. **6 puncte**

3. Fraza subliniată în textul de mai sus se analizează astfel:

- a. modală, principală, atributivă, cauzală;
- b. concesivă, principală, cauzală, atributivă;
- c. consecutivă, cauzală, cauzală, atributivă.

6 puncte

4. Precizează funcția sintactică a unui verb de conjugarea I, din text, respectiv a unui adjecțiv variabil cu două terminații și a unui substantiv de genul feminin. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării animalelor, în țara noastră. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezintă importanța conservării biodiversității în lumea în de azi; **4 puncte**
- să indici posibile motive ale protecției mediului în țara noastră, valorificând și secvențe din textul dat; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 18

Facut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă,
 Lungi troiene călătoare adunate-n cer grămadă;
 Fulgii zbor, plutesc în aer ca un roi de fluturi albi,
 Răspândind fiori de gheăță pe ai ţării umeri dalbi.
 Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară!
 Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară;
 Soarele rotund și palid se prevede pintre nori
 Ca un vis de tinerețe pintre anii trecători.

*Tot e alb pe câmp, pe dealuri, împrejur, în depărtare,
Ca fantasme albe plopii însirați se perd în zare,
Și pe-ntinderea pustie, fără urme, fără drum,
Se văd satele perdute sub clăbucii albi de fum.*

*Dar ninsoarea încetează, norii fug, doritul soare
Strălucește și desmiardă oceanul de ninsoare.
Iată-o sanie ușoară care trece peste văi...
În văzduh voios răsună clinchete de zurgălăi.*

(Vasile Alecsandri – *Iarna*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Subliniază, din lista următoare, toate cuvintele care s-au format prin derivare: *străluci, prevedere, văzduh, argintie, rotund, călătoare, trecători, însirare, ninsoarea*. **6 puncte**
2. Menționează două consecințe ale folosirii cratimei în structura *adunate-n cer*. **6 puncte**
3. Selectează câte o structură conținând o enumerație, o comparație și un epitet. **6 puncte**
4. Indică două argumente care pot justifica faptul că poezia *Iarna* este un pastel. **6 puncte**
5. Motivează, într-o compunere de maximum 5 rânduri, asocierea verbului *a cerne* cu imaginea *norilor de zăpadă*, în prima strofă a poeziei. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezini semnificația titlului poeziei *Iarna*, prin raportare la conținutul textului. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul poeziei; **4 puncte**
- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriei în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Certificat de garanție

Păstrează dovada originală a datei achiziției, astfel încât chitanța emisă la cumpărare să stabilească perioada certificatului de garanție.

CE SE ASIGURĂ	<p>Certificat de garanție pentru un an În decursul unui an de la data achiziționării, se asigură gratuit componente și servicii la domiciliu pentru a repara sau a înlocui <i>orice componentă a frigidului</i> care se defectează din cauza unui viciu de fabricație.</p> <p>Certificat de garanție pentru cinci ani În decursul a cinci ani de la data achiziționării se asigură gratuit componente și servicii la domiciliu pentru a repara sau a înlocui <i>orice piesă a sistemului de răcire (compresorul, vaporizatorul, rețea de tuburi)</i> care se defectează din cauza unui viciu de fabricație.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Acest certificat de garanție este valabil pentru primul cumpărător și pentru urmașii acestuia, dar numai pentru produse achiziționate în vederea utilizării în scopuri casnice.• Firma noastră se obligă să asigure, în termenul de garanție, remedierea gratuită a defectelor. Clientul nu poate pretinde niciun fel de alte despăgubiri și, în niciun caz, schimbarea produsului.• Reparațiile din perioada de garanție se efectuează numai de centrele agreate de firma noastră.
CE NU SE ASIGURĂ	<ul style="list-style-type: none">• Deplasări la domiciliu pentru a arăta clientului cum se utilizează produsul, pentru că la cumpărare s-a făcut clientului demonstrația utilizării, iar acesta are la dispoziție și instrucțiunile de folosire anexate produsului.• Instalarea necorespunzătoare. Dacă aveți probleme privind instalarea, contactați-ne. În răspunderea clientului revine conexarea electrică adecvată.	<ul style="list-style-type: none">• Deteriorarea produsului dacă este folosit în alte scopuri decât cel inițial sau dacă este folosit în scopuri comerciale.• Defectarea produsului cauzată de accidente, inundații, foc, cutremure sau alte cauze naturale.• Dacă aveți întrebări privitoare la utilizarea produsului, vă rugăm să apelați la Biroul cu problemele consumatorului din orașul X, strada XX nr. XXX, ori să telefonați la Serviciul de informații clienți: XXX. XXX. XX.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:

- precizează ce poți face pentru a stabili dacă frigiderul cumpărat se află în perioada de garanție;
 - indică persoanele care pot beneficia de certificatul de garanție;
 - descrie modul în care poți obține informații despre utilizarea producătorului.
- 6 puncte**

2. Explică diferența dintre Certificatul de garanție pentru un an și cel pentru cinci ani.

6 puncte

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Propoziția subordonată din fraza *Păstrează dovada originală a datei achiziției, astfel încât chitanța emisă la cumpărare să stabilească perioada certificatului de garanție este:*

- a. cauzală;
- b. consecutivă;
- c. finală.

6 puncte

4. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: Firma noastră se obligă să asigure, în termenul de garanție, remedierea gratuită a defectelor.

6 puncte

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării mediului prin reciclarea produselor electrocasnice defecte sau depășite din punct de vedere tehnologic.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți importanța protejării mediului în lumea de azi; **4 puncte**
- să indici posibile motive ale protecției mediului în țara noastră (sau în localitatea în care trăiești); **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.).**

Varianta 19

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Leul, vulpea și măgarul se întovărășiră căteșitrei și umblau împreună vânând. După ce strânserei ei vânat de ajuns, leul zise măgarului să împartă vânatul; iar măgarul stătu de împărți tocmai trei părți și apoi zise leului să-și ia partea care-i va plăcea. Leul, văzând aceasta, se mânie pe măgar și-l lovi cu laba de-l omorî; apoi zise vulpii cu mânie:

— Treci de împarte tu!

Iar vulpea se apucă de făcu tot o parte, numai că își lăsă sieși o părticică foarte mică. Atunci leul zise către vulpe:

— Oh, jupâneasă vulpe, cine te-a învățat de-ai împărțit aşa drept?

Iar vulpea răspunse:

— Văzui ce păți bietul măgar, și pățania lui m-a învățat a împărți astfel.

Învățatură: Oamenii se înțelepțesc când văd pe alții pățind nevoi și pedepse.

(Esop – *Leul, vulpea și măgarul*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Trănscrie o formulă de adresare și o formulă de referire. **6 puncte**

2. Motivează întrebuițarea virgulelor în enunțul: *Oh, jupâneasă vulpe, cine te-a învățat de-ai împărțit aşa drept?* **6 puncte**

3. Transcrie un fragment de cel mult cinci cuvinte, care să exprime compasiunea unuia dintre personaje. **6 puncte**

4. Menționează câte o trăsătură a *leului*, respectiv, a *vulpii* și a *măgarului*. **6 puncte**

5. Explică, în maximum cinci rânduri, semnificația moralei fabulei. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia *fabulă* a scrierii lui Esop, *Leul, vulpea și măgarul*. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să numești patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în poezie; **4 puncte**

– să ilustrezi aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text; **4 puncte**

- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Horoscop – Capricorn (22.12 – 19.01): Vineri vei avea plăcuta surpriză să-ți revezi un bun prieten din școala primară; în weekend îți faci de cap: petreci multe ore pe terenul de sport; luni se vor ivi probleme la școală, dar, ca de obicei, ele nu te vor afecta prea tare; marți seara, după o zi obosită, va urma o discuție cu părinții care te va necăji mult, căci îi iubești și-ți pare rău să-i superi pentru că nu-ți valorifici deplin calitățile; miercuri ar fi bine să renunți la antrenament și să te pui cu burta pe carte, căci doar astfel te vei revanșa față de familia ta; joi este ziua norocoasă: vei primi numai note mari; deși nu-ți place să-l afișezi, orgoliul tău va fi satisfăcut.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
 - indică ziua/zilele care consideri că sunt cele mai plăcute pentru *capricorn*;
 - precizează o posibilă modalitate a *capricornului* de a-și îmbunătăți relația cu părinții;
 - numește principala pasiune a *capricornului*. **6 puncte**

2. Transcrie un enunț care conține un sfat adresat *capricornului*. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Propozițiile subliniate din fraza *marți seara, după o zi obosită, va urma o discuție cu părinții care te va afecta mult, căci îi iubești și-ți pare rău să-i superi când nu-ți valorifici deplin calitățile* sunt, în ordine:

- a. principală, subiectivă;
- b. cauzală, subiectivă;
- c. subiectivă, cauzală. **6 puncte**

4. Realizează extensia funcției sintactice a structurii *cu părinții* (*va urma o discuție cu părinții*) în propoziția subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut. **6 puncte**

B.

Folosind informațiile oferite de Horoscop, realizează, în 10-15 rânduri, un portret al *capricornului*. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să precizezi 3-4 trăsături ale *capricornului*; **4 puncte**
- să ilustrezi aceste trăsături cu exemple adecvate, utilizând și informațiile din textul dat; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Variantă 20

făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A plecat barza la cumătra vulpe, care-și avea casa în marginea unei păduri.

— *Sunt bucuroasă de oaspeți, a zis vulpea. Ia poftim și-i mâncă ceva, că poate ți-o fi foame, cumetriță. Iaca eu am pregătit ceva bun pentru tine.*

Și vulpea aduse o farfurie de orez cu lapte dulce. Barza, hlop-hlop cu ciocul, dar nu putea ciuguli nimic din farfurie cu păsat, căci ciocul ei era prea lung și subțire.

— *Poate nu-ți place mâncarea mea, zice vulpea. Iartă acum, că n-am altceva după gustul tău.*

Și cumătra vulpe s-a apropiat cu botul ei de farfurie și, cât ai clipi de două ori din ochi, a șters farfuria cu păsat.

— *Mulțumesc și pentru atâta. Poftim într-o zi și pe la mine, a zis barza.*

Și a plecat barza la cuibul ei.

Iacă s-a dus și vulpea la barză.

— *Am o tocătură, cumetriță vulpe, de-ți lingi buzele numai când o vezi. Am făcut-o în cinstea ta și după pofta inimii tale. Ia poftim și ia din mâncarea mea!*

Dar barza pusese tocătura într-un ulcior cu gâtul lung și strâmt. Umbla vulpea în jurul ulciorului, îl mirosea, îl lingea, dar nu putea să ajungă până la gură și nu mai putea de ciudă.

— *Nu te supără, cumătră vulpe, că n-am cum te primi mai bine.*

Și și-a vârât barza ciocul ei pe gura ulciorului și a început să mănânce tocătura.

Vulpea a plecat flămândă și mânieasă de la casa berzii. Și de atunci s-a stricat prietenia lor pentru totdeauna.

(*** – *Vulpea și barza*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Marchează prin subliniere locul accentului din cuvintele: *cumetriță, bucuroasă, cumătra, mâniaosă, tocătură, ulcior.* **6 puncte**
2. Precizează cazul cuvintelor subliniate: *A plecat barza la cumătra vulpe, care și avea casa în marginea unei păduri.* **6 puncte**
3. Scrie o propoziție care să conțină un semn ortografic și două semne de punctuație diferite și precizează care este cel de ortografie și care sunt cele de punctuație. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care barza *pusesese tocătura într-un ulcior cu gâtul lung și strâmt.* **6 puncte**
5. Scrie un enunț în care să precizezi tema povestirii de mai sus. **6 puncte**

B.

Transformă în vorbire indirectă dialogul dintre vulpe și barză.

Vei avea în vedere:

- păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorilor; **4 puncte**
- evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de „a spune”; **4 puncte**
- trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a, la persoana a III-a, precum și eliminarea vocativelor; **2 puncte**
- ortografia și punctuația adecvate. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție horoscopul de mai jos:

VÂRSĂTOR	PEȘTI	BERBEC	TAUR
VÂRSĂTOR Fire neastâmpărată și imprevizibilă. Ignoră sfaturile celor din jur și, de aceea, are de suferit. Totuși, până la urmă, scapă cu fața curată din necazurile în care singur a intrat. Are încă multe de învățat despre felul de a se comporta în viață.	PEȘTI Înțelegător, modest, sociabil, visător, sensibil, impresionabil, dispus să se sacrifice pentru alții. Întâmpină greutăți în a fi practic. Își îndeplinește conștiințios obligațiile, dar îi lasă pe alții să ia hotărâri.	BERBEC Încăpățanat, îndărătnic, își urmează cu hotărâre drumul. Acționează rapid și fără să se gândească la consecințe. Nu-i pasă de cei din jur. Deseori este gălăgios și ne-politicos, dar obține totdeauna ce-și dorește.	TAUR Fire rațională, iubește ordinea, își cunoaște limitele. Este obiectiv, răbdător și rezistent, dur, încăpățanat, inflexibil. Reușește totdeauna în viață.

GEMENI Precaut, sensibil, tandru, meditativ, dornic de liniște, sentimental. Îi plac laudele. Respectă regulile și recunoaște necesitatea disciplinei, chiar dacă nu cu plăcere. Este adeseori încis în sine. Vrea să aibă ultimul cuvânt.	RAC Comunicativ, energetic, sociabil, hotărât, activ. Dacă interesele de moment îl cer, se orientează după cum bate vântul. Își schimbă comportamentul în funcție de starea de spirit.	LEU Încrezător în propriile forțe, mândru, știe să-și apere interesele, ceea ce-i aduce de multe ori necazuri. Ambițios, își organizează succesul și cauță prestigiul social pe care, deși cu greutate, îl recunosc și cei din jur. Ține la familie.	FECIOARĂ Modest, cu un simț pronunțat al datoriei, atent la detaliu. Iubește frumosul și studiul, apreciază viața simplă. Este răbdător și perseverent, dar indecizia îl poate face să rateze șansele.
BALANȚĂ Fire hotărâtă. Pune preț pe dreptate. Ajută pe cei aflați în primejdie și-și respectă mereu cuvântul dat. Îi descoperi caracterul armonios îndată ce-l cunoști mai bine. Iese în evidență prin înfățișarea plăcută.	SCORPION Mândru și perseverent. Caracter puternic, voință și dorință de a-și impune individualitatea. Are un mod de a gândi și acționa deseori influențat de sentimente. Uneori tensionat, dar capabil de echilibru.	SĂGETĂTOR Iubește aventura. Este amabil, deschis, optimist. Poate fi însă și extrem de arogant. Succesele lui se datorează intuiției, dar și disponibilității de acțiune. Iubește adevărul și dreptatea.	CAPRICORN Perseverent, obține greu încrederea celorlați. Are un puternic simț al realității. Se concentrează asupra esențialului. „Se cățără” încet, dar sigur spre țelurile lui ambicioase.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:

- indică zodia în care nativul este un ambicioz;
- precizează modalitatea prin care *capricornul „se cățără” spre țelurile sale ambicioase*;
- numește două calități ale *săgetătorului*.

6 puncte

2. Transcrie un enunț în care se afirmă firea schimbătoare a *racului*.

6 puncte

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

În fraza *Ambițios, își organizează succesul și cauță prestigiul social pe care, deși cu greutate, îl recunosc și cei din jur*, numărul propozițiilor subordonate este:

a. 2;

b. 3;

c. 4.

6 puncte

4. Completează propoziția *Îi plac laudele*, astfel încât să conțină un complement circumstanțial de cauză și un atribut. **6 puncte**

B.

Citește cu atenție horoscopul. Alege un personaj dintr-un text narativ studiat, al cărui caracter se apropie mai mult de cel descris într-una dintre zodii, și justifică-ți opțiunea sub forma unei compuneri de 10-15 rânduri.

12 puncte

În compunere trebuie:

- să precizezi numele personajului, titlul textului din care l-ai selectat, autorul, precum și motivele alegerii tale; **4 puncte**
- să ilustrezi trăsăturile personajului cu exemple adecvate, din textul dat; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 21

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

— *Dragă Costică, viu la tine sigur că n-ai să mă refuzi; știi cât pot conta pe amicitia ta și nu-mi pot permite a mă îndoi un moment că în cazul de față, fiind vorba, mă-nțelegi, de o chestiune care mă interesează în aşa grad, încât dacă n-aș fi pe deplin convins că tu, care mi-ai dovedit totdeauna, fără să dezminți niciodată o afecțiune, ce pot zice că la rândul meu... în fine...*

— *În fine, zise Ionescu, am înțeles... Nu trebuia să mă ie iasa pe departe. Vii să mă rogi pentru vreo loază* de elev de-ai mei!*

- *Nu e loază, Costică, e un băiat dintr-o familie dintre cele mai bune, mi-e rudă.*
- *Cine știe ce leneș, ce dobitoc!*

— Nu-i adevărat, dragă Costică, este un băiat prea cumsecade... Să nu mă lași!...

Viu la tine sigur că n-ai să mă refuzi; știi cât pot conta pe amiciția ta și nu-mi permit a mă-ndoi un moment că în cazul de față, fiind vorba, mă-nțelegi, de o chestiune...

— Ei, lasă astea! știi că țiu la tine; ce mai încap între noi astfel de fraze banale?... Ce notă vrei să-i dau pârlitului tău de protejat?

— 7, dragă Costică...

— Apoi, dacă n-o fi știind nimic!

— Ei, acuma și tu! zi că nu știe; parcă el o să fie cel dintâi și cel de pe urmă care să treacă fără să știe... Te rog, dragă Costică! dacă rămâne băiatul repetent încă un an, e o nenorocire pentru familia lui – o familie dintre cele mai bune – și pentru mine o mare mâhnire...

(I.L.Caragiale – *Lanțul slăbiciunilor*)

Dicționar

**loază*, pl. *loaze*, s. f. (fig.) – om de nimic, fără valoare, şmecher.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie, din prima replică a lui Ionescu, un cuvânt care conține un ditong și un cuvânt care conține un trifong. **6 puncte**
2. Scrie câte un antonim pentru fiecare dintre următoarele cuvinte: *amiciția, să refuzi, totdeauna, departe, să dau, mâhnire*. **6 puncte**
3. Numește un defect al elevului, în viziunea profesorului său și o calitate a aceluiași elev, în viziunea vizitatorului. **6 puncte**
4. Scrie numele și prenumele personajului care discută cu vizitatorul. **6 puncte**
5. Precizează, pe baza textului, două dintre motivele invocate de vizitator pentru ca *loaza* să nu rămână repetentă. **6 puncte**

B.

Transformă în vorbire indirectă primele patru replici ale dialogului dintre vizitator și profesor. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

- păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitořilor; **4 puncte**
- evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de „a spune”; **4 puncte**
- trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a, la persoana a III-a, precum și eliminarea vocativelor; **2 puncte**
- ortografia și punctuația adecvate. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Dacă, privind cu ochiul liber, se vede că atmosfera este însuflețită, cu atât mai multe minuni ne dezvăluie o cercetare cu instrumente care măresc. Vânturile ridică din apele secate legiuni de vietări microscopice. Nemișcate, parcă scufundate într-o moarte aparentă, ele plutesc în aer până ce roua le reduce pe pământul hrănitor unde învelișul care înconjoară trupul lor transparent, se desprinde și unde, datorită substanțelor nutritive ce le conține orice apă, organismele primesc un stimulent nou. Cețurile atlantice de praf gălbui care pătrund periodic din arhipelagul Capului Verde până departe, în răsăritul Africii de Nord, în Italia și în Europa Centrală sunt aglomerări de organisme microscopice. Multe plutesc poate ani îndelungați în straturile cele mai înalte ale aerului și, antrenate de vânturi dău de curenți perpendiculari, coboară pe pământ unde renasc. Pe lângă aceste vietări, în atmosferă mai abundă și numeroși germeni, ouă de insecte și semințe de plante care se răspândesc pe vaste suprafețe.

(Alexander von Humboldt – *Priveliști din natură*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
 - precizează modul în care vietăriile ce plutesc în atmosfera terestră primesc un stimulent nou;
 - enumera zonele geografice cele mai îndepărtate unde ajung cețurile atlantice de praf gălbui;
 - precizează ce altceva se mai găsește în atmosfera terestră, în afara de vietări. **6 puncte**
2. Transcrie un enunț în care se precizează locul de unde provin vietăriile microscopice care plutesc în atmosfera pământului. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Prin extensia părților de propoziție subliniate din enunțul *Nemișcate, parcă scufundate într-o moarte aparentă, ele plutesc în aer* în propozițiile subordonate corespunzătoare se obțin, în ordine, o subordonată:

 - a. atributivă, completivă directă, completivă de mod;
 - b. atributivă, subiectivă, completivă de loc;
 - c. completivă de mod, subiectivă, completivă de timp. **6 puncte**
4. Completează propoziția următoare, astfel încât să conțină un subiect multiplu exprimat prin substantive comune articulate hotărât: *Vânturile ridică din apele secate legiuni de vietări microscopice.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, care să conțină o descriere a unei dimineți de vară, al cărei început să fie: *Vânturile ridică din apele secate legioni de vietăți microscopice...* **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să ordonezi elementele tabloului; **4 puncte**
- să folosești patru figuri de stil; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea **întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianța 22

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Sură-i sara cea de toamnă; de pe lacuri apa sură
 Înfunda mișcarea-i creață între stuful la iezătură;
 Iar pădurea lin suspină și prin frunzele uscate
 Rânduri, rânduri trece-un freamăt, ce le scutură pe toate.
 De când codrul, dragul codru, troienindu-și frunza toată,
 Își deschide-a lui adâncuri, fața lunei să le bată,
 Tristă-i firea, iară vântul sperios o creangă farmă
 Singuratice izvoare fac cu valurile larmă.
 Pe potica dinspre codri cine oare se coboară?
 Un voinic cu ochi de vultur lungă vale o măsoară.
 Șapte ani de când plecat-ai, zburător* cu negre plete,
 Ș-ai uitat de soarta mândrei, iubitoarei tale fete!*

(Mihai Eminescu – *Călin – file din poveste*)

Dicționar

*zburător – (în mitologia populară) ființă fantastică,

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Indică, prin subliniere, silaba accentuată din cuvintele: *sperios, singuratică, vultur.* **6 puncte**
2. Motivează prezența semnelor de punctuație din ultimul vers. **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: epitet, personificare, metaforă. **6 puncte**
4. Transcrie un vers în care eul liric apare în mod explicit. **6 puncte**
5. Descrie, în cuvinte proprii, imaginea codrului din versurile: ...*dragul codru, troienindu-și frunza toată, / Își deschide-a lui adâncuri, fața lunei să le bată...* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să analizezi versurile de mai sus. **12 puncte**

În compunere, trebuie:

- să precizezi modul de expunere dominant, genul literar și trăsăturile acestuia, identificabile în text; **4 puncte**
- să prezini semnificația a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*); **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ti-ai făcut deja rucsacul pentru excursie? Verifică totuși dacă ai pus și aspirină, paracetamol și picături bixtonim pentru nas – curențul, variațiile de temperatură, aerul condiționat fixat pe temperaturi prea scăzute, toate acestea pot duce la răceli; adaugă și un spray nazal pe bază de apă de mare – praful poate afecta căile respiratorii și este important să ai la indemână un decongestionant nazal; plasturi sterili de mărimi diverse care pot fi utilizați pentru orice fel de rană, dar și pentru înțepăturile insectelor; o cremă sau un gel împotriva mâncărimilor datorate înțepăturilor de insecte; tablete de saprosan – este vremea legumelor și a fructelor, iar consumul în exces poate dăuna stomacului tău.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:

- scopul pentru care a fost scris acest text;
 - anotimpul când a fost programată excursia;
 - medicamentul/ medicamentele potrivite pentru decongestionarea căilor nazale, dintre cele pe care ar trebui să le ai în rucsac. **12 puncte**
2. Transcrie un enunț în care se precizează produsele potrivite pentru atenuarea neplăcerilor datorate înțepăturilor insectelor. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
 Propoziția subordonată care are ca regent cuvântul *verifică* este:
 a. completivă directă;
 b. condițională;
 c. concesivă. **6 puncte**
4. Completează propoziția *este vremea legumelor și a fructelor*, astfel încât să conțină un atribut adjectival. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să povestești o întâmplare hazlie dintr-o excursie la care ai participat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să oferi informații succinte despre locul și timpul când a avut loc excursia; **4 puncte**
- să preziniții circumstanțele în care s-a produs întâmplarea la care te vei referi; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Variantă 23

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Noaptea-i dulce-n primăvară, liniștită, răcoroasă
Ca-ntr-un suflet cu durere o gândire mânăgioasă.*

*Ici, colo, cerul dispare sub mari insule de nori,
Scuturând din a lui poale lungi și răpizi meteori.*

*Pe un deal, în depărtare un foc tainic strălucește
Ca un ochi roș de balaur care-adoarme și clipește.
Sunt păstori în șezătoare sau vreo ceată de voinici?
E vreo tabără de care sau vreun rond de tricolici*?*

*Cătră munți, prin întuneric un lung bucium se aude.
El aminte suvenirul celor timpuri negre, crude
Când din culme-n culme noaptea buciumele răsunau
Și la lupte săngeroase pe români îmbărbătau.*

*Acum însă viața-i lină; țara doarme-n nepăsare!
Când și când un câne latră la o umbră ce-i apare.
Și-ntr-o baltă mii de broaște în lung hor orăcănesc,
Holbând ochii cu țintire la luceafărul ceresc.*

(Vasile Alecsandri – *Noaptea*)

Dicționar

**tricolici* (pricolici), s.m. – strigoi, duh rău.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie trei expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *viață*. **6 puncte**
2. Transcrie trei cuvinte derivate cu sufixe. **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: epitet, comparație, inversiune. **6 puncte**
4. Menționează două trăsături care pot justifica faptul că poezia *Noaptea* este un pastel. **6 puncte**
5. Scrie un cuvânt/ o expresie prin care consideri că ai putea să exprimi cel mai bine impresia pe care poetul vrea să o transmită cititorului prin intermediul descrierii naturii. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezini semnificația titlului poeziei *Noaptea*, prin raportare la conținutul textului liric. **12 puncte**
În compunere trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul textului liric; **4 puncte**
- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Hotel Panoramic este situat în stațiunea Poiana Brașov, la altitudinea de 1 110 metri și la doar 12 kilometri de Brașov. Accesul se face pe un drum asfaltat și ușor accesibil în orice anotimp. Hotelul are 10 camere single, 5 duplex și 5 apartamente dotate cu tot confortul. La parter se află un restaurant cu program non-stop, iar la subsol, piscină, sauna și bowling. Este clasificat cu patru stele. Iarna se poate practica schiul pe mai multe pârtii – atât pentru începători, cât și pentru schiori experimentați –, dotate cu transport pe cablu. Există și un patinoar artificial, aflat la doar 5 minute distanță de hotel. Rezervări, cu minimum trei zile înainte, la tel. (0269).XXX.XXX.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din *anunțul* de mai sus:
 - scopul pentru care a fost scris acest text;
 - enunțul care, din punctul tău de vedere, conține informația esențială a *anunțului*;
 - o informație pe care ai fi dorit să o mai conțină *anunțul*. **12 puncte**

2. Transcrie un enunț în care se precizează calitatea serviciilor hotelului *Panoramic*. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Prin extensia părților de propoziție subliniate din enunțul *Accesul se face pe un drum asfaltat și ușor accesibil în orice anotimp* în propozițiile subordonate corespunzătoare se obțin, în ordine, o subordonată:

- a. temporală, atributivă, atributivă;
- b. subiectivă, atributivă, atributivă;
- c. modală, directă, indirectă. **6 puncte**

4. Numește (fără a le analiza) părțile de vorbire din propoziția: *Este clasificat cu patru stele*. **6 puncte**

B.

Rescrie, în 10-15 rânduri, anunțul dat, astfel încât să conțină și informațiile dorite de tine și care lipsesc din *anunțul* de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să adaugi cel puțin două informații suplimentare care să completeze anunțul în mod adecvat; **4 puncte**
- să folosești un limbaj potrivit pentru acest tip de text; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 24

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Peste creștetul înalt al brazilor luneca vântul ca un râu nevăzut și, tăindu-se în frunza lor ascuțită, trimetea până în depărtare tânguoase și prelungi glasuri de orgă. Din toate părțile tacere solemnă, de pretutindeni liniște sfântă...

Și de la deal un român, c-o traistă-n băț, scobora la vale pe poteca strâmtă.

- *Bună ziua și cale bună, prietene, zisei eu când fu în dreptul meu.*
- *Mulțamim domniilor-voastre, domnișorule, răspunse el, uitându-se cam sfios la mine.*
- *Da ce-ai în traistă?*

Ia, vro doi chitici de păstrăv, să iertați, îngăimă el luându-și căciula din cap. [...]

Scosei doi lei și-i dădui românului, care rămase nedumerit.

– Acuma, fă cumva, te rog, și mi-i înșiră pe-o smicea, ca să-i pot duce.

Românul scoase iute un briceag, tăie o crenguță subțire de brad, o curăți, o ascuți la un capăt și-mi înșiră păstrăvii pe ea, vârându-li-o prin urechi la fiecare. [...]

Și mergeam ducându-mi prânzul înșirat pe nuia. [...]

Toate ca toate, dar încotro să apuci când poteca se desface înaintea ta ca o caracată cu picioarele împrăștiate pretutindeni sub desisul pădurii, și, mai cu seamă, ce te faci când soarele, prea grăbit parcă, se pleacă la vale, dincolo de piscurile munților dimpotrivă și te lasă în voia umbrelor care dau chioare peste tine?

(Calistrat Hogaș – Pe drumuri de munte)

A.**Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:**

1. Scrie două sinonime pentru sensul din text al adjecтивului (*tăcere*) **solenă**. **6 puncte**
2. Motivează întrebuiențarea virgulelor în enunțul *Mulțamim domniilor-voastre, domnișorule, răspunse el, uitându-se cam sfios la mine.* **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: comparație, epitet. **6 puncte**
4. Precizează modurile de expunere prezente în text. **6 puncte**
5. Descrie, în cuvinte proprii, imaginea naturii din enunțul: *Peste creștetul înalt al brazilor luneca vântul ca un râu nevăzut și, tăindu-se în frunza lor ascuțită, trimetea până în depărtare tânguoase și prelungi glasuri de orgă.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să oferi un răspuns la întrebarea călătorului aflat singur, pe inserate, în pustietatea muntelui: ...încotro să apuci când poteca se desface înaintea ta ca o caracată cu picioarele împrăștiate pretutindeni sub desisul pădurii, și, mai cu seamă, ce te faci când soarele, prea grăbit parcă, se pleacă la vale, dincolo de piscurile munților dimpotrivă și te lasă în voia umbrelor care dau chioare peste tine? **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să realizezi o descriere a locului unde se află călătorul, care să justifice motivul neliniștii sale; **4 puncte**
- să oferi călătorului o soluție plauzibilă pentru o asemenea situație-limită; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)**Citește cu atenție textul următor:**

Mihai discută cu Dana despre următoarea știre pe care au citit-o într-un ziar: *Datele oficiale cele mai recente despre starea cărții în România arată că în ultimul an au fost tipărite peste 12 000 de cărți, dar tirajele medii sunt în cădere liberă: de la 24 400 în 1990, la 12 000 în 1994, la 6 000 în 2001, la 600 în 2006. Cititorii sunt diferențiați. Și totuși, 56% dintre subiecții chestionați într-o anchetă recentă declară că nu au cumpărat nicio carte în ultimul an și 55% nu au citit deloc cărți. Cam 5% din populație nu cumpără cărți, dar împrumută adesea și primește. Cei doi colegi au păreri diferite despre cele aflate:*

Dana: Informația pe care am citit-o este îngrijorătoare, fiind că dovedește dezinteresul multor persoane pentru tot ce înseamnă cultură și educație. Fără cultură, cred că oricine dintre noi este sortit să rămână un ignorant, iar fără educație, are puține şanse să reușească în viață.

Mihai: Nu cred că ai dreptate. În primul rând, cum poți fi sigur că informația este corectă? Apoi, chiar dacă e corectă, rezultă că din doi oameni, unul totuși citește cărți, chiar dacă nu foarte multe, ceea ce nu este atât de rău. De altfel, toți colegii noștri de clasă citesc, și nu doar o carte – două pe an. Eu sunt convins că situația nu-i chiar aşa de îngrijorătoare.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din *anunțul* de mai sus:

- scopul pentru care a fost scris acest text;
- intervalul de timp care a fost vizat de cercetarea despre starea cărții;
- procentul cititorilor care nu au citit deloc cărți. **6 puncte**

2. Transcrie un enunț care conține o informație îngrijorătoare despre starea cărții. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Prin contragerea propozițiilor subordonate din fraza *Informația pe care am citit-o este îngrijorătoare, fiind că dovedește dezinteresul multor persoane pentru tot ce înseamnă cultură și educație* în părți de propoziție, se obțin, în ordine:

- atribut, complement de cauză, atribut;
- atribut, complement direct, nume predicativ;
- complement direct, complement de cauză, atribut. **6 puncte**

4. Numește părțile de vorbire din enunțul: *toți colegii noștri de clasă citesc*. **6 puncte**

B.

Tu ce părere ai despre informația din ziar? Scrie un text de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi acordul saudezacordul cu opinia Danaei sau a lui Mihai. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să integrezi, alături de propria ta părere, și argumente ale celui pe care îl contrazici sau ale celui pe care îl aprobi; **4 puncte**
- să folosești un limbaj potrivit pentru exprimarea unei opinii; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianța 25

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Vâl de brumă argintie
Mi-a împodobit grădina,
Firelor de lămâită
Li se uscă rădăcina.*

*Peste creștet de dumbravă
Norii suri își poartă plumbul,
Cu podoaba zdrențuită
Tremură pe câmp porumbul.*

*Și cum de la miazănoapte
Vine vântul fără milă,
De pe vârful surii noastre
Smulge-n sbor câte-o șindrilă*.*

*De vîfornița păgână
Se-ndoiesc nucii, bâtrâniii,
Plânge-un pui de ciocârlie
Sus pe cumpăna fântânii.*

*Îl ascult și simt sub gene
Cum o lacrimă-mi învie:
Ni s-aseamănă povestea,
Pui golaș de ciocârlie.*

(Octavian Goga – Toamna)

Dicționar

*șindrilă, s. f. – scândurică de brad, îngustă și subțire, care servește la acoperitul caselor.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie un cuvânt derivat cu ajutorul unui sufix, respectiv un cuvânt derivat cu ajutorul unui prefix. **6 puncte**
2. Scrie vocalele și semivocalele din cuvintele *podoaba, se-ndoiesc, miază-noapte*. **6 puncte**
3. Numește figura de stil prezentă în versurile *Plânge-un pui de ciocârlie/ Sus pe cumpăna fântânii*. **6 puncte**
4. Menționează două mărci ale eului liric prezente în mod explicit, în text. **6 puncte**
5. Numește sentimentul dominant care se desprinde din poezia lui Octavian Goga, motivându-ți opțiunea intr-un text de 3-5 rânduri. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezini semnificația titlului poeziei *Toamna*, prin raportare la conținutul textului liric. **12 puncte**
În compunere trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul textului liric; **4 puncte**
- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

- Bună, Dane!
- Bună, Mihai!
- Mă aștepți de mult?
- Să tot fie vreo zece minute!
- Scuze! Hai repede, că întârziem la școală.
- Tu vorbești?
- Lasă asta. Ce-avem prima oră?
- Cred că... româna!
- Da' ce-i cu tine? Te văd cam neliniștit.
- Nu mă întreba! Am o problemă!
- Ce problemă?!...
- Păi...

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie o replică în care unul dintre vorbitori este:

- ironic;
- îngrijorat;
- nedumerit.

6 puncte

2. Explică semnificația punctelor de suspensie în enunțul *Cred că... româna!*

6 puncte

3. Prin extensia părții de propoziție subliniate, din enunțul *Să tot fie vreo zece minute*, în propoziția subordonată corespunzătoare, se obține o subordonată:

- a. atributivă;
- b. completivă directă;
- c. subiectivă.

6 puncte

4. Numește părțile de vorbire din enunțul următor: *Hai repede, că întârziem la școală.*

6 puncte

B.

Scrie o continuare alcătuită, în total, din zece replici, a dialogului dintre Dan și Mihai, din care să reiasă motivul îngrijorării lui Dan. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezинți un motiv convingător al îngrijorării lui Dan; **4 puncte**
- să utilizezi un limbaj potrivit cu acela utilizat de cei doi vorbitori; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*)

Varianta 26

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Într-o casă în care erau mulți șoareci se înădise o mătă care mergea acolo în toate zilele și-i vâna întruna. De la o vreme, văzând șoarecii că numărul lor se tot împuți-nează, ziseră între dânsii:

— Fraților, nu trebuie să mai ieșim de prin găurile noastre, că de vom mai ieși, toți vom pieri, iar de nu, vom avea liniște și vom scăpa.

Atunci pisica, nemaivăzând niciun șoarece ieșind din găuri, se gândi că ce-ar face ca să-i poată scoate, și socoti că era bine să pară că a căzut de la un loc înalt și să se lungească pe pământ ca și cum ar fi moartă. Și chiar aşa făcînd, un șoarece se uita la dânsa dintr-o gaură și, văzând-o astfel lungită, îi zise:

— O, jupâneasă mătă! De ți-aș vedea pântecele umflat ca o tobă, tot nu mă voi aprobia de tine.

Învățatură: Așa fac oamenii cei înțelepți, când știu că cineva i-a amăgit o dată în vreun chip oarecare, altă dată nu-i mai poate însela, căcar de-ar întrebuița mii de meșteșuguri, căci ei atunci mai tare se păzesc și se feresc.

(*** – Mătă și șoareci)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie o propoziție care să conțină un sinonim/ o expresie pentru sensul din text al verbului *a se înăudi*. **6 puncte**
2. Rescrie fraza, eliminând cacofoniile fără a modifica sensul: *Atunci pisica, nemaivăzînd niciun șoarece ieșind din găuri, se gândi că ce-ar face ca să-i poată scoate.* **6 puncte**
3. Precizează o trăsătură specifică omului, ce rezultă din următoarea replică a șoarecelui: *O, jupâneasă mătă! De ți-aș vedea pântecele umflat ca o tobă, tot nu mă voi aprobia de tine.* **6 puncte**
4. Indică două argumente care permit încadrarea textului într-unul dintre genurile literare studiate (epic, liric, dramatic). **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificația Învățăturii plasate în finalul fabulei lui Esop. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specie a fabulei *Mătă și șoareci*. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să numești două dintre caracteristicile speciei, pe care să le ilustrezi cu exemple din text; **4 puncte**
- să argumentezi finalitatea morală a textului; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Harry Potter și Prințul Semipur este al șaselea film din seria adaptărilor cărților lui J. K. Rowling. De data aceasta, Hogwarts nu mai este refugiu sigur care era odată, întrucât Cap-de-Mort își întinde puterea atât asupra Încuiatailor, cât și asupra lumii vrăjitorilor. Al șaselea an la Hogwarts al lui Harry a debutat deja într-un mod ciudat, dat fiind că Lumea Încuiată și cea Magică încep să se împletească... În plus, dragostea și gelozia plutesc în aer, însă tragedia este aproape, iar Hogwarts-ul s-ar putea să nu mai fie niciodată ceea ce a fost.

(*Șapte seri – Prezentarea filmului Harry Potter și Prințul Semipur*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
 - un posibil motiv pentru care prezentarea filmului este atât de concisă;
 - evenimentul care generează acțiunea filmului;
 - o informație despre succesul filmelor avându-l ca erou pe Harry Potter. **6 puncte**
2. Transcrie un enunț care se referă la motivul pentru care al șaselea an la Hogwarts al lui Harry a debutat deja într-un mod ciudat. **6 puncte**
3. Propozițiile din fraza *De data aceasta, Hogwarts nu mai este refugiu sigur care era odată, întrucât Cap-de-Mort își întinde puterea atât asupra Încuiatailor, cât și asupra lumii vrăjitorilor* sunt, în ordine:
 - a. principală, atributivă, cauzală;
 - b. temporală, atributivă, cauzală;
 - c. principală, concesivă, consecutivă. **6 puncte**
4. Transcrie subiectul și predicatul primei propoziții din fraza *În plus, dragostea și gelozia plutesc în aer, însă tragedia este aproape, iar Hogwarts-ul s-ar putea să nu mai fie niciodată ceea ce a fost.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să povestești conținutul unui film vizionat recent. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi titlul și tipul filmului (de aventuri, istoric, SF etc.); **4 puncte**
- să prezinti pe scurt succesiunea întâmplărilor la care participă personaje; **4 puncte**
- să ai o structură adekvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea **întregii lucrări** (**unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.**).

Varianta 27

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A trecut întâi o boare
Pe deasupra viilor,
Și-a furat de prin ponoare*
Puful păpădiilor.

Cu acorduri lungi de liră
I-au răspuns fânețele.
Toate florile șoptiră,
Întorcându-și fetele.

Un salcâm privi spre munte
Mândru ca o flamură.
Solzii frunzelor mărunte
S-au zburlit pe-o ramură.

Falcut

*Mai întâi o coțofană
Fără ocupație
A adus o veste-n goană
Și-a făcut senzație:*

*Cică-n munte, la povarnă,
Plopii și răsurile
Spun că vine-un vânt de iarnă
Răscolind pădurile,*

*Și-auzind din depărtare
Vocea lui tiranică,
Toți ciulinii pe cărare
Fug, cuprinși de panică...*

(George Topîrceanu – *Rapsodii** de toamnă*)

Dicționar

*ponor, s.n. (pop.) – văgăună, groapă, râpă.

*rapsodie, s.f. – scriere lirică în versuri, fantezistă și sentimentală, de un colorit pitoresc.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie două neologisme din text. **6 puncte**
2. Motivează întrebuiențarea semnelor ortografice și/ sau de punctuație în versul: *S-au zburlit pe-o ramură.* **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: comparație, personificare. **6 puncte**
4. Precizează rima și măsura versurilor din prima strofă. **6 puncte**
5. Explică, într-o compunere de maximum 5 rânduri, semnificația imaginii din următoarele versuri: ...o boare/ [...] a furat de prin ponoare/ Puful pădăiilor. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezini semnificația titlului poeziei *Rapsodii de toamnă*, prin raportare la conținutul textului liric.

12 puncte

În compunere trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul textului liric; **4 puncte**
- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Teritoriul țării noastre este așezat în sud-estul Europei, de-a lungul paralelei de 45°, în plină zonă temperată. Prin Dunăre este legată de Europa Centrală, iar prin Marea Neagră se deschide spre Orient. Munții Carpați îl străbat de la nord la sud, apoi, întorcându-se la „curbură”, de la est la vest și se închid în sfârșit către nord.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
 - zona geografică în care se află teritoriul României;
 - un reper util în identificarea pe hartă a țării noastre;
 - tipul de climă al acestei zone geografice. **6 puncte**
2. Precizează scopul textului de mai sus. **6 puncte**
3. Numărul total al propozițiilor din textul de mai sus este de:
 - a. 3;
 - b. 4;
 - c. 5. **6 puncte**
4. Transcrie toate substantivele articulate din prima propoziție a textului. **6 puncte**

B.

Dezvoltă textul de mai sus într-o descriere literară de 10-15 rânduri, în care să integrezi sinonime adecvate contextului ale cuvintelor subliniate.

- În compunerea ta, trebuie: **12 puncte**
- să ordonezi în mod corespunzător elementele componente ale tabloului; **4 puncte**
 - să folosești patru figuri de stil diferite; **4 puncte**
 - să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
 - să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea **întregii** lucrări (**unitatea compoziției** – 1 p.; **coerența textului** – 2 p.; **registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului** – 2 p.; **ortografia** – 3 p.; **punctuația** – 2 p.; **așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea** – 2 p.).

Varianta 28

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Cică a fost odată un uncheș și o mătușe. Mătușa avea o găină, iar unchiașul un cocoș. Găina babei oua în toate zilele câte un ou.

Moșul:

— *Mătușe, dă-mi și mie un ou să-m' mai ung ăl gâtlej, că tot cu mămăligă uscată mi s-a acrit.*

— *Ba mai pune-ți pofta-n cui și nu mai mâncă ou, că ți s-o apleca; dacă ți-e gustul, bate-ți și tu cocoșul ca să-ți ouă.*

Moșul ascultă pe babă, puse mâna p-un băț și dă-i în cocoș.

— *Uș! cocoș netrebnic, că nu te-oi mai slăbi din bătaie până nu mi-i oua colea-n copacie.*

Azi aşa, mâine aşa, până la urmă s-a luat bietul cocoș de gânduri cu atâtă bătaie, că-l bătea moșul nemiluit în toate zilele. Într-o zi plecă și el în lume, cu gând că de-o putea să-i aducă moșului bani ca să-și cumpere ouă – cum era el să ouă? – să se mai întoarcă; de unde nu... oricine o fi bucuros să câștige un cocoș.

(*** – Cocoșul moșului)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Rescrie propoziția *Ba mai pune-ți pofta-n cui*, înlocuind structura subliniată cu un sinonim adecvat contextului. 6 puncte
2. Motivează folosirea apostrofului în structura *să-m' mai ung*. 6 puncte
3. Numește momentul subiectului prezent în text. 6 puncte
4. Numește câte o trăsătură a moșului și a babei, care poate fi dedusă din textul de mai sus. 6 puncte
5. Prezintă, cu propriile cuvinte, cele două alternative ale cocoșului, atunci când se hotărăște să plece de acasă. 6 puncte

B.

Scrie, în maximum 5 rânduri, rezumatul textului dat. 12 puncte

Vei avea în vedere:

- să respectă fidelitatea față de textul dat; 2 puncte
- să desprinze ideile principale ale textului; 2 puncte
- să prezinte succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; 2 puncte
- să respectă convențiile specifice rezumatului; 2 puncte

- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Vara, fructele și legumele sunt variate și apetisante. Dar nu numai atât. Roșiiile conțin licopen (substanță necesară pentru întreținerea pielii) și vitamina C. Ardeii sunt și ei surse excepționale de vitamina C. În 140 de gr. de ardei, se găsesc mai mult de 140 de mgr. de vitamina C. Si procentul de betacaroten (provitamina A) este foarte ridicat, mai ales în compoziția ardeiului roșu. Asocierea dintre vitamina C și betacaroten este extrem de benefică pentru sănătatea pielii, dar și a sistemului cardio-vascular. Fasolea verde este excelentă pentru regimurile alimentare ale persoanelor supraponderale, aportul ei caloric fiind moderat (24 de calorii în 100 de grame de fasole verde). Vara este, de asemenea, sezonul pepenilor galbeni și verzi. Si aportul lor caloric este minim. În plus, conțin betacaroten (mai ales pepenii galbeni) și potasiu, ambele importante pentru prevenirea tulburărilor cardio-vasculare. Nu rata nici caisele, bogate și ele în betacaroten.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
 - două dintre legumele și/ sau fructele recomandate persoanelor supraponderale;
 - un motiv pentru care merită să faci o cură de caise;
 - legumele și fructele indicate pentru prevenirea afecțiunilor sistemului cardio-vascular. **6 puncte**
2. Precizează unul dintre scopurile textului de mai sus. **6 puncte**
3. Indică numărul părților de propoziție din enunțul: *Vara, fructele și legumele sunt variate și apetisante.*
 - a. 3;
 - b. 4;
 - c. 5.**6 puncte**
4. Alcătuiește o frază în care să existe și o propoziție subordonată circumstanțială de cauză, având ca termen regent forma verbală *nu rata*. **6 puncte**

B.

Scrie, pe baza fragmentului dat, o compunere de 10-15 rânduri, în care să prezini opinia ta argumentată, în legătură cu beneficiile unei diete bogate în legume și fructe proaspete.

În compunerea ta, trebuie:

- să prezini câteva dintre calitățile fructelor și legumelor despre care va fi vorba în compunere; **4 puncte**
- să indici minimum două argumente adecvate, în favoarea unei diete bogate în legume și fructe; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 29

Facult

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În vacanța mare aveam să-mi sporesc orizontul cu experiența unei lumi noi, a muntelui. De aproape două decenii părinții n-au mai apucat calea spre munte, cum obișnuiau în anii tinerețelor lor. Tata care nu era niciodată foarte sănătos, se pomeni într-o zi cam slăbit și ne spuse că are să mute casa la aer mai tare. O hotărâre fu luată nemijlocit cu chiote: vom pleca la munte. Tata se va înțelege cu un pădurar să ne cedeze pentru un șir de săptămâni casa.

Se putea ajunge în pragul acestei colonii de pădurari pe-un drum ce șerpua, mai întâi domol și bine bătut, apoi tot mai accidentat, când pe un mal, când pe celălalt, al râului. Pe drumul capricios, în fiecare săptămână scormonit și stricat de puhoialele ce descărcau mărăcinișul muntelui peste el, călătorului nu-i era cu puțință decât o înaintare înceată și răbdurie, cu căruța.

Într-o înainte-de-amiază târzie, după ce au fost încărcate în căruță toate cele trebuințioase somnului și traiului pentru vreo șase săptămâni, pornirăm. Până seara nădăjduiam să ajungem...

(Lucian Blaga – Hronicul și cântecul vârstelor)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie trei expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul zi. **6 puncte**
2. Subliniază semivocalele din următoarele cuvinte: *muntelui, două, obișnuiau*. **6 puncte**
3. Transcrie trei indici de timp. **6 puncte**
4. Indică modul/ modurile de expunere prezent(e) în text. **6 puncte**
5. Argumentează, într-o compunere de maximum cinci rânduri, că fragmentul de mai sus aparține *situației inițiale/ expozițiunii* textului. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 5 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

- să respectă fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
- să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezintă succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respectă convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ciocârlia de câmp (*alauda arvensis*) se întâlnește frecvent în tinuturile joase, de stepă, din Europa, dar apare și în lungul văilor montane largi și înierbate, și în zona alpină. Are coloritul cafenu-gălbui cu pete întunecate, ventral fiind albicios. Cuibărește pe sol în ierburi. Cele 3-4 ouă pământii, cu pete brune, sunt clocite cam 12 zile, de către femelă. Punta este depusă în luna aprilie. Pe vară scot 2-3 generații de pui. Masculul cântă în zbor, la mare înălțime deasupra cuibului. Iarna se întânesc mai ales în locurile de mică altitudine. Unele populații iernează în nordul Africii și sud-vestul Asiei.

(Dimitrie Radu – *Mic atlas ornitologic*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
 - denumirea științifică a ciocârliei;
 - numărul aproximativ de pui de-a lungul unui an;
 - aria de răspândire. **6 puncte**

2. Precizează tema textului. **6 puncte**
3. Prin extensia părților de propoziție subliniate din enunțul *Masculul cântă în zbor, la mare înălțime deasupra cuibului* în propozițiile subordonate corespunzătoare, se obțin, în ordine:
- subiectivă, circumstanțială de loc, circumstanțială de loc, circumstanțială de loc;
 - subiectivă, circumstanțială de timp, circumstanțială de loc, circumstanțială de loc;
 - completivă directă, circumstanțială de timp, circumstanțială de timp, circumstanțială de timp. **6 puncte**
4. Precizează modul și timpul verbelor din enunțurile: *Cele 3-4 ouă pământii, cu pete brune, sunt clocite cam 12 zile, de către femelă. Ponta este depusă în luna aprilie.* **6 puncte**

B.

Dezvoltă textul de mai sus într-o descriere literară, de 10-15 rânduri, în care să integrezi sinonime (adecvate contextului) ale cuvintelor subliniate.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să ordonezi în mod corespunzător elementele componente ale tabloului; **4 puncte**
- să folosești patru figuri de stil diferite; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 30

Făcut

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*În sus pe Argiș,
Prin ăl cărpeniș,*

*Prin ăl aluniş,
 Plimbă-mi-se, plimbă
 Domnul Negru-Vodă
 Pe dalba-i moşie
 C-o verde cocie*,
 Verde zugrăvită,
 'Ntr-aur poleită,
 Cu opt telegari,
 Cu nouă zidari,
 Nouă meşteri mari
 Şi Manole zece,
 Care mi-i întrece,
 Stă inima-i rece.
 El că mi-a îmblat
 Țara-n lung și-n lat,
 Prin ăl cărpeniș,
 Prin ăl aluniş,
 Lungiș,
 Curmeziș,
 Dar tot n-au găsit
 Un zid învechit,
 Un zid părăsit,
 Rămas de demult.*

(Meşterul Manole)

Dicționar

*cocie, cocii, s.f. (înv. şi reg.) – trăsură (uşoară), căruţă.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie două enunțuri în care să integrezi câte o expresie/ locuțiune a cu-vintelor *inimă*, respectiv, *a rămâne*. **6 puncte**
2. Transcrie trei cuvinte a căror formă nu se mai regăsește în limba literară actuală. **6 puncte**
3. Numește momentul subiectului prezent în text. **6 puncte**
4. Precizează o trăsătură prin care Manole se diferențiază de ceilalți meșteri. **6 puncte**
5. Explică, într-o compunere de maximum 5 rânduri, valoarea expresivă a structurii subliniate din versurile următoare: ...*a umblat/ Țara-n lung și-n lat.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specie, a unei balade studiate. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să precizezi două caracteristici ale baladei populare, ca specie literară; **4 puncte**
- să ilustrezi aceste caracteristici cu exemple din textul ales; **4 puncte**
- să ai o structură adekvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Modesta locuință a părinților mei a fost construită în 1926 pe terenul cumpărat de la un negustor, aflat într-o zonă situată între străzile Negoiul și Meșterul Manole, de la marginea Bucureștiului.

Casa avea următoarele dotări: apă curentă, canalizare, lumină electrică, telefon, încălzirea fiind mixtă – sobe cu lemn și cărbuni, sobă cu petrol la bucătărie și boiler electric pentru încălzirea apei la baie și la bucătărie.

În curte se găseau o grădină și un spațiu de circulat, pavat cu dale din beton. În grădină aveam un tei, un vișin turcesc, un brad, viță de vie și flori în toate sezoanele. În fiecare sezon făceam lucrări necesare bunului mers al casei astfel: primăvara se aranja grădina, se tăia vița, se văruiau pomii, apoi se stropea vița contra manei; vara se cumpărau lemnele pentru iarnă și petrolul; toamna se scuturau coșurile, iar iarna ne luptam cu nămeșii de zăpadă din curte și de pe stradă.

(Ecaterina Simu – Amintiri)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:

- dotările locuinței descrise;
- motivul pentru care vara se cumpăra petrol;
- lucrarea necesară bunului mers al casei care se efectua iarna. **6 puncte**

2. Transcrie câte un indice de spațiu și un indice de timp. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Prin extensia funcției sintactice a structurii subliniate din enunțul ...iarna ne luptam cu nămeșii de zăpadă din curte și de pe stradă în propoziție subordonată corespunzătoare, se obține o:

- a. atributivă;
- b. circumstanțială de loc;
- c. completivă indirectă.

6 puncte

4. Precizează valoarea morfolologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate: Modesta locuință a părinților mei a fost construită în 1926. 6 puncte

B.

Descrie, într-o compunere de 10-15 rânduri, casa în care locuiești.

12 puncte

Compunerea ta trebuie:

- să conțină indici de spațiu și de timp; **4 puncte**
- să conțină o enumerare a elementelor care compun ambianța locuinței; **4 puncte**
- să aibă o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să se înscrie în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adevărate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 31

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Spânzurat de aer printre ramuri
se frământă în mătasa-i
un păianjen.
Raza lunii l-a trezit din somn.
Ce se zbate? A visat că
raza lunii-i fir de-al lui și
cearc-acuma să se urce
până-n ceruri, sus, pe-o rază.
Se tot zbate îndrăznețul
și s-azvârle.
Și mi-e teamă
c-o să cadă – visătorul.*

(Lucian Blaga, Visătorul)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Identifică în text două cuvinte care aparțin aceleiași familii lexicale, precizând și cuvântul de bază. **6 puncte**
2. Menționează două consecințe ale folosirii cratimei în structura *de-al*. **6 puncte**
3. Transcrie două figuri de stil distincte, precizând felul lor. **6 puncte**
4. Indică două argumente care pot justifica faptul că textul dat aparține genului liric. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor: *Ce se zbate? A visat că/ raza lunii-i fir de-al lui și/ cearc-acuma să se urce/ până-n ceruri, sus, pe-o rază.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinti semnificația titlului poeziei *Visătorul*, prin raportare la conținutul textului. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul poeziei; **4 puncte**
- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriei în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Muzeul Satului din inima capitalei constituie pentru toți românii și oaspeții străini care ne vizitează țara – fie ei specialiști sau turiști – un reper de spirit românesc, o imagine vie a lumii satului tradițional, expresie a artei noastre țărănești. [...]

Începuturile constituuirii Muzeului Satului se situează cu peste 100 de ani în urmă (1865-1867), când remarcabilul om de cultură Al. Odobescu lansa ideea necesității de prezentare în expoziție și a unor gospodării țărănești. [...]

Proiectul mai vechi al lui Al. Odobescu a fost desăvârșit în anul 1936, când s-a înființat Muzeul Satului Românesc, „ca operă colectivă – după cum scria H.H. Stahl, unul dintre fondatorii săi – a Școlii Sociologice Române, creată și condusă de profesorul Dimitrie Gusti”. [...]

Specialiștii și studenții au adunat pe cele 5 hectare repartizate pe malul lacului Herăstrău, în nordul Bucureștiului, „30 de gospodării autentice sau reconstruite după așezările cele mai caracteristice ale țării”, un tezaur inestimabil de tehnică, de știință și artă românească, prezentându-se vizitatorului ca un sat-sinteză, reprezentativ pentru spiritualitatea românească. [...]

Muzeul s-a ridicat în luna lui florar a anului 1936, în două luni, participând alături de specialiști, de oameni de cultură și artă, 130 de meșteri populari veniți din satele de unde erau aduse casele și 1 100 muncitori (zidari, tâmplari, dulgheri, pictori de construcții etc.) repartizați în sectoarele aflate în construcție. [...]

Astăzi Muzeul Satului se întinde pe o suprafață de 10 ha, cu 71 de complexe, cu 317 de construcții diferite: case, anexe, biserici, instalații de tehnică populară, ateliere meșteșugărești – toate repartizate de-a lungul ulițelor străjuite de arbori și flori, într-un mirific cadru natural.

(Aurelia Cosma, Doina Ișfănoni, *Muzeul Satului*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
 - autorul/ autorii;
 - personalitatea care a lansat ideea realizării unui Muzeu al Satului;
 - două categorii de participanți la realizarea muzeului. **6 puncte**
2. Selectează trei repere numerice pe care le consideri relevante pentru actualul Muzeu al Satului. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
 Propoziția subordonată din fraza *Proiectul mai vechi al lui Al. Odobescu a fost desăvârșit în anul 1936, când s-a înființat Muzeul Satului Românesc...* este
 - a. subiectivă;
 - b. circumstanțială de timp;
 - c. atributivă.
4. Precizează funcția sintactică și diateza următoarelor verbe din text: *participând, erau aduse, se întinde.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți descrii o vizită (reală sau imaginară) la Muzeul Satului din București, primăvara, pornind de la informațiile din text. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să descrii Muzeul Satului din București, referindu-te la elemente spațiale (imaginea de ansamblu, clădirile componente și detaliile) și temporale (anotimpul, momentul zilei); **4 puncte**
- să prezini impresiile tale despre elementele care fac din acest muzeu o atracție turistică; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 32

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

O liniște solemnă și activă.

Milioane de frunze,

Milioane de ace de brad,

Oscilând pe un cadran imens.

Lemnul ca o aspirație a pământului,

A pietrei. Brazi, paltini, ulmi, stejari

Atâtea esențe de divinitate.

În jurul meu pădurea lucrează la cercuri.

În trunchiuri

*Ciocănitoarea bate nituri** ↗

E o liniște încărcată

De febra înălțării unor catarge.

Unde plec, Doamne?

(Marin Sorescu – *Pădurea*)

Dicționar

*nit, nituri, s.n. – tijă de metal folosită la îmbinarea pieselor metalice.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie sinonimele a trei neologisme din text. **6 puncte**
2. Desparte în silabe cuvintele din text: *liniște, solemnă, milioane, aspirație, ulmi, divinitate.* **6 puncte**
3. Selectează o enumerare, o comparație și un epitet. **6 puncte**
4. Transcrie un vers în care eul liric apare în mod explicit. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versului: *În jurul meu pădurea lucrează la cercuri.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să preziniți semnificația titlului poeziei *Pădurea*, prin raportare la conținutul textului. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul poeziei; **4 puncte**

- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Multă vreme câinele a fost utilizat și pentru tras cărucioare cu mărfuri, mai ales în Belgia și Olanda. Măsurile de protecție a animalelor, dar mai ales motorizarea transporturilor în ultimele decenii au scos din uz acest mod de tracțiune. [...]

Ca însoțitor al nevăzătorilor, câinele a fost utilizat încă din Antichitate. O frescă din Herculaneum înfățișează un om nevăzător ținând în mâna dreaptă o funie prinsă de zgarda unui câine. [...] În prezent însă astfel de utilizare a devenit foarte rară, mai ales în aglomerațiile urbane.

O sarcină modernă a dobândit-o câinele ca aviator. Între America și Extremul Orient, deasupra zăpezilor polare zboară avioane în cursă regulată pentru a aprovia zona stațiunile meteorologice. În caz de accident, supraviețuitorii ar muri pe ban-chiză, de foame și frig; ca să-i salveze, sunt lansați din avioane „câini-parăsută”, având legate pe spate provizii de hrana și materiale de prim ajutor. Câinii descoperă prin miros locul accidentului și se grăbesc într-acolo. Tot prin ajutorul lor sunt deservite și unele observatoare meteorologice polare.

(Aristide N. Popescu – *Semper fidelis*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- autorul;
- tema fragmentului;
- două situații în care intervin salvator „câinii-parăsută”. **6 puncte**

2. Menționează trei utilizări ale câinelui în ajutorul sau pentru salvarea oamenilor, descrise în fragmentul dat. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerință: **6 puncte**

Propoziția subordonată din fraza *ca să-i salveze, sunt lansați din avioane „câini-parăsută”, având legate pe spate provizii de hrana și materiale de prim ajutor* este:

- a. circumstanțială de timp;
- b. circumstanțială de scop;
- c. circumstanțială de cauză.

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text și valoarea lor morfologică. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să prezinti o întâmplare (reală sau imaginară) despre un câine care salvează un om, având ca punct de plecare sugestiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:

- să prezinti, pe scurt, întâmplarea (reală sau imaginară) prin care trece un câine pentru a salva omul; **4 puncte**
- să-ți exprimi opinia despre cele întâmplate; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea **întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 33

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Codrule, stăpânule,
 Codrule, bătrânule!
 Mișcă-ți tu poienile
 Și-ți ridică genele,
 De privește până-n zare:
 Nu s-arată șir de care,
 Șir de care ferecate,
 Scărțâind împiedicate,
 De-angarale*-mpovărate,
 De neferi** înconjurate?...
 Codrule, stăpânule,
 Codrule, bătrânule!
 Scutură-ți tu pletele
 Să s-adune cetele:
 Cetele haiducilor,
 Spamele răscrucilor,
 Să răstoarne carele,
 Vânzolind covoarele,
 Să desfunde lăzile
 Să-și împartă prăzile...
 (St. O. Iosif – Cântec vechi)

Dicționar

**angara, angarale*, s.f. – (în Evul Mediu, în Moldova și Țara Românească) nume generic dat obligațiilor în muncă impuse țărănimii.

***nefer, neferi*, s.m. – soldat pământean din corpul arnăuților; soldat care făcea parte dintr-o poteră.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie antonimele următoarelor cuvinte din text: *ferecate, împovărate, bătrân*. **6 puncte**
2. Motivează utilizarea virgulei în versurile: *Codrule, stăpânule,/ Codrule, bătrânule!* **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: o metaforă, o repetiție și o personificare. **6 puncte**
4. Precizează măsura, ritmul și felul rimei din versurile de mai sus. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor: *Codrule, stăpânule,/ Codrule, bătrânule!! Scutură-ți tu pletele! Să s-adune cetele.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să ilustrezi realizarea motivului literar al comuniunii dintre om și natură în poezia *Cântec vechi*.

12 puncte

În compunere trebuie:

- să precizezi genul literar și trăsăturile acestuia, identificabile în text; **4 puncte**
- să prezinti semnificația a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*) pentru a ilustra comununa dintre om și natură; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Pădurile tropicale ale lumii

Pădurile tropicale se găsesc în apropierea Ecuatorului, în regiuni cu ploi bogate.

Cele mai întinse păduri tropicale sunt în bazinul Amazonului din America de Sud, în America Centrală, Africa Centrală și de Vest, sud-estul Asiei și estul Madagascarului. Suprafețe mici de pădure mai există în nordul Australiei și în insulele Pacificului.

Viața în pădurea tropicală

Datorită căldurii din tot timpul anului și precipitațiilor bogate, pădurile tropicale din zonele joase au cea mai mare diversitate de plante și animale de pe Pământ. Chiar și azi, oamenii de știință descoperă noi specii care trăiesc în zone izolate. Plantele cresc în condiții de căldură și umiditate. Ele furnizează hrana din abundență pentru păsări, insecte și alte animale. [...]

Pădurea în pericol

Pădurea tropicală este distrusă din ce în ce mai mult, din cauza exploatarii forestiere și a defrișărilor care fac loc fermelor, agriculturii, carierelor și drumurilor. Foarte multe specii binecunoscute de plante și animale sunt amenințate serios atât timp cât habitatele lor din pădure sunt distruse și vânătoarea continuă nestingherită. Acolo unde unele animale, ca urangutanul și tigrul, se găseau cu sutele de mii, acum au rămas doar câteva sute de indivizi. Nu va trece mult timp până ce aceste animale vor dispărea pentru totdeauna din sălbăticie.

(Panorame. Pădurea tropicală, Casa Editorială „Lumea de azi”, Târgoviște, 2005)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- titlul și un subtitlu;
 - editura care a publicat lucrarea;
 - două cauze pentru care pădurile tropicale din zonele joase au cea mai mare diversitate de plante și animale de pe Pământ.
- 6 puncte**

2. Transcrie fragmentul despre zonele geografice în care se găsesc cele mai întinse păduri tropicale.

6 puncte

3. Notează răspunsul corect pentru cerința:

6 puncte

În enunțul *Pădurea tropicală este distrusă, din ce în ce mai mult, din cauza exploatarii forestiere și a defrișărilor care fac loc fermelor, agriculturii, carierelor și drumurilor*, felul propozițiilor este următorul:

- propoziție principală, propoziție circumstanțială de cauză, propoziție atributivă;
- propoziție principală, propoziție circumstanțială de mod, propoziție atributivă;
- propoziție principală, propoziție subordonată atributivă.

4. Precizează gradul de comparație la care se găsesc adjectivele subliniate și funcția lor sintactică.

6 puncte

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării pădurii tropicale de defrișări extinse, în zilele noastre.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să prezini importanța protejării pădurii tropicale în lumea de azi;
- 4 puncte**

- să valorifici două secvențe din text care ilustrează necesitatea protejării pădurii tropicale de exploatarea forestieră haotică; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea **întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 34

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Pe cer câțiva nouri încă, palizi, zdrențuiți de soare,
Se topesc ca fulgii iernii, pe pământ umbra lor moare.
Sus nemărginire-albastră, jos e mărginitul verde.
În potop de umbră satul, sub copaci stufoși, se pierde.
Stâncile își scot din dealuri a lor frunți îmbătrânite;
Iar pe vale-și duce gârla undele-i neliniștite.
Stâンca zice gârlei: — Spune-mi, pentru ce ești trecătoare?
Pentru ce, și zi și noapte, și pe luna și pe soare,
De al vremii bici gonită, tu alergi neîncetat?
Nu vezi eu cum râd de vreme și de zboru-i necurmat? [...]
— Tu, răspunde gârla stâncei, tu ai somnul drept ursită,
Eu în mine port viața. Dormi. Eu sunt neadormită! [...]

(Alexandru Vlahuță – *Pe deal*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Selectează din text două cuvinte formate prin derivare și un cuvânt format prin conversiune (schimbarea valorii gramaticale). **6 puncte**
2. Motivează utilizarea celor două virgule în structura: — Tu, răspunde gârla stâncei, tu ai somnul... **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: o antiteză, o enumerare și o personificare. **6 puncte**
4. Menționează două trăsături ale pastelului din primele șase versuri de mai sus. **6 puncte**
5. Explică, într-o compunere de maximum 5 rânduri semnificația dialogului dintre *stâncă* și *gârlă*. **6 puncte**

B.

Argumentează, într-o compunere de 10-15 rânduri, că poezia *Pe deal* de Alexandru Vlahuță aparține genului liric.

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două dintre caracteristicile genului liric; **2 puncte**
- să ilustrezi caracteristicile genului liric cu exemple extrase din text; **2 puncte**
- să explici modul prin care se face simțită prezența eului liric; **2 puncte**
- să prezinti rolul mijloacelor/ procedeelor artistice în conturarea ideii poetice; **2 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Județul Maramureș, situat la granița nordică a României cu Ucraina, cuprinde vechile pământuri ale Maramureșului, Chioarul, Lăpuș și Depresiunea Baia Mare. Bogățiile în aur, argint, plumb, zinc, sare, păsuni întinse, păduri și terenuri agricole, fauna și flora au făcut ca acest județ să fie locuit cu mii de ani în urmă.

Municipiul Baia Mare este reședința administrativă a județului Maramureș.

Din suprafața de 6 215 km² a județului, zona montană ocupă 43 %, cu Munții Rodna și Masivul Pietrosul – cel mai înalt din Carpații Orientali – și zona vulcanică cu Munții Gutâi și Țibleș; 30 % din suprafață sunt dealuri și platouri, iar 27 % sunt ocupate de depresiuni, lunci și terase.

În mijlocul Maramureșului, a Munților Rodnei, Gutâi și Țibleș se găsește Depresiunea Maramureșului, cea mai mare din România, având 75 de km lungime și 20 de km lățime. Pe crestele munților, iarna domnește până în lunile mai-iunie.

Județul Maramureș este cunoscut încă din Antichitate pentru expoataările de minereuri. Baia Mare, Baia Sprie, Căvnice și Baia Borșa s-au dezvoltat având ca bază mineritul. În anul 1884, la Firiza, lângă Baia Mare, s-a început prelucrarea plumbului, iar în 1920, prelucrarea zincului la Fabrica Phoenix.

Zona județului Maramureș păstrează multe din vechile tradiții românești, cum ar fi folosirea lemnului în construcții, cât și costumele tradiționale purtate în zilele de sărbătoare.

(Prezentarea județului Maramureș, <http://www.tourismguide.ro>)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- titlul;
- domeniul tematic în care se încadrează;

- informațiile despre vechile tradiții românești păstrate în zona Maramureșului. **6 puncte**
2. Menționează trei informații de ordin geografic despre care consider că pot constitui o atracție turistică. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
 Propoziția subordonată din fraza *Bogățiile în aur, argint, plumb, zinc, sare, pășuni întinse, păduri și terenuri agricole, fauna și flora au făcut ca acest județ să fie locuit cu mii de ani în urmă este:*
 a. predicativă;
 b. circumstanțială de scop;
 c. completivă directă.
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul *au făcut ca acest județ să fie locuit cu mii de ani în urmă*. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care descrii un peisaj (de munte/ de deal/ de câmpie), care te-a impresionat într-o călătorie de-a ta.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să înfățișezi elementele spațiale și temporale ale tabloului, de la imaginea de ansamblu la detalii; **4 puncte**
- să utilizezi patru modalități artistice (imagini artistice, figuri de stil); **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 35**Subiectul I (42 de puncte)**

Citește cu atenție textul următor:

*Tot mai citesc măiastra-ți carte,
 Deși ți-o știu pe din afară:
 Parcă urmând sirul de slove,*

Ce-a tale gânduri sămănără,
 Mă duc tot mai afund cu mintea
 În lumile de frumuseți,
 Ce-au izvorât, eterni luceferi,
 Din noaptea tristei tale vieți...
 Și te-nțeleg, te simt aproape:
 Cu-aceeași suferință-n față,
 Cu ochii gânditori și galeși,
 Sătul de trudnica-ți viață.
 A, nu mă mir că ţi se dete
 O zodie atât de tristă,
 Că, zbuciumat de-atâtea patimi,
 Râvnești pe cei ce nu există,
 Și că potop de negre gânduri
 Se strâng și ţi se zbat sub frunte:
 Pe veci întunecații nouri
 Sunt frații vârfului de munte!

(Alexandru Vlahuță – *Lui Eminescu*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie trei cuvinte din familia lexicală a adjecțivului *trist*. **6 puncte**
2. Notează varianta corectă/ variantele corecte de despărțire în silabe a următoarelor cuvinte: *mă-ias-tral/ mă-ia-stra, din-a-afa-ră/ din-a-fa-ră, noap-tea/noa-ptea, viețil/ vi-eți, trud-ni-ca/ tru-dni-ca*. **6 puncte**
3. Selectează din text două metafore și un epitet. **6 puncte**
4. Transcrie, din textul dat, trei structuri specifice descrierii care să conțină perechea *substantiv-adjectiv*. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor: *Pe veci întunecații nouri/ Sunt frații vârfului de munte!* **6 puncte**

B. Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să demonstrezi că poezia *Lui Eminescu* de Alexandru Vlahuță este un portret literar. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să precizezi trăsăturile modului de expunere descrierea (de tip portret), existente în fragmentul dat; **4 puncte**
- să prezini semnificația a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*); **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Poluarea luminoasă este denumirea strălucirii cerului, cauzată de iluminatul artificial, care este risipit în aer în particule mici, ca picăturile de apă sau praf. Poluarea luminoasă implică și lumina care intră în casele noastre, ca de exemplu lumina puternică stradală care bate în geamul unui dormitor.

Cele mai importante surse de lumină artificială includ iluminatul stradal, reclamele ecranizate în aer liber, excesele de lumină în evenimentele sportive și iluminatul clădirilor. Obiectele de iluminat greșit montate permit luminii artificiale să strălucească în afară și în sus, spre cer, în loc să se concentreze în jos.

Iluminatul exterior s-a extins considerabil în ultimii 30 de ani. Noaptea, cerul de deasupra Angliei este mult mai „aprins” decât oricare altul din țările Europei, cu excepția Olandei. Acest tip de poluare a redus posibilitatea omului de a vedea stelele și are un impact negativ asupra vieții în sălbăticie. Aceasta se realizează în mai multe feluri. Câteva exemple ar fi următoarele: poluarea luminoasă poate cauza ciocnirea păsărilor migratoare cu clădiri iluminate, poate crea zori de zi falși, care induc în eroare și afectează comportamentul păsărilor, perturbă activitățile copacilor și plantelor care sunt coordonate de lumina de zi (cădere frunzelor sau înflorirea) în orașe. Lumina inutilă și greșit direcționată este și un consum de energie în van.

Putem însă reduce cantitatea de lumină răspândită prin măsuri simple: proiectarea în jos a razelor de lumină emise de obiectele de iluminat public; eliminarea iluminatului inutil. [...]

Lăsați noaptea să fie noapte!

(Anca Iordăchescu – *Salvați cerul nopții de poluarea luminoasă!*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- autorul;
- domeniul tematic în care se încadrează articolul;
- două efecte negative produse de poluarea luminoasă.

6 puncte

2. Transcrie, din textul articolului, enunțul care conține un îndemn.

6 puncte

3. Notează răspunsul corect pentru cerința:

6 puncte

Numărul propozițiilor subordonate atributive din enunțul următor: [...] poate crea zori de zi falși, care induc în eroare și afectează comportamentul păsărilor, perturbă activitățile copacilor și plantelor care sunt coordonate de lumina de zi... este:

- a. 2;
- b. 3;
- c. 4.

4. Precizează valoarea morfolologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul *proiectarea în jos a razelor de lumină emise de obiectele de iluminat public.*

6 puncte

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării cerului nopții de poluarea luminoasă.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți opinia ta despre importanța protejării cerului nopții de poluarea luminoasă în lumea de azi; **4 puncte**
- să indici posibile motive și modalități de protecție ale cerului nopții de poluarea luminoasă în țara noastră (sau în localitatea în care trăiești); **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 36

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Scurt, mohorul a foșnit...

Și spre neagra arătură

Într-o clipă s-a ivit

Un măgar-miniatură!

Din căpiță sare pleavă,

Sar gunoaie dintr-un snop.

Pușca scoate fum pe țeavă

Și pornește ca un dop...

A căzut... ba nu! Din goană,

Mic, elastic și urgent,

*Lâng-o tufă de simziană**

A făcut un compliment.

*Spre porumb acum s-abate...
Un scaiete zăpăcit
Îl întreabă: — Ce e, frate?
— Sunt teribil de grăbit!...*

*Alungat ca de furtună,
Cu picioare de lăcustă,
Se destinde și s-adună
Peste-o miriște îngustă.
Ca o mingă se prăvale,
Se coboară și se suie
Prin hărtoapele din vale:
Uite-l — nu e, uite-l — nu e!...*

*Liniștea coboară iarăși
Peste țarinile moarte...
— L-ai scăpat! zice-un tovarăș.
— Mi-a sărit cam de departe...
(George Topîrceanu — *Un iepure*)*

Dicționar

* *simziană* (corect *sânziană, sânziene, s.f.*) — numele unor specii de plante erbacee.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie câte un enunț cu paronimul cuvântului *compliment* și cu omonimul cuvântului *sare*, din text. **6 puncte**
2. Transcrie, din textul dat, un cuvânt care conține hiat și două cuvinte care conțin diftong. **6 puncte**
3. Selectează din text o enumeratie, o comparație și un epitet. **6 puncte**
4. Transcrie, din textul dat, trei structuri specifice descrierii care să conțină perechea *substantiv-adjectiv*. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versului: *Uite-l — nu e, uite-l — nu e!...* **6 puncte**

B. Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să preziniți caracteristicile descrierii (de tip portret) din poezia *Un iepure* de George Topîrceanu.

12 puncte

În compunere trebuie:

- să precizezi caracteristicile modului de expunere descrierea (de tip portret), existente în fragmentul dat; **4 puncte**
- să preziniți semnificația a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*) pentru a desemna trăsăturile iepurelui; **4 puncte**

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Festivalul de teatru-concurs intitulat „Hai la teatru”, organizat de către Teatrul Luceafărul, Inspectoratul Școlar Județean și Consiliul Județean Iași, ajuns la a doua ediție, și-a deschis sesiunea de înscrieri. Trupele de teatru din școlile și liceele atât din municipiu, cât și din județ, interesate să ia parte la acest festival, își pot depune deja, la sediul instituției teatrale, un CD/DVD pe care au înregistrat o reprezentație (dar nu din cadrul serbărilor) și o minimă documentație despre istoricul lor.

Data limită a înscrierilor este 25 februarie. După selecție, trupele vor fi înștiințate dacă vor participa sau nu la festival până în data de 5 martie. „Cred că acest festival-concurs e foarte important pentru adolescenți, dar și pentru cei mai mici, din clasele I-IV, deoarece îi ajută să folosească în mod constructiv timpul liber, să știe cum să-și controleze emoțiile, gesturile, cum să «citească» o reprezentație teatrală. Fiecare secțiune are un mare premiu, dar și premii speciale. Îmi amintesc de la ediția precedentă cât de simpatici au fost acești copii, unii chiar te impresionau prin felul lor de a se manifesta pe scenă.”, a precizat Oltița Cântec, directorul adjunct artistic al Teatrului Luceafărul. Festivalul este structurat pe trei secțiuni, una pentru trupele din clasele I-IV, alta pentru clasele V-VIII și pentru clasele IX-XII. O altă condiție de participare la acest festival este ca durata minimă a reprezentației unei trupe să nu fie mai scurtă de 15 minute, iar durata maximă, de o oră și jumătate.

(Festival de teatru pentru trupele școlare, <http://www.artline.ro>)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
 - tema articolului;
 - scopul articolului;
 - două informații importante care sunt condiții de participare a trupelor de teatru la festival. **6 puncte**
2. Selectează structurile/ fragmentele de text conținând două efecte pozitive pe care le are participarea la festival asupra elevilor. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerință; **6 puncte**

Propozițiile subordonate din fraza *Cred că acest festival-concurs e foarte important pentru adolescenți, dar și pentru cei mai mici, din clasele I-IV, deoarece îi ajută să folosească în mod constructiv timpul liber sunt:*

- a. completivă directă, cauzală, completivă directă;
- b. completivă directă, cauzală, completivă indirectă;
- c. completivă directă, circumstanțială de scop, completivă directă;

4. Selectează, din ultima frază a textului citat, un atribut adjectival, un predicat nominal și un subiect. **6 puncte**

B. Imaginează-ți că participi, împreună cu trupa școlii tale, la festivalul de teatru prezentat în anunțul de mai sus.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți prezintă impresiile provocate de participarea la festival, având ca punct de plecare informațiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:

- să prezintă, pe scurt, etapele participării la festival, utilizând informațiile din textul dat; **4 puncte**
- să-ți descrie impresiile provocate de participarea la festival; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrieș în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 37

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Ciocârlanul cu mirare
 Făcea astă întrebare
 Către vrabia vecină:
 — Oare pentru ce pricină
 Cocostârcul care îmblă
 Si din loc în loc să primblă
 Când vine
 Din ţări streine
 Este și mai nătărău?
 Vrabia-i răspunde: — Zău!
 Nu știi vorba românească,
 Zicătoarea cea obștească
 Că „Prostia din născare
 Vindecare
 Nu mai are?”*

(Iacob Negruzzi – *Fabulă*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *mirare, nătărău, obștească*. **6 puncte**
2. Transcrie, din textul dat, trei cuvinte a căror ortografie nu respectă norma precizată în DOOM² și precizează forma actuală. **6 puncte**
3. Selectează din text o personificare și un epitet. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale dialogului din textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor finale: *Că „Prostia din născarel Vindecare! Nu mai are?”* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi apartenența la specia *fabulă* a poeziei lui Iacob Negruzzii. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să numești patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în poezie; **4 puncte**
- să ilustrezi aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text; **4 puncte**
- să ai un conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În urma unui studiu realizat de oamenii de știință britanici și canadieni, publicat de Journal of Current Biology, aceștia au tras concluzia că păsările colibri, pe lângă faptul că sunt singurele vîțări capabile să zboare cu spatele, pot să își amintească unde și când au consumat nectar, dovedind că sunt mult mai inteligente decât se credea și că nu este nevoie de un creier mare pentru a îndeplini misiuni complexe. „Cu un creier de 7 000 de ori mai mic decât al nostru, această pasăre este capabilă să combine informațiile legate de timp și spațiu, ceea ce este foarte greu”, a declarat profesorul de biologie Andrew Hurly, de la Universitatea Lethbridge din Alberta.

Pentru realizarea acestui studiu, grupul de cercetători a urmărit în Munții Stâncoși din Canada trei colibri roșii de sex masculin, măsurând periodicitatea în care ei încercau să culeagă nectarul a opt flori artificiale. Jumătate din acestea erau alimentate cu nectar la fiecare 10 minute, iar celelalte la un interval dublu. S-a constatat că păsările reveneau să se hrănească urmând orarul fiecărei flori în parte, un comportament unic pentru un animal în libertate. Cercetătorii sunt de părere că această capacitate ar putea fi o rezultantă a faptului că păsările, care cântăresc numai 3,2 grame, trebuie să își economisească energia ca să efectueze o migrație de 1 500 km între Canada și Mexic.

(*Pasărea Colibri – un pitic cu memorie de elefant*, <http://www.zooland.ro>)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:

- tema articolului;
- locul unde s-a realizat studiul cercetătorilor britanici și canadieni;
- o particularitate a zborului păsărilor colibri, unică în lumea animalelor.

6 puncte

2. Transcrie enunțul care conține o informație de ordin numeric cu privire la o proprietate a păsării colibri, care te-a impresionat. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

În enunțul [...] această capacitate ar putea fi o rezultantă a faptului că păsările, care cântăresc numai 3,2 grame, trebuie să își economisească energia ca să efectueze o migrație de 1.500 km între Canada și Mexic felul propozițiilor subordonate este următorul:

- a. propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată subiectivă, propoziție subordonată circumstanțială de scop;
- b. propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată completivă directă, propoziție subordonată circumstanțială de scop;
- c. propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată subiectivă, propoziție subordonată atributivă.

6 puncte

4. Precizează funcția sintactică și valoarea morfologică/ felul pronumelor subliniate în textul de mai sus. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care prezinti o întâmplare din lumea păsărilor. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:

- să-ți prezinti pe scurt întâmplarea pe care îl-ai imaginat-o; **4 puncte**
- să-ți prezinti opinia despre cele întâmpilate; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 38

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

19

*O, dați-mi voie să descriu,
Măcar o parte din pustiu,
Să spun în câteva cuvinte,
Cât e nisipul de fierbinte
Și cum nu vezi măcar un cort,
Cum n-ai un mijloc de transport,
Cum nu zărești un baobab
Sau o colibă de arab
Și cum, pe-ntinderea pustie,
Nu-i urmă de cofetărie
Și nici n-a existat vreodată
Măcar un chioșc cu limonadă,
Un Cico, o răcoritoare...
Atâta doar: nisip și soare.*

20

*Si cum mergea Apolodor
și se gândeau, cuprins de groază:
„Aicea îmi e dat să mor!”
Dădu în calea lui de-o oază
Cu umbră multă și răcoare,
Cu arbori năpădiți de floare,
Cu tufe mari, de iasomie,
Cu apă bună, de izvor.*

*Si a băut Apolodor
și a cântat de bucurie.*

21

*De sus, ascunsă lângă cer,
Pe creanga unui palmier
L-a ascultat, întâi cu frică,*

*Iar el cânta fermecător,
Cu glasul-i dulce, de tenor...[...]*

*Tinându-și coada grațios
Ea coborî pe creangă, jos,
Și, înclinându-se ușor
Îi dărui trei portocale,
O pungă plină cu migdale
Și-i spuse cu sfială: — Ia-le!
Sunt toate, toate, ale tale...*

(Gellu Naum – *Cartea cu Apolodor*, fragment)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *pustiu, fierbinte, creangă*. **6 puncte**
2. Desparte în silabe cuvintele din text: *descriu, fierbinte, transport, vreodată, limonadă, migdale*. **6 puncte**
3. Selectează din text o enumerare, o repetiție și un epitet. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale descrierii din textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor: *Și a băut Apolodor/Și a cântat de bucurie*. **6 puncte**

B. Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să preziniți mesajul versurilor de mai sus. **12 puncte**

În compunere, trebuie:

- să precizezi modurile de expunere și trăsăturile acestora, identificabile în text; **4 puncte**
- să preziniți semnificația a câte două dintre mijloacele artistice folosite de autor pentru a-l portretiza pe pinguinul Apolodor, respectiv pentru a descrie cadrul natural (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*); **4 puncte**
- să ai un conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

București – 21 Martie 2007 – Editura ... anunță lansarea volumelor CARTEA CU APOLODOR și A DOUA CARTE CU APOLODOR de Gellu Naum.

Cel mai prietenos pinguin de pe planetă revine [...], spre deliciul copiilor, dar și al adulților care se gândesc mereu la Apolodor ca la un prieten drag din copilărie! Călătoria lui prin toată lumea (din primul volum), dar și prietenia cu leul Amedeu și cangurul Ilie (din al doilea volum) continuă să fascineze generații de copii.

Cărțile cu Apolodor, performanță stilistică într-unul dintre genurile cele mai dificile, poezia pentru copii, au cucerit publicul încă de la început. Aventurile din prima carte ale pinguinului călător au apărut în 1959, într-un volum ilustrat de Jules Perahim, și au fost reeditate în 1963, în 1975, cu desenele lui Dan Stanciu, și apoi în 1988.

A doua carte cu Apolodor, ilustrată chiar de autor, a fost publicată în 1964 și retipărită în 1972. [...]

Jucăușul Apolodor îl va face pe cititor să redescopere bucuria lecturii, plină de surpize, de ispite literare și de umor, și va oferi, în plus, ca toate cărțile lui Gellu Naum, și o lecție de libertate.

LANSAREA VA AVEA LOC JOI, 22 MARTIE 2007, ORA 14.30, ÎN CADRUL TÂRGULUI B. E., LA SALA POLIVALENTĂ DIN BUCUREȘTI.

Se vor organiza concursuri de colorat și de recitat, copiii îl vor vedea pe Apolodor modelat din baloane și vor fi pictați pe față în culori strălucitoare!

(anunț publicitar, *Reeditarea celebrelor CĂRȚI CU APOLODOR de Gellu Naum, pe site-ul www.comunicatedepresa.ro*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:

- scopul pentru care a fost scris acest text;
- informații legate de locul și timpul desfășurării evenimentului;
- cei doi prieteni, din al doilea volum, ai pinguinului Apolodor.

12 puncte

2. Transcrie un enunț în care se precizează activitățile adresate copiilor în cadrul anunțatei lansări de carte. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Propoziția subordonată care are ca regent cuvântul *continuă* este:

- completivă directă;
- circumstanțială de scop;
- circumstanțială consecutivă.

6 puncte

4. Selectează, din text, un numeral ordinal, un verb la ditateza pasivă, un adjecativ nehotărât și precizează funcția lor sintactică. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ai participat la anunțata lansare de carte din textul de mai sus.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să prezini impresiile pe care îi le-a lăsat participarea ta la acest eveniment. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să oferi informații succinte despre locul, timpul și desfășurarea evenimentului; **4 puncte**

- să-ți exprimi impresiile despre evenimentul respectiv; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 39

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Anton Lupan tăcu un timp, gânditor, apoi întoarse capul spre el și-l întrebă, fără înconjur:

— Ascultă, Ieremie, ai vrea să pornești cu mine la drum? După cât bag de seamă, rosturi prea multe nu ai aici în târg.

— Și nici în altă parte, domnule. Încotro s-o pornim?

— Așa, spre capătul lumii...

Ieremia micșoră pasul fără voia lui și, dându-și căciula pe spate, se scărpina în creștet, îndoit.

— N-o fi prea departe? zise, uitându-se cam chiorâș la vecinul său, cu teama că acesta îl lua peste picior.

— Deprise, e drept! răspunse Anton Lupan hotărât să nu umble cu amăgeli.

Or, pe Ieremia tocmai răspunsul lui îl zgândări, fiindcă părea cu totul și cu totul serios și îl făcea să simtă furnicături peste tot, și-n inimă, și-n creier, și-n trup.

Bănuind ce se întâmplă cu el, Anton Lupan zâmbi mulțumit și-l lăsa un timp să fiarbă așa, în zeama lui, apoi îl întrebă, parcă într-o doară, ca și când ar fi vrut să schimbe vorba de la început:

— Pe mare ai fost vreodată? Ti-o fi teamă de ea?

— Teamă?... Iacă zău că nu știu. Da' de cunoscut o cunosc. Doi ani am fost dulgher pe un caic turcesc, și-am tot umblat, pe la Stambul, pe la Salonic, ba am ajuns chiar și la Pireu.

Anton Lupan tresări. Omul era mai încercat decât bănuise el. Se cuvenea să nu-l mai scape din mâini.

(Radu Tudoran – **Toate pânzele sus!**)

A.**Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:**

1. Selectează trei expresii/ locuțiuni din textul dat, precizând și sensul lor. **6 puncte**
2. Indică două motive diferite ale scrierii cu inițială majusculă a unor cu-vinte din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Transformă în vorbire indirectă fragmentul dialogat în care Anton Lupaș îi face lui Ieremia o propunere neobișnuită. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale modului de expunere dialogul, existente în textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, motivul reacției lui Anton Lupaș la ultimul răspuns dat de Ieremia. **6 puncte**

B.**Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte******Vei avea în vedere:**

- să respectă fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
- să desprindă ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezinte succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respectă convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)**Citește cu atenție textul următor:**

Cetatea de la Grădiștea Muncelului, grandioasa capitală a statului dac, se prezintă ca o incintă de apărare construită din blocuri de piatră, având formă unui patrulater neregulat. Ea ocupă punctul cel mai înalt de pe Dealul Grădiștei, la 1 200 de metri de altitudine. Pe laturile de est și de vest, cetatea are câte o poartă. Drumul spre interiorul incintei este pavat cu piatră de râu.

La 100 de metri de cetate, pe două terase, se găsește incinta sacră, la care duce un drum monumental, pavat cu lespezi de calcar, ce se termină într-o mică piațetă în preajma căreia se găsesc amplasamente sanctuarele (două sanctuare circulare și cinci patrulatere, precum și o platformă circulară din andezit, simbolizând Soarele).

Așezarea civilă se întinde pe zeci de terase amenajate, constituind cea mai mare locuire dacică cunoscută. Aici se aflau grupuri de locuințe, ateliere meșteșugărești, depozite, hambare. Într-o din locuințe a fost descoperit celebrul vas cu numele regilor Scorilo și Decebal. Un ingenios sistem de canalizare aducea apa captată de la două izvoare în cetate.

După biruința asupra dacilor, în urma unei rezistențe eroice opuse de către aceștia, romanii au instalat în cetate o garnizoană, formată din detașamente ale legiunii a IV-a Flavia Felix.

(Ioan Glodariu – *Sarmizegetusa Regia*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- titlul;
- informații despre situaarea cetății dacice de la Grădiștea Muncelului (localizare, altitudine);
- numele a doi regi daci înscrise pe un vas descoperit în zona cetății.

6 puncte

2. Selectează două secvențe/ fragmente de text cu informații pe care le consideri interesante pentru turiști. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerință: **6 puncte**

Prin extensia părților de propoziție subliniate din enunțul *După biruința asupra dacilor, în urma unei rezistențe eroice opuse de către aceștia, romanii au instalat în cetate o garnizoană, formată din detașamente ale legiunii a IV-a Flavia Felix* în propozițiile subordonate corespunzătoare se obțin, în ordine, câte o subordonată:

- a. completivă de mod, completivă directă, predicativă;
- b. atributivă, subiectivă, atributivă;
- c. completivă de timp, subiectivă, atributivă.

6 puncte

4. Selectează din text trei atribute substantivale diferite, aflate la cazuri diferite, precizând felul lor. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ai participat în vacanța de vară, la o excursie cu colegii, organizată de profesorul de istorie, la cetatea dacică din Grădiștea Muncelului, Sarmizegetusa Regia.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii cetatea din perspectiva ta, având ca punct de plecare informațiile din textul de mai sus.

12 puncte

În compunerea ta trebuie:

- să prezinti, pe scurt, contextul călătoriei la cetatea dacică (locul, timpul, participanții, scopul excursiei); **4 puncte**
- să descrii aşezarea cetății, principalele părți componente ale cetății și traseul parcurs în incinta sitului arheologic; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limită de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 40

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

I se urâse și lui Păcală să tot umble răzleț prin lume, aşa fără de nicio treabă, numai ca să încurce trebile altora și să râdă de prostia oamenilor. Se hotărî dar să se facă și el om așezat, ca toți oamenii de treabă, să-și întemeieze casa lui, să-și agonisească o moșioară, – vorbă scurtă, – să se astâmpere odată.

Și fiindcă românul zice că nu e nicăieri mai bine ca în satul lui, Păcală se întoarse și el în satul lui și începu cum încep toți oamenii care n-au nimic, adică făcu ce făcu de-și agonisi o vițelușă și o trimise la pășune în izlazul satului.

Căci aşa se facea avere. Păscând, vițelușa se face vițea, vițeaua se face juncă, junca se face vacă, vaca fată, iar vaca cu vițelul o vinzi ca din prețul ei să cumperi șapte vițelușe și să le trimiți și pe ele la pășune în izlazul satului.

De ce e oare izlazul izlaz, dacă nu pentru ca să-l pască vițelușele oamenilor?

Păștea dar vițelușa lui Păcală, păștea, și cu cât mai mult păștea, cu atâtă mai vârtoș creștea, încât nu era în tot satul vițea care s-o întreacă, iar când ajunse și ea vițea, nici juncile nu se puteau potrivi cu ea.

— Măi! ziceau vecinele lui Păcală, ce lucru să mai fie și asta? Vițeaua asta le întrece pe toate! Ce-i va fi dând oare să mănânce? Ce soi o fi de crește aşa de frumos?

Nu era nici soiul vreun soi deosebit, nici hrana mai de-a cătarea; vițeaua era însă vițeaua lui Păcală, iar Păcală își căuta de treabă, n-avea vreme să mai păzească și să nu rupă câteodată și din holdele oamenilor.

(Ioan Slavici – *Păcală în satul lui*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al expresiilor/ locuțiunilor: *fără de nicio treabă*, *(oameni) de treabă*. **6 puncte**
2. Indică rolul utilizării cratimei în structura *n-au nimic* din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Transformă dialogul din textul dat în vorbire indirectă. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale personajului Păcală, existente în textul dat. **6 puncte**

5. Explică, în 3-5 rânduri, atitudinea (de aprobată/ dezaprobată) a naratorului față de Păcală, sugerată în ultimul enunț din fragment. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi apartenența la genul epic a fragmentului de mai sus. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să numești patru dintre caracteristicile genului epic, care se întâlnesc în fragmentul dat; **4 puncte**
- să ilustrezi aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Obiceiurile legate de Sânziene se pierd în negura timpurilor. Sunt datini autohtone, al căror nume originar dac s-a pierdut. S-a păstrat cel roman, Sânziana, de la Sancta Diana (care circulă și azi în Ardeal), și cel slav, Drăgaica (venit mai târziu și care circulă în Muntenia și Oltenia).

Sărbătoarea de Sânziene (înălțată pe 24 iunie, de ziua nașterii Sfântului Ioan Botezătorul) e legată de cultul recoltei, al vegetației [...]. Sânzienele sunt plante cu flori galbene-aurii și plăcut mirosoitoare. Cresc prin livezi, pășuni, margini de păduri și poienițe. Însoțite de muzică și de chiuitorile flăcăilor, fetele adună florile de sânziane în buchete și împletește cununi circulare și cruciforme. Aceste coronițe și buchete sunt aduse în sat, unde sunt așezate pe porți, uși, ferestre, pe stupi și chiar în straturile de legume, în credință că ele vor ocroti casa și gospodăria, aducând totodată noroc, sănătate și belșug.

[...] Sânzienele erau socotite de tinerele fete și un mijloc de a-și afla ursitul și timpul când se vor căsători. Cununile bărbătașilor, împletește în formă de cruce, iar cele ale fetelor în formă de cerc, sunt aruncate pe casă. Dacă jerbele se opresc pe acoperiș, e semn de nuntă, iar dacă nu, ursitul sau ursita mai trebuie așteptați.

(Gabriela Barbu, *Sânzienele*,
www.encyclopedia-dacica.ro/univers_romanesc)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- tema;
- proveniența și data obiceiului;
- originea denumirilor obiceiului pe teritoriul românesc. **6 puncte**

2. Selectează, din paragrafe distințe, două secvențe/ fragmente de text cu informații despre scopul împletirii cununilor de sănziene de către fete. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
În textul de mai sus, elementele de relație care introduc propoziții subordonate atributive sunt:
 a. *care, că, când*;
 b. *care, că, dacă*;
 c. *al căror, unde, dacă*.
4. Selectează din enunțul *Obiceiurile legate de Sânziene se pierd în negura timpurilor* trei substantive cu funcții sintactice diferite, precizând pentru fiecare funcția, genul, numărul și cazul. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că te află în vacanța de vară, într-un sat la bunici, unde asiști la sărbătoarea de Sânziene.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii participarea tinerilor din sat la sărbătoarea de Sânziene, valorificând informațiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:

- să prezinti, pe scurt, participarea tinerilor din sat la sărbătoarea de Sânziene; **4 puncte**
- să valorifici informațiile din textul de mai sus; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compozitiei – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 41

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

10 iulie

S-a sfârșit școala.

Iar eu sunt sigur că am rămas corigent la matematică. Am rămas corigent pentru că am vrut eu; sau, mai exact, nu am promovat, pentru că nu am vrut.

Nu mi-e rușine. Știam de mult că sunt cu desăvârșire lipsit de voință. Numai inocenții mei colegi mă pot socoti un băiat voluntar, pentru că citesc până noaptea târziu cărți de știință.

Eu le-am spus că mie-mi place să citesc, nu-mi impun asta.

Dar ei nu au vrut să înțeleagă.

Total s-a petrecut firesc și cum era de așteptat. În cea din urmă lecție, Vanciu ne-a spus:

— Cei care vor să-și îndrepte notele să vină peste trei zile la orele două după-amiază, la liceu. Pot să-și îndrepte orice notă, pentru că îi întreb din materia fiecarui trimestru.

Eu aveam pe toate trimestrele media „insuficient”. M-am ridicat pe o bancă și am strigat către clasă:

— În noaptea asta nu se doarme, băieți!

Spuneam oricui voia să mă asculte:

— Mă apuc să învăț la două. Lucrez până la zece noaptea. Mănânc, mă culc, mă scol la două. Lucrez până mâine dimineață...

(Mircea Eliade – *Romanul adolescentului miope*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *voință, inocență, firesc*. **6 puncte**
2. Alcătuiește câte un enunț potrivit cu următoarele cuvinte: *de mult/ demult, ne-a/ nea, numai/ nu mai*. **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: un epitet, o enumerare. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale narării din textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, rolul numeralelor din textul dat. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să caracterizezi personajul-narator, pe baza fragmentului dat din romanul lui Mircea Eliade. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi cel puțin două modalități/ procedee de caracterizare ale personajului-narator, care se regăsesc în fragmentul dat; **4 puncte**
- să indici cel puțin două trăsături ale personajului-narator, pe care să le ilustrezi cu exemple din text; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriei în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Sportul de performanță se începe de la vârste fragede și cere dăruire totală și devotament. Pe lângă acestea, impune sacrificii, disciplină și muncă de ocnaș. În schimb oferă satisfacții, glorie și recunoaștere. Câteodată și bani. În orice caz, sportul de performanță este o călătorie care merită fiecare picătură de sudoare. Prima dată când s-a întrezărit o grupare cu caracter sportiv în Sibiu a fost în 1786 și aceasta a fost asociația de tir. A urmat asociația de gimnastică și turism în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, bazinul Neptun și primul concurs de natație în 1904, primul club de călărie în 1928, școala de schi și cea de patinaj în 1930, victoriile echipei locale de fotbal în Cupa României în 1930 și 1931 și la balcaniada din 1986. Acum în Sibiu funcționează 77 de cluburi și asociații sportive în care activează aproximativ 7 000 de sportivi legitimați.

Unul din cele mai importante cluburi, atât prin rezultatele obținute de-a lungul timpului, cât și prin consecvența cu care lucrează în slujba sportului de performanță este Clubul Sportiv Școlar. Aici se pot practica următoarele discipline sportive: gimnastică artistică, baschet, handbal, volei, înot, sărituri în apă, patinaj viteză și șah. Selecția sportivilor este un proces continuu, care se desfășoară pe mai multe etape. Selecția primară are loc în fiecare toamnă în școli, iar pentru sporturi ca gimnastică și judo selecția se face și în grădinițe. Astfel că, începând cu vîrstă de patru ani, fiecare copil care dovedește îndemânare în activitățile desfășurate și viteza, forță și rezistență în jocurile la care ia parte, poate păși pe urmele gimnastei Steliană Nistor spre exemplu, multiplă campioană europeană și vicecampioană mondială, legitimată până în 2002 la CSS Sibiu. Următoarea etapă de selecție se face pentru formarea loturilor de juniori, iar selecția finală deschide doar câtorva sportivi ușa spre sportul de mare performanță. În momentul actual, CSS are 912 sportivi și este deservit de 60 de antrenori și personal auxiliar.

(Teodor Boantă, *Sportiv de performanță, caut club*, ziarul *Sibiul*, www.sibiul.ro)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

- Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
 - autorul articolului și publicația din care a fost selectat fragmentul de mai sus;
 - două condiții pentru practicarea sportului de performanță;
 - numele unei gimnaste de performanță de la CSS Sibiu.**6 puncte**
- Menționează cele trei etape care sunt parcuse pentru selecția sportivilor de performanță.
- Notează răspunsul corect pentru cerință:

Prima propoziție subordonată din textul dat este:

 - a. subiectivă;**6 puncte**

- b. predicativă;
- c. atributivă.

4. Precizează funcția sintactică, valoarea morfologică și cazul cuvintelor subliniate în enunțul fiecare copil care dovedește îndemânare în activitățile desfășurate și viteză, forță și rezistență în jocurile la care ia parte, poate păși pe urmele gimnastei Steliană Nistor. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți prezintă opinia despre necesitatea practicării unui sport de către elevi. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:

- să-ți prezintă opinia despre necesitatea practicării unui sport de către elevi; **4 puncte**
- să evidențiezi calitățile care se dezvoltă prin practicarea unui sport; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 42

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Noaptea visam școala: un palat mare, mare și frumos, ca în basme, cu porți de fer, cu geamlâcuri, cu uși de cleștari, cu ziduri văpsite ca niște icoane [...]

Veni și ziua de Școală domnească. [...]

— Aici e școala.

Școala!...

Mi se opri răsuflarea. Făcui ochii mari. Nu-mi venea să crez. Aceea să fie Școala domnească? Niște case lungi, pitici și dărăpăname. Dar n-avea porți înalte de fer, căci n-avea de loc. În fața școlii, o veche pivniță, plină cu gunoi; în jurul ei, o curte mare cu bălării. [...]

Joia după prânz nu învățam, era odihnă tradițională de la mijlocul săptămânii. Dimineața era ordinea și învățătura practică. Domnul Vucea, însotit de generalii armați, întreba pe fiecare în parte o sumedenie de lucruri cu răspunsurile lor știute de mai nainte.*

— Cum trebuie să vie școlarul la școală?

- Cu lectiile învățate.
- Cum trebuie să stea școlarul în bancă?
- Drept, cu căciula pe spate și cu ochii pe carte.
- Cum trebuie să meargă școlarul pe uliță?
- Liniștit, să nu asmuță câinii, să nu înjure și să nu se bată.
- Câte nați sunt în Principatele Unite?
- Mai multe [...].

Se isprăvea și cu joia.

*Puneam cărțile în ghiozdan, ne rugam pentru „minte, învățătură și sănătate, părinți și profesori și-o tuleam la poarcă**, la arșice*** și la zmeu.*

(Barbu Delavrancea – *Domnul Vucea*)

Dicționar

**generalii armați* – monitorii clasei (elevi buni la învățătură care ajutau profesorul la menținerea disciplinei în clasă).

***poarcă, poarce*, s.f. – joc de copii, la care unul dintre jucători, numit porcar, împinge cu un băt spre o groapă o minge, o bilă etc., în timp ce ceilalți jucători încearcă să-i opreasă trecerea.

****arșic, arșice*, s.n. – (la pl.) numele unui joc de copii.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie trei termeni din câmpul lexical al cuvântului *școală*. **6 puncte**
2. Subliniază semivocalele din cuvintele: *făcui, aceea, dimineața, trebuie, meargă, zmeu*. **6 puncte**
3. Selectează o repetiție, un epitet și o enumerație din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Menționează două moduri de expunere, existente în textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, atitudinea copilului, sugerată în următorul fragment: *Mi se opri răsuflarea. Făcui ochii mari. Nu-mi venea să crez. Aceea să fie Școala domnească?* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre școala de acum o sută de ani, comparativ cu realitatea actuală, pe baza fragmentului dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să-ți prezintă opinia despre școala de acum o sută de ani, comparativ cu zilele noastre; **4 puncte**
- să valorifici secvențele din text care ilustrează aspecte ale școlii din trecut; **4 puncte**
- să ai un conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ceea ce a început ca un simplu experiment în 1999, într-un cartier din orașul New Delhi, s-a transformat în decurs de 6 ani într-o adevărată campanie de introducere a calculatoarelor în cât mai multe zone sărace de pe teritoriul Indiei. Cu o finanțare din partea guvernului Indiei și ajutor din partea Băncii Mondiale, s-a ajuns la peste 100 de asfel de locații, iar țări precum Cambodgia, Etiopia sau Filipine au început să fie interesate de acest program.

Experimentul constă în instalarea unui calculator asfel încât doar monitorul și mouse-ul (mai târziu și tastatura) să fie accesibile. Copiii au apoi acces liber la acest calculator, putând face ce vor ei. De la început s-a observat că cei cu vîrstă cuprinse între 6 și 13 ani sunt foarte interesați de „noua mașinărie”, în timp ce populația adultă nu prezintă nicio urmă de interes. Curând, deși nu știau limba engleză, copiii au început să se descurce singuri, au descoperit cum să folosească mouse-ul, cum să navegheze pe internet pentru a căuta știri, poze sau orice alt fel de informații, cum să asculte muzică, să deseneze sau să vizioneze filme. Ceea ce a fost și mai suprinzător a fost faptul că acești copii au reușit să se organizeze singuri ca să utilizeze calculatorul, s-au autoeducat și i-au învățat și pe ceilalți.

Datele prelevate în urma desfășurării acestui experiment au arătat faptul ca acești copii devin mai motivați, se descurcă mult mai bine la școală, au o dorință crescută de a învăța și descoperi lucruri noi.

Studiul ridică multe semne de întrebare cu privire la metodele clasice de predare în școli, unde elevului i se spune mereu ceea ce trebuie să facă, mediu de lucru ce duce adeseori la elevi plăcăsi și nemotivați. Prin aceasta, metodele găsite și prezentate de către profesorul Mitra se încadrează în curentele educaționale minim invazive precum metoda Montessori [...].

(Mihai Olteanu – Noi metode educaționale – cum pot copiii să învețe singuri)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
 - domeniul tematic al articolului;
 - informațiile despre desfășurarea experimentului (anul, locul), prezente în fragmentul citat;
 - diferența dintre atitudinea copiilor și a adulților față de „noua mașinărie”. **6 puncte**
2. Menționează două efecte pozitive ale experimentului asupra copiilor participanți. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerință: **6 puncte**

Ordinea și felul propozițiilor din enunțul *Ceea ce a fost și mai suprinzător a fost faptul că acești copii au reușit să se organizeze singuri ca să utilizeze calculatorul* este:

- subiectivă, principală, atributivă, completivă directă, circumstanțială de scop;
 - predicativă, principală, atributivă, completivă directă, circumstanțială de scop;
 - completivă directă, principală, atributivă, completivă directă, circumstanțială de scop;
4. Precizează valoarea morfolologică și funcția sintactică a cuvintelor din enunțul subliniat în text: *ce vor ei.*

6 puncte

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să povestești o activitate școlară (lecție, atelier, laborator, vizită etc.) la care ai participat cu plăcere pentru că ai fost provocat să descoperi ceva.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi contextul activității școlare (de exemplu: timp și loc de desfășurare, participanți, disciplina școlară, sarcina de lucru primită);

4 puncte

- să prezini etapele activității și impresiile pe care îi le-a produs participarea ta;

4 puncte

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;

2 puncte

- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

2 puncte

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 43

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un împărat mare și puternic, și el avea trei feciori. Făcându-se mari, împăratul se gândi fel și chipuri cum să facă să-și însoare copiii ca să fie fericiți. Într-o noapte, nu știi ce visă împăratul, că a doua zi, pe mânecate, își chemă copiii și se urcă cu dânsii în pălimarul unui turn ce avea în grădină. Porunci să-și ia fiecare arcul și câte o săgeată.

— Trageți, copii, cu arcul, le zise împăratul, și unde va cădea săgeata fiecăruia, acolo îi va fi norocul.

Copiii se supuseră fără a cărti câtuși de puțin, căci ei erau încredințați că tatăl lor știa ce spune. Traseră, deci, și săgeata celui mai mare din fiți se infipse în casa unui împărat vecin; a celui de al doilea se infipse în casa unui boier mare dăi împăratului; iară săgeata celui mai mic se urcă în naltul cerului. Li se strâmbaseră gâturile uitându-se după dânsa, și paci, paci, era să o piarză din ochi. Când, o văzură coborându-se și se infipse într-un copaci nalt dintr-o pădure mare.

Se duse fiul cel mare, își luă soție pe fata împăratului vecin și se întoarse cu dânsa la tatăl său.

Se duse și cel mijlociu și se întoarse și el cu o soțioară mândră și frumoasă.

Se duse și cel mic. Cutreieră lumea până ce ajunse la pădurea cea mare unde se lăsase săgeata lui. Bâjbâi el și orbăcăi p-acolo prin bunget, până ce dete de copaciul în care se infipsese și săgeata lui. Acest copaci era nalt și gros și bătrân, de când urzise Dumnezeu pământul. Se încovrigă el de dânsul și se urcă până ce ajunse de se agăță de o ramură. Își din ramură în ramură, când atârnat cu mânile, când cu picioarele încrucișate și încleștate, ajunse până în vârf. Acolo puse mâna și-și luă săgeata. Se dete jos cu sufletul plin de obidă și de măhnire, socotind că este sec de noroc, căci, se gândeau el, ca ce era să găsească în acel copaci?

(*** – Zâna zânelor, basm cules de Petre Ispirescu)

Dicționar

* bunget, bungeturi, s.n. – (reg.) pădure deasă și întunecoasă.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează un arhaism și un regionalism din text. **6 puncte**
2. Subliniază diftongii și vocalele în hiat din următoarele cuvinte: *trei, fe-ciori, soție*. **6 puncte**
3. Selectează două figuri de stil distințe, remarcate în fragmentul dat, precizând felul lor. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale genului epic, existente în textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificația probei tragerii cu arcul în fragmentul de basm dat. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia *basmul popular* a fragmentului de mai sus. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să numești patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în fragmentul dat; **4 puncte**
- să ilustrezi aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text; **4 puncte**
- să ai un conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat.

2 puncte

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Sistemul Solar

Planeta Pamânt este o parte a Sistemului Solar, în centrul acestuia aflându-se Soarele ce ocupă 99,86% din întreaga masă a acestui sistem, iar planetele Jupiter și Saturn conțin 90% din masa materiei rămase.

Planeta pe care trăim este a treia de la Soare și face parte din cele patru planete solide. Prima, cea mai apropiată de Soare este Mercur, iar cea de-a doua este Venus, ultima din cele patru planete solide fiind Marte. Cele patru planete gazoase ce fac parte din sistemul nostru solar sunt: Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun. Micuța Pluto, recent scoasă din categoria planetelor și încadrată în categoria planetelor pitice (plutoizi) este în general cea mai depărtată de Soare (în general, deoarece câteodată orbita sa se apropie de Soare mai mult decât Neptun).

Pământul are un singur satelit natural, Luna, iar singura planetă solidă care mai are sateliți naturali este Marte. În schimb, giganții gazoși nu au doar un singur satelit sau doi, ci o întreagă familie, în timp ce Pluto are doar unul.

Asteroizii și meteořii

În jurul Sistemului Solar se află asteroizii, care câteodată sunt denumiți și planete mici sau plutoizi. Sunt forme neregulate din piatră ce au dimensiuni începând de la 940 de km în diametru (Ceres, cel mai mare asteroid) până la dimensiuni sub 1 km lungime. Bucătile mai mici de resturi se numesc meteoři.

Cometele

Cele mai spectaculoase obiecte din Sistemul Solar sunt cometele, cu o coadă de milioane de km lungime. An de an sunt descoperite comete, iar asta a dus la constatarea faptului că undeva există un „rezervor”, acesta fiind de fapt Norul lui Oort, ce se consideră că se întinde undeva între 30 000 și 100 000 de unități astronomice. Unitatea Astronomică (UA) este considerată a fi distanța dintre Pământ și Soare, echivalentul a 149 597 870 km. În timp ce se apropie de Soare, gheata din comete se topește și formează impresionanta coadă.

(Mihai Marcu – *Universul. Sistemul Solar*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- domeniul și tema fragmentului;
- două tipuri de planete din Sistemul Solar;
- distanța desemnată de o Unitate Astronomică (UA).

6 puncte

2. Menționează șase tipuri de corpuri cerești care există în Sistemul Solar. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
 Propoziția subordonată din fraza *În timp ce se apropie de Soare, gheăța din comete se topește și formează impresionanta coadă este:*
 a. circumstanțială de timp;
 b. circumstanțială de scop;
 c. circumstanțială de cauză.
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text și valoarea lor morfologică. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să prezinti o vizită (reală sau imaginară) la un observator astronomic, valorificând informațiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinti, pe scurt, vizita (reală sau imaginară) realizată la un observator astronomic și însotită de explicațiile cercetătorilor; **4 puncte**
- să integrezi adekvat în compunerea ta patru informații din articolul dat mai sus; **4 puncte**
- să ai o structură adekvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limită de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 44

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Văzut-ați vreodată un popă cu barbă lungă, albă, cu părul lung, cărunt și cu ochii căprii și mici care abia se zăresc sub lungele sale sprâncene, primblându-se încet și maiestos pe stradă? Acesta este părintele Gavril, preot la biserică Sf. Pantelimon.

Și tatăl său fusese popă, și bunicul său fusese popă.

Părintele Gavril e aproape de 60 de ani; el știe ceti în toate cărțile din biserică lui, știe chiar scrie cu slovă veche.

Casa părintelui din ograda bisericei, cu cerdăcuțul de scânduri vopsite galben și acoperemântul său de șindile vechi înnegrite, împestrițat pe ici, pe colea cu șindile albe, e văruită până unde ajunge cerdacul; iar de-acolo în jos e dată cu lut până la pământ. Aspectul e curățel, căci preoteasa Nastasia e bună gospodină. La fereastra din dreapta, unde este odaia de primire, se văd mai multe oale cu busuioc, căci Elisavetei, fetei celei mai mari a popei îi plac mult florile; în fereastra din stânga sunt câteva cărți legate în piele, printre care se zăresc și cole alte cărți mai mici cu legătură de carton ruptă. Cele legate în piele sunt cărți bisericesti în care cetise odinioară părintele Gavril, când era mai Tânăr, iar celelalte sunt romane traduse, cărți de stihuri, lectura de predilecție a fetei celei mici, Zamfirița, care n-are multă plecare pentru gospodăria casei, ci are plăcere să cetească istorii și stihuri de dragoste.

Jacob Negrucci – *Părintele Gavril*

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru următoarele cuvinte din textul dat: *slovă, tată, stihuri*. 6 puncte
2. Desparte în silabe cuvintele: *ochii, gospodină, aspectul*. 6 puncte
3. Transcrie un fragment de cel mult zece cuvinte, care conține o descriere a casei părintelui Gavril. 6 puncte
4. Menționează care este pasiunea cea mai mare a Elisavetei. 6 puncte
5. Precizează modurile de expunere utilizate în textul dat. 6 puncte

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului citat, respectând regulile de alcătuire a unui asemenea tip de compunere. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să respectă fidelitatea față de textul dat; 2 puncte
- să desprinzi ideile principale ale textului; 2 puncte
- să prezintă succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; 2 puncte
- să respectă convențiile specifice rezumatului; 2 puncte
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; 2 puncte
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. 2 puncte

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Când spui Roma – te gândești (fie că ai văzut aievea Cetatea Eternă, într-un moment binecuvântat al vieții tale, fie că o știi pe din afară, tot privind prin albume, admirând fotografii ori filme documentare tip „National Geographic”) la unul dintre cele mai frumoase orașe ale lumii! La un izvor viu, fremătător, de Istorie și Civilizație.

Ne-ar trebui, desigur, zeci de pagini ca să povestim aici tumultuoasa istorie a imperiului roman, a poporului roman, a Romei.

Așa încât „voi sări” direct în prezent! În prezentul acestui oraș de care mi-a fost dor chiar mai înainte de a-l fi întâlnit „personal”. I-am cunoscut magnificența studiind cărți despre Roma, procurându-mi albume „de artă”, i-am văzut splendoarea în nenumărate filme istorice ori în cele aparținând neorealismului italian. Am iubit orașul ăsta pentru străzile lui, pentru „piazzette”-le lui, pentru fântânile lui magice, pentru monumentele lui grandioase. [...]

Azi, când dai cu ochii de Cetatea Eternă, orașul pare năpădit de un fel de abur. E prea multă lume peste tot! Nu se mai cheamă „aglomerație” – se cheamă fojgăială. Orașul ar trebui să fie luat la pas, cu un sentiment de reculegere. Străzile lui înguste, vechi de sute și sute de ani, ca și bulevardele croite în ziduri de istorie, ar trebui străbătute cu sfială, cu respect, cu recunoștință pentru lecțiile de Frumos și Civilizație pe care ni le oferă!

Și când colo, în celebra „Piață a Spaniei”, ale cărei trepte curg de la poalele bisericii Trinità dei Monti, n-ai loc să pui un picior – dară-mi-te... două! Turiști peste turiști de toate neamurile și vârstele stau îngrămădiți unul într-altul.

(Silvia Kerim, *Roma - La Dolce Vita...*, în *Formula As*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articoul citat:

- autorul;
- publicația din care a fost selectat fragmentul;
- informațiile despre orașul Roma prezente în fragmentul citat. **6 puncte**

2. Selectează structurile/ grupurile de cuvinte care conțin caracteristici ale orașului Roma. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerință: **6 puncte**

Propoziția subordonată din fraza *Orașul ar trebui să fie luat la pas, cu un sentiment de reculegere* este:

- subiectivă;
- predicativă;
- atributivă.

4. Precizează funcția sintactică și modul următoarelor verbe din text: *ar trebui, să povestim, procurând*. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia despre importanța documentării în legătură cu un oraș, înainte de a-l vizita. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:

- să-ți prezinti opinia despre importanța documentării în legătură cu un oraș, înainte de a-l vizita; **4 puncte**
- să valorifici secvențele din text care ilustrează cunoașterea de către autoare a unor informații despre orașul Roma, înainte de a-l vizita; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției – 1 p.; coerenta textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.*).

Varianta 45

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Cândva câinele și pisica trăiau ca frații. Iar acum n-o poate suferi pe pisică, o urmarește la tot pasul, latră la ea și încearcă să-o încolțească. De ce? ...

Odată stăpânul a chemat câinele și pisica și le-a zis:

- Fiți cu ochii în patru! Păziți-mi averea, căci vedeți și singuri că s-au înmulțit hoții, iar șoareci au umplut toate pivnițele.*
- O păzim noi, nu te teme, a mieunat pisica, dar ce vom avea din asta?*
- O să vă hrănesc, a răspuns stăpânul.*
- Cu ce? a întrebat câinele nerăbdător.*
- Dimineața cu carne fiartă, iar seara cu carne prăjită.*
- Minunat! a miorlăit pisica, lingându-se pe bot. Însă, oricum, vrem să avem la mâna o hârtie.*
- Bine, s-a învoit stăpânul și a tocmit hârtia în care scria negru pe alb că cei doi vor păzi averea stăpânului, iar el îi va hrăni cum le-a fost înțelegerea. Apoi a semnat hârtia și i-a dat-o pisicii. Ea a luat-o în dinți și a pornit spre pivniță.*
- Încotro, pisico? a întrebat-o câinele.*
- Vreau să ascund hârtia în pivniță. Știi eu un loc tăinuit după sacii cu grăunțe.*

N-o mai găsește nimeni acolo.

Însă chiar în aceeași noapte șoareci au găsit hârtia și au făcut-o ferfenită.

Au trecut două-trei zile. Câinele și pisica au flămânzit și s-au înfățișat înaintea stăpânului.

- Dă-ne carne, vrem să mâncăm!
- Ce fel de carne? a întrebat stăpânul mirat peste măsură.
- Carnea care ni se cuvine. Așa ne-a fost înțelegerea, așa scrie și în hârtia pe care o avem la mâna.
- Care hârtie? Aduceți-o să-o văd!

Pisica și câinele au coborât în pivniță și au început să caute hârtia în locul tăinuit. Dar n-au găsit decât niște bucățele mici din foaia roasă de șoareci. Câinele înfuriat s-a năpusit la pisică, dar ea a fășnit afară și a luat-o la sănătoasa. Și până în ziua de azi câinele nu-i poate ierta pisicii întâmplarea cu hârtia, pe care numai și numai din vina ei șoareci au făcut-o ferfenită.*

(Câinele și pisica – poveste populară)

*a face ferfenită – a sfâșia, a face bucăți-bucăți

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Desparte în silabe cuvintele: *hârtia, tăinuit, întâmplarea.* **6 puncte**
2. Scrie enunțuri cu sinonimele contextuale potrivite pentru următoarele structuri: *fiți cu ochii în patru; a luat-o la sănătoasa.* **6 puncte**
3. Numește modul de expunere care predomină în textul citat. **6 puncte**
4. Transcrie fraza în care este precizat motivul pentru care stăpânul cheamă câinele și pisica. **6 puncte**
5. Menționează două trăsături care să justifice apartenența textului dat la genul epic. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului citat, respectând regulile de alcătuire a unui asemenea tip de compunere. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să respectă fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
- să desprindă ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezinte succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respectă convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În ce privește Brăila, ea a fost pentru prima oară atestată documentar la 20 ianuarie 1368, un viitor centru comercial – încurajat și „alimentat” de vecinătatea Dunării. Corăbii încărcate cu tot felul de mărfuri veneau din porturi înfloritoare, aflate pe malurile Mării Negre ori ale Mediteranei, descărcând mărfuri alese în prăvăliile prospere ale orașului.

Cu timpul, Brăila devine cel mai mare exportator de cereale al României. Brăileni bogăți, iubitori de neam și de țară, se îngrijesc să-i asigure rețele de căi ferate, să-i modernizeze aspectul, să-i extindă capacitatele portuare... Autoritățile locale își dau și ele concursul pentru înflorirea orașului... Un mare român, Dumitru Ionescu, om bogat, ajuns primar al urbei, lasă Brăilei prin testament comori de preț, adică întreaga averea sa! Din banii lui se vor construi ori reconstrui spitale, biserici, se vor oferi burse, se vor înființa școli, biblioteci comunale, se vor acorda ajutoare permanente săracilor – bătrâni și copii. [...]

Darurile lui Dumitru Ionescu luminează și azi la Brăila. Biserici albe, clădiri somptuoase – majoritatea restaurate – sunt vii, în ciuda vremurilor grele pe care le trăim. [...]

Am plecat din Brăila cu un dor nelămurit... Orașul, curat și plin de parcuri, cu palate din alt timp, cu clădiri impozante, boierești, mai toate albe, cu acoperișuri argintii, cu biserici venite din Istorie, cu străzi îngrijite, cu superba lui esplanadă, tot albă, în trepte de marmoră, coborând spre Dunăre – foarte curată și liniștită, la ceasul când am mâncat într-un restaurant tip vapor, așezat pe apele ei, [...] orașul cu oamenii lui normali, care-și văd de treabă, și pe care nu pare să-i fi cuprins „criza” morală, m-a făcut să regret că-l părăsesc. Pentru un timp, mi-am trădat marea iubire față de București.

(Silvia Kerim – *O iubire pe Dunăre: Brăila*, în Formula As)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- autorul;
- publicația din care a fost selectat fragmentul;
- informațiile despre orașul Brăila prezente în fragmentul citat. **6 puncte**

2. Selectează trei structuri/ grupuri de cuvinte care conțin caracteristici ale orașului Brăila. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerință: **6 puncte**

Propoziția subordonată din fraza *Brăileni bogăți, iubitori de neam și de țară, se îngrijesc să-i asigure rețele de căi ferate* este:

- a. completivă directă;
- b. completivă indirectă;
- c. circumstanțială de scop.

4. Precizează funcția sintactică a trei pronume selectate din textul dat. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia despre importanța pe care trebuie să o acorde autoritățile locale conservării patrimoniului* propriului oraș. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să-ți prezinți opinia despre importanța pe care trebuie să o acorde autoritățile locale conservării patrimoniului propriului oraș; **4 puncte**
- să valorifici secvențele din text care ilustrează importanța acordată de autorități conservării patrimoniului Brăilei; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscriji în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

Dicționar

**patrimoniu* s.n. – totalitatea bunurilor care aparțin colectivității și sunt administrate de către organele statului; bun public; moștenire culturală.

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

III. BAREME DE CORECTARE ȘI DE NOTARE

Varianta 1

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: disparația/ elidarea unei vocale, rostirea împreună a celor două cuvinte, disparația unei silabe etc.
2. (6p.) narativă și dialog (3p +3p)
3. (6p.) deznodământul: rezolvarea cauzei care a declanșat acțiunea (turaturica rănită era de fapt zâna care se îndrăgostise de erou), nunta celor doi îndrăgostiți, formula finală (*Încălecai p-o să*): 6p/ explicare incompletă: 2p
4. (6p.) ...tu să mă iubești, precum te iubesc eu.
5. (6p.) de exemplu: Pentru că se leapădă de puterea ei cea măiastră devenind om obișnuit: 6p/ explicare incompletă: 2p

B.

(4p.) precizarea a două caracteristici ale basmului popular: specie a genu lui epic, în proză; acțiunea este convențională; se relatează întâmplări fabuloase, implete cu cele reale; lupta se dă între bine și rău, între inteligență și forță fizică brută; personajul principal are frumusețe fizică și morală, istețime; trăsături ale creației populare - caracter oral, anonim, colectiv, tradițional etc.: (2p+2p)

(4p.) ilustrarea trăsăturilor numite cu exemple adecvate din text: 4 p/ ilustrare parțial adecvată: 2p

(2p.) redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor; ton argumentativ; echilibru între componente; dispunerea paragrafelor): 2p/ conținut parțial adecvat: 1p

(2p.) respectarea limitei de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.) fluture-pocnitor din specia *Hamadryas*; Amazonia; coloritul dorsal albăstru bălțat cu gri se îmbină perfect cu coaja copacului. Aripile lipite întins de copac apar ca făcând parte din suprafața lui. (2p+2p+2p)

2. (6p.) de exemplu: datorită zgomotului cadențat și destul de puternic pe care îl produc acești fluturi.

3. (6p.) de exemplu: *care nu e mai gros de trei bețe de chibrit așezate unul lângă altul* (atributivă); *astfel că ele apar ca făcând parte din suprafața lui* (consecutivă)

4. (6p.) *Fluturii-pocnitori* (substantiv comun, compus – subiect); *se odihnesc* (verb predicativ – predicat verbal)

B.

(4p.) În motivarea alegerii, trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede*, *a considera* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil*, *desigur*, *fără îndoială*, *cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, concluziv etc.

(4p.) – descrierea înfățișării și a mediului de viață (clar, precis: 4p/ parțial: 2p)

(2p.) – redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor; echilibru între componente; dispunerea paragrafeelor): 2p/ conținut parțial adecvat: 1p

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 2

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) Despărțirea cuvintelor în silabe: *soa-re, pre-tu-tin-den-i, pus-tii*.

(2p+2p+2p)

2. (6p.) de exemplu: *câmpean, câmpleanoră, câmpenesc, câmpie* etc. (2p+2p+2p)

3. (6p.) de exemplu: *Soare, pretutindeni soare; Foc din zori până-n apus* etc.

4. (6p.) Ritm troaic.

5. (6p.) de exemplu: accentul pus pe exprimarea unor sentimente/ stări sufletești; prezența imaginilor artistice, transfigurarea artistică a elementelor peisajului etc. (prezentarea adecvată în limita de spațiu indicată: 6p/ prezentare parțial adecvată sau nerespectarea limitei de spațiu indicate: 2p)

B.

În compunere, trebuie să ai în vedere, de exemplu, faptul că liricul este în principal genul subiectivității, al lumii interioare a poetului care își exprimă sentimentele, trăirile prin intermediul limbajului poetic și al elementelor de expresivitate artistică; mai poți avea în vedere descrierea cadrului spațio-temporal (dimineață, câmpie pustie, pârjolită de soare) și a atmosferei generale (groază și fior datorate arșiței copleșitoare), transfigurarea artistică a elementelor peisajului, imaginile vizuale (insistența asupra imaginii soarelui și a efectelor prezenței sale: căldura și lumina excesivă)

(4p.) – precizarea modului de expunere dominant, a genului literar și a trăsăturilor acestuia, identificabile în text: prezentarea adecvată: 4p/ prezentare parțial adecvată: 2p

(4p.) – prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice folosite de poet: (2p+2p)

(2p.) – redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor; ton argumentativ; echilibrul între componente; dispunerea paragrafelor): 2p/ conținut parțial adecvat: 1p

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.) pieride; Asia (*din Birmania și India până în Filipine și China*); trăiește mai ales la liziera pădurilor pentru a se putea adăposti astfel noaptea în desăruri (2p+2p+2p)

2. (6p.) de exemplu: prezintă o mare varietate de desene și culori și se înmulțesc în cantități impresionante, încât par că formează adevărați nori (2p+2p)

3. (6p.) deosebit de puternic: superlativ absolut, atribut adjectival; *mare*: pozitiv, atribut adjectival (2p+2p)

4. (6p.) de exemplu: *pe măsura climatului tropical* al locului – atribut (2p+2p)

B.

(4p.) În motivarea alegerii, trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai

subiectivității: *probabil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, concluziv etc.

(4p.) – descrierea înfățișării și a mediului de viață (clar, precis: 4p/ parțial: 2p)

(2p.) – redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor; echilibru între componente; dispunerea paragrafelor) 2p/ conținut parțial adecvat: 1p

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 3

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: Tresăring scânteie lacul; Apa sună somnoroasă; valuri specioase; Ale pasărilor neamuri... vorbesc (2p+2p+2p)

2. (6p.) derivare cu sufix; compunere (3p+3p)

3. (6p.) adverb relativ, substantiv comun („valuri”); relație de onomimie (2p+2p+2p)

4. (6p.) 8 silabe

5. (6p.) *Apa sună somnoroasă*

B.

De exemplu: Titlul este alcătuit din două substantive comune nearticulate, aflate în relație de subordonare, primul cu formă de nominativ, *freamăt*, iar celălalt cu formă de acuzativ cu prepoziție, *de codru*, urmate de puncte de sus-

pensie, având rolul de a sugera o relație de continuitate între acesta și textul poetic. Cele două substantive, prin sensul lor, fixează cadrul spațial descris. În relație cu textul citat, titlul exprimă tema și, totodată, obiectul descrierii, respectiv un moment de liniște și calm al unei zile de vară. Ipostaza poetului este aceea a observatorului care „notează”, utilizând figuri de stil precum personificarea (*valuri sperioase*) și aliterația (*apa sună somnoroasă*), ceea ce vede, aude și îl impresionează: lacul care *scânteie și se leagănă sub soare*, cântecul păsărilor etc. Totodată, titlul oferă o sugestie despre modul principal de expunere utilizat (descrierea) și despre specia literară căreia îi aparține fragmentul citat (pastelul).

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei: adecvată: 4p/ parțial adecvată: 2p;

(4p.) – menționarea celor două mijloace artistice: 2p+2p

(2p.) – redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate: adecvat: 2p/ parțial adecvat: 1p

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.) *adanas*, adică *nebiruitul*; dur, sfărâmicios, poate arde asemeni unui cărbune, transparent, divers colorat (*albastru, verde, roșu, galben*); sunt foarte rare (2p+2p+2p)

2. (6p.) de exemplu: la temperaturi de peste 900°C se *mistuie ca un chibrit*; după ardere nu rămâne niciun fir de cenușă

3. (6p.) *sunt de preț* (predicat); *diamantele* (subiect) (3p+3p)

4. (6p.) ...că *diamantul nu poate fi sfărâmat și că plesnește mai degrabă ciocanul și nicovala...*

B. (4p.)

În motivarea alegerii, trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, concluziv etc.

(4p.) – folosirea unui limbaj expresiv în descrierea mineralului

(2p.) – redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor; echilibru între componente; dispunerea paragrafelor)

2p/ conținut parțial adecvat 1p

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 4

I. (42 de puncte)

A.

1. De exemplu: hiat: *-nfiorare*, diftong: *invocarea*, triftong: *topeau*. (2+2+2) **6p.**
2. De exemplu: rostirea împreună a două cuvinte diferite, hiatul devine diftong, păstrarea ritmului și a măsurii etc. **6p.**
3. De exemplu: *mâni albe, stofe vechi, turlele-nnegrite* etc. (2+2+2) **6p.**
4. De exemplu: personificarea cetății, metafora *purpura de seară*, epitetul cromatic *turlele-nnegrite*. (3+3) **6p.**
5. De exemplu: personificarea florilor sugerează tristețea provocată de trecerea timpului, imagine vizuală și auditivă etc. (6/4/2) **6p.**

B.

În compunere, trebuie să ai în vedere, de exemplu, faptul că pastelul este o specie a genului liric, prin excelență genul subiectivității, care exprimă sentimentele, trăirile poetului prin intermediul limbajului poetic și al elementelor de expresivitate artistică; pastelul este o descriere artistică în versuri, cu elemente ale cadrului spațio-temporal (cosmicul, culmile, vechea cetate, grădina) și atmosfera generală (tristă, melancolică), cu imagini vizuale și auditive; mijloace artistice folosite în conturarea atmosferei, de exemplu: epitetul (cromatic, personificator, metaforic), personificarea, metafora, inversiunea; elemente de versificație etc.

(4p.) – precizarea a două trăsături ale pastelului, identificabile în text (2p+2p);

(4p.) – ilustrarea celor două trăsături cu exemple din text (2p+2p);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie/motivare, disponerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p/ parțial adecvată: 1p);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. Daniel Iftimescu; utilizarea unei table interactive SMART Board; *regula ultimului obiect ridicat*. (2+2+2) 6p.

2. un set de patru creioane colorate și un burete virtual. (3+3) 6p.

3. b. 6p.

4. de către producător – complement de agent, substantiv comun, *a cărui* – atribut adjectival, adjecitiv pronominal relativ *alt* – atribut adjectival, adjecitiv pronominal nehotărât (2+2+2) 6p.

B.

În realizarea compunerii, trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru a releva propria opinie, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să prezinti elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

(4p.) – prezentarea opiniei despre utilizarea la școală a tablei interactive SMART Board (convingător, adecvat: 4p/ parțial: 2p);

(4p.) – valorificarea fragmentelor din text care ilustrează avantajele utilizării acestei table (convingător, adecvat: 4p/ parțial: 2p)

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p/ parțial adecvată: 1p); (2p) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; 1 punct

– coerenta textului; 2 puncte

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte

– ortografia; 3 puncte

- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 5

I. (42 de puncte)

A.

1. De exemplu: *ciocârlia, melodie, cântătoare* etc. (2+2+2) 6p.
2. Izolează substantivul în vocativ de restul enunțului. 6p.
3. De exemplu: inversiune: *blânda cântătoare*, epitet: *Natura cărunțită*. (3+3) 6p.
4. De exemplu: verb la imperativ: *Nu mai spera*, substantiv în vocativ: *poete*. (3+3) 6p.
5. De exemplu: plecarea ciocârliei, pasăre cântătoare și simbol solar, estival, sugerează tristețea iernii care își face loc etc. (6/4/2) 6p.

B.

În compunere, trebuie să ai în vedere, de exemplu, faptul că textul dat aparține genului liric, prin excelență genul subiectivității, care exprimă sentimentele poetului; titlul constituie motivul literar central (ciocârlia ca simbol al cântecului, al verii, al bucuriei de a trăi etc.) și un simbol al poetului însuși; atmosfera generală (tristă, melancolică, de regret după vara/viață/ ciocârlia care a plecat), imagini vizuale și auditive; mijloace artistice folosite în transmiterea mesajului, de exemplu: epitetul, personificarea, metafora, inversiunea; elemente de versificație etc.

- (4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (4 p/2p);
- (4p.) – menționarea a cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (2p+2p);
- (2p.) – redactarea unui conținut adecvat cerinței (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie/motivare, dispunerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p/ parțial adecvată: 1p);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. istoria românilor, istoricul Arrianus și Mircea Eliade, Muzeul Național de Istorie a României din București. (2+2+2) **6p.**
2. De exemplu: *imagini impresionante, scene dramatice din bătăliile purtate acum mai bine de 2000 de ani; Cu stindardul în formă de lup facem cunoștință încă de pe soclul columnei, frumos decorat cu arme capturate de legiunile lui Traian.* (3+3) **6p.**
3. c. **6p.**
4. *sale* – atribut adjectival posesiv, caz acuzativ, *lui* – atribut pronominal, caz genitiv, *care* – subiect, caz nominativ. (2+2+2) **6p.**

B.

În realizarea compunerii, trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru a releva propria opinie, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să prezinti elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

- (4p.) – descrierea Columnei lui Traian, valorificând cel puțin două informații din textul dat (convingător, adecvat: 4p/ parțial: 2p);
- (4p.) – prezintarea impresiilor proprii despre elementele descrise (convingător, adecvat: 4p/ parțial: 2p)
- (2p.) – utilizarea unui conținut și a unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p/ parțial adecvată: 1p);
- (2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 6

I. (42 de puncte)

A.

1. De exemplu: *harabagiu* – căruțaș, *hărțăgos* – arțăgos, *de șuguit* – de glumit. (2+2+2) 6p.
2. De exemplu: prefix – *răsbucuroasă*; sufix – *harabagiu*, *încăpătoare* etc. (2+2+2) 6p.
3. De exemplu: o comparație – *Două iepe, albe ca zăpada*, o repetiție – *De glumeț, glumeț era...* (3+3) 6p.
4. De exemplu: caracterizare indirectă, prin comportament, caracterizare directă, de către narator etc. (3+3) 6p.
5. De exemplu: Lui moș Nichifor nu-i conveneau preocupările babei și de aceea nu era liniștit. (6/4/2) 6p.

B.

Caracterizarea personajului, pe baza fragmentului dat, necesită relevarea unor modalități/ procedee de caracterizare (directă – de către narator; indirectă – fapte, atitudini, opinia altui personaj) ilustrate cu citate din text, dar și a unor trăsături care compun portretul acestui căruțaș.

- (4p.) – precizarea a cel puțin două modalități/ procedee de caracterizare a personajului, care se regăsesc în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p/ parțial: 2p);
- (4p.) – indicarea a cel puțin două trăsături ale personajului (convingător, adecvat: 4p/ parțial: 2p);
- (2p.) – utilizarea unui conținut și a unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p/ parțial adecvată: 1p);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. astronomia; *la 1,5 milioane kilometri de Pământ (de 4 ori distanța Pământ–Lună)*; Agenția Spațială Europeană. (2+2+2) 6p.
2. Motiv – *succesul misiunii satelitului Hipparchos*; Obiectiv – *depistarea planetelor telurice* etc. (3+3) 6p.
3. de exemplu: *în cazul descoperirii a noi planete de tip teluric*; complement circumstanțial condițional. (3+3) 6p.

4. de exemplu: 20 – numeral cardinal, complement circumstanțial de timp; 2012 – numeral cardinal, atribut adjectival, 1,5 milioane – numeral cardinal, complement circumstanțial de timp. (2+2+2) 6p.

B.

În realizarea compunerii, trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru a releva propria opinie, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a consideră, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să prezintă elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

- (4p.) – prezentarea propriei opinii despre rolul cercetărilor astronomice, în prezent (convingător, adekvat: 4p/ parțial: 2p);
- (4p.) – valorificarea a două secvențe din text care ilustrează utilitatea cercetărilor facilitate de sateliți artificiali (convingător, adekvat: 4p/ parțial: 2p)
- (2p.) – utilizarea unui conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adekvată contextului: 2p/ parțial adekvată: 1p);
- (2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerența textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte
- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 7

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *medelniceri, sahan, logofăt* etc. (2+2+2)
2. (6p.) *slu-gar-ni-că, vi-cle-ni-e, bat-jo-co-ri-tor, plăs-mu-i-tă, bâr-fi-tor, bie-ți-lor*. (1+1+1+1+1+1)
3. (6p.) trăsături: Mihnea Vodă – cruzimea, logofătul Stoica – lingușeala etc. (3+3)
4. (6p.) de exemplu: adresarea directă, la persoana a II-a, verbe la imperativ, substantive în vocativ, propoziții exclamative și interogative etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: Domnitorul vrea să-i însăpământe pe boieri, să le arate că ambiția lor de avere poate avea un sfârșit nefericit etc. (6/4/2)

B.

Convenții specifice rezumatului: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate. De exemplu: Mihnea-Vodă cel Rău dă la ospăț boierilor pilaf cu boabe de mărgăritar pentru a-i însăpământa și pentru a le da o pildă că avuțiile sunt amăgitoare.

- (2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat* – în totalitate: 2p/ parțial: 1p)
- (2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale*: 2p; *desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale*: 1p)
- (2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p/ *prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p);
- (2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate* – în totalitate: 2p/ parțial: 1p)
- (2p.) – utilizarea unui conținut și a unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: dispunerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p/ parțial adecvată: 1p);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. *Magazin Istoric; prefăcându-se că vrea să încheie o pace trainică cu Franța, a formulat pretenții atât de exagerate; Calais.* (2+2+2) 6p.

- 2. au săpat contra-galerii, au „bombardat” mașinile de asediu cu săgeți și cu tunuri destul de primitive.** (3+3) 6p.
- 3. b.** 6 p.
- 4. trainică, atât de exagerate, niciun** – atrbute adjectivale, Ac., Ac., N. (2+2+2) 6p.

B.

În realizarea compunerii, trebuie să prezintă elementele indicate în cerință, valorificând și informații din textul dat.

- (4p.) – descrierea asediului unei cetăți medievale, cu indicarea unor detalii adecvate (de exemplu: elemente spațio-temporale, de tactică militară, de vestimentație, de armament etc.) (convingător, adecvat: 4p/ parțial: 2p);
- (4p.) – integrarea a două informații din textul dat (convingător, adecvat: 4p/ parțial: 2p)
- (2p.) – utilizarea unui conținut și a unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: dispunerea paragrafelor) - adecvate contextului: 2p/ parțial adecvate: 1p);
- (2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerența textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte
- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 8

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: sosind, frumoasă, cândva etc. (2+2+2)
2. (6p.) - *ntinerească, poate, trăiesc, lumea.* (2+2+2)
3. (6p.) *Ionică și Ileana viețuirea în fericire cerească, cu dragoste nesfârșită...* (3+3)
4. (6p.) de exemplu: personaje specifice (Ileana Cosânzeana, Făt-Frumos), obiecte fermecate (mărul), formula de încheiere. (3+3)
5. (6p.) brusc, pe neașteptate, surprinzător etc.(6)

B. (12 p.) Finalul, specific basmului popular, exprimă triumful binelui, reprezentat de fericirea celor doi soți.

- (4 p.) – prezentarea mesajului fragmentului dat (4 p. răspuns convingător; 2p. răspuns parțial)
- (4 p.) – ilustrarea opiniei: (4 p. cu exemple adecvate; 2 p. prezentarea opiniei, fără exemple adecvate)
- (2 p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)
- (2 p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
 - a. aproape 40°C ;
 - b. ploi asociate cu rafale puternice de vânt, descărcări electrice și grindină;
 - c. aspectul vremii va reveni la normal, chiar dacă precipitațiile vor fi în continuare deficitare. (2+2+2)

2. (6p.) de exemplu: rafale puternice de vânt; descărcări electrice; grindină. (3+3)

3. (6p.) b.

4. (6p.) substantiv; locuțiune conjuncțională; substantiv. (2+2+2)

B. (12p.) Fiind vorba de o descriere din perspectiva ta de călător, în realizarea compunerii trebuie să folosești, cu precădere, persoana I.

(4 p.) – descrierea cadrului, cu elemente spațiale și temporale (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(4 p.) – exprimarea impresiilor produse de contemplarea peisajului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2 p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(2 p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 9

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *unu, doi, trei* - numerale cardinale; *al doilea* - numeral ordinal (3+3)
2. (6p.) Crătima leagă două cuvinte diferite rostite împreună, indică rostirea în ritm rapid etc.
3. (6p.) de exemplu: leneș, fricos, temător de pedeapsă, nerăbdător se scape de pedeapsă etc. (3+3)
4. (6p.) *prin luna lui mai, aproape de Moși* (6)
5. (6p.) *Smărăndița popei...*: (6)

B. (12p.) Atenție! la convențiile specifice rezumatului: respectarea fiidelității față de textul dat; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate. Ai în vedere, de asemenea, estetica lucrării/ așezarea în pagină (aliniat; scris lizibil) și respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

- (2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)
- (2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale*: 2p.; *desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale*: 1p.)
- (2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p./ *presentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p.);
- (2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. Emil Racoviță s-a născut în anul 1867;

b. ... Punta Arenas, Țara de Foc;

c. Au stat mai bine de un an. (2+2+2)

2. (6p.) ... va rămâne celebru mai cu seamă pentru descoperirea unei specii necunoscute până atunci, *balena cu cioc*. (6)

3. (6p.) b.

4. (6p.) substantiv comun, pronume relativ, verb auxiliar, verb predicativ, prepoziție simplă (pentru Ac.), substantiv propriu (1+1+1+1+1+1)

B. (12p.)

(4 p.) – descrierea cadrului, cu elemente spațiale și temporale (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(4 p.) – descrierea impresiilor exploratorii față de lumea în care trăiesc (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2 p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente:

dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(2 p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 10

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: Mi-a vorbit de împăcarea dintre cei doi. (6)
2. (6p.) Izolează vorbirea indirectă (6)
3. (6p.) de exemplu: necinstit, incorect; abil, viclean etc. (3+3)
4. (6p.) ...Nastratin Hogaș, / Ceartă cu-n vecin având, / Fuse tras în judecată... (6)
5. (6p.) Judecătorul i-a dat dreptate lui Nastratin și l-a alungat pe jeluitor. (6)

B. (12p.) Mesajul întâmplării povestite de Anton Pann scoate în evidență modul în care necinstea este sancționată cu aceeași „monedă” de către omul intelligent.

(4p.) – prezentarea mesajului fragmentului dat (4 p. răspuns convingător; 2p. răspuns parțial)

(4p.) – ilustrarea opiniei: (4 p. cu exemple adecvate; 2 p. prezentarea opiniei, fără exemple adecvate)

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

II. (36 de puncte)**A.****1. (6p.)**

- a. S-a dorit a se afla preocupările copiilor în timpul liber.
- b. ... grupul de vârstă al elevilor de 10-14 ani.
- c. ... pentru că dezvoltă capacitatele imaginatice. (2+2+2)

2. (6p.) Vă plac jocurile pe calculator? (6)**3. (6p.) a.**

4. (6p.) substantiv comun, adjecțiv variabil cu patru terminații, prepoziție simplă (pentru Ac.), substantiv comun, verb copulativ, adjecțiv variabil cu patru terminații (1+1+1+1+1+1)

B. (12p.)

(4 p.) – descrierea regulilor (clar, precis: 4p./ parțial: 2p.)

(4 p.) – explicarea motivului pentru care practici acest joc (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2 p.) – utilizarea unui conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.)

(2 p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 11

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: a se pregăti.....; a se vindeca..... (3+3)

2. (6p.) 8 sunete (6)

3. (6p.) se făcea (3+3)

4. (6p.) Transformarea dialogului în vorbire indirectă presupune trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a, la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de *a spune*, eliminarea vocativelor, ortografia și punctuația adecvate (6/4/2)

5. (6p.) argumente: formula specifică de început; personaje specifice – cei trei feciori, Smeoaica Pământului, ursitoarele, zâna; obiecte miraculoase – chimirașul; acțiuni miraculoase – se transformă în pasăre; relații specifice între personaje – feciorii cei mari sunt îngâmfați și proști, cel mic este isteț, în ciuda aparențelor care îl arată nevolnic, Smeoaica este rea, zâna este miloasă; polarizarea personajelor – bune/ rele etc. (3+3)

B. (12p.) Atenție! la convențiile specifice rezumatului: respectarea fidelității față de textul dat; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate. Ai în vedere, de asemenea, estetica lucrării/ așezarea în pagină (alineat; scris lizibil) și respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale*: 2p.; *desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale*: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p./ *prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente:

opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
 (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. de exemplu: Pentru că *știm dacă lumile sunt locuite, ne ducem să văd!*.

b. de exemplu: Deoarece Luna nu evoluează în jurul Pământului pe o traiectorie circulară, ci pe una alungită, aşadar distanța între cele două obiecte玄cosmice nu este mereu aceeași.

c. de exemplu: *Deoarece pe Pământ natura oferă exemple de animale trăind în condiții cu totul diferite.* (2+2+2)

2. (6p.) 3 (6)

3. (6p.) c.

4. (6p.) 5

B. (12p.) În redactarea compunerii este important să pornești de la ideea acceptării neobișnuitul situației propuse de Jules Verne: o călătoie într-un proiectil lansat de un tun uriaș, și nu de o rachetă precum Apollo 11, cu care au zburat Neil Armstrong și Buzz Aldrin, primii pământeni care, la 11 iulie 1969, au pășit pe Lună

(4p.) – enumerarea materialele necesare zborului cosmic în neobișnuitul vehicul; (clar, precis: 4p./ parțial: 2p.)

(4p.) – descrierea calităților necesare unor exploratori care vor întreprinde o călătorie atât de neobișnuită; (clar, precis: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte

- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 12

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) e, o, e (2+2+2)
2. (6p.) a chibzui, a cugeta, a judeca; a alerga, a goni: (3+3)
3. (6p.) prietenul la nevoie se cunoaște (6)
4. (6p.) Veselie, mândrie, lașitate (6)
5. (6p.) redactarea rezumatului (6/4/2)

B. (12p.) În realizarea compunerii este bine să ai în vedere *proverbul prietenul la nevoie se cunoaște*, evidențiind, totodată și trăsăturile dominante ale „personajelor”: îngîmfarea inițială a purcelului care a considerat în mod greșit că, dacă pare a fi altfel decât semenii săi, nu mai are ce căuta printre aceștia; nepăsarea noilor săi „prieteni”, datorată și faptului că, în fond, nu are nimic comun cu ei; conștientizarea, târzie, dar benefică până la urmă a faptului că nu trebuie să-ți judeci semenii după aparențe.

- (4p.) – prezentarea mesajului (clar, precis: 4p./ parțial: 2p.)
- (4p.) – ilustrarea opiniei (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unui conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.)
- (2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerența textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte

- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. de exemplu: **Kiks-Ass** (acțiune), **Iubire la Roma** (iubire), **Robin Hood** (advenuri)

b. **Iubire la Roma**

c. **Robin Hood** (2+2+2)

2. (6p.) În rolurile principale apar celebrii actori Russell Crowe și Cate Blanchett, ceea ce reprezintă în mod sigur o garanție a succesului.

3. (6p.) a (6)

4. (6p.) articol nehotărât, verb copulativ, adjecțiv variabil cu patru termeni (2+2+2)

B. (12p.) Fiind vorba despre exprimarea unui punct de vedere personal vei utiliza verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și concluziv – *pentru că, încât, aşadar, aşadar, în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* și prin alineate.

(4p.) – exprimarea preferinței pentru unul dintre cele trei filme

(4p.) – motivarea opțiunii (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unui conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.)

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerenta textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte

- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 13

Subiectul I (42 de puncte)

A.

(6p.)

1. Sinonim: *cinstă* –onoare, *vorbe* –cuvinte, *sfârșiră* – terminară.
2. (6p.) Semnului exclamării – redă un îndemn.
3. (6p.) Două figuri de stil: epitetul *părul de aur*, enumerația *oaspeții, curtenii și împăratul*. (3+3)
4. (6p.) Două trăsături ale basmului: cifra magică 12, mama vitregă e pe-deșită, cei buni sunt răsplătiți etc. (3+3)
5. (6p.) Semnificația structurii – o masă îmbelșugată ca în basme.

B. (12p.) Finalul basmului *Doi feți cu stea în frunte* de Ioan Slavici redă deznodământul: dezvăluirea adevărului, pedepsirea celor răi și repunerea în drepturi a celor buni; sunt prezente elemente miraculoase în portretul feciorilor.

(4p.) – prezentarea mesajului fragmentului dat (4 p. răspuns convingător; 2p. răspuns parțial)

(4p.) – ilustrarea opiniei: (4 p. cu exemple adecvate; 2 p. prezentarea opiniei, fără exemple adecvate)

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

1.

(6p.) a. Munții Bucegi și Piatra Craiului;

b. numele voievodului : Vlad Tepeș, fiul lui Vlad Dracul, domn al Țării Românești, supranumit „Dracula”;

c. 19 noiembrie 1377 , Ludovic I de Anjou (rege al Ungariei). (2+2+2)

2. (6p.) „avea și atribuții de judecător, dar mai ales militare”.
3. (6p.) b. 3.
4. (6p.) Valoarea morfologică: *prima* – numeral ordinal cu valoare adjecți-val, *atestare* – substantiv comun, *este* – verb copulativ. (2+2+2)

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru a releva propriile impresii produse de vizită, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

- (4p.) – descrierea castelului, pe baza unor informații spațiale și temporale (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – exprimarea opiniei despre ceea ce face din Castelul Bran o atracție turistică (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unui conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 14

Subiectul I (42 de puncte)

A.

1. (6p.) Antonim: *a sosit* – a plecat, *dimineață* - seara, *vii* - pleci. (3+3+3)
2. (6p.) Cratima leagă două cuvinte diferite rostite împreună, elidează vocala î etc.
3. (6p.) Transformarea primei replici în vorbire indirectă.
4. (6p.) Modurile de expunere: narăjune, descriere, dialog. (3+3+3)
5. (6p.) Abu-Hassan crede că visează etc.

B. (12p.) Convenții specifice rezumatului: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate.

De exemplu:

Califul îl duce pe Abu-Hassan adormit la palat și dă ordin ca a doua zi dimineață toți supușii să se poarte cu omul simplu ca și cum ar fi însuși califul.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat*- în totalitate: ; 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale*: 2p.; *desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale*: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p./ *prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate*- în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

1. (6p.)

- data și locul nașterii lui Constantin Brâncuși: 19 februarie 1876, Hobița;
- țara unde s-a afirmat cu adevărat sculptorul român : Franța;
- denumirea celor trei opere realizate de sculptor în Târgu-Jiu: „Coloana Infinitului”, „Poarta sărutului”, „Masa tăcerii” (2+2+2).

2. (6p.) *Gândul de a realiza opere și în țara sa natală nu-i da pace.*

3. (6p.) b.

4. (6p.) Valoarea morfologică: 1935 – numeral cardinal, *această* – adjecțiv pronominal demonstrativ, *să se contureze* – verb predicativ. (2+2+2)

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru a releva propriile impresii produse de vizită, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

(4p.) – descrierea alcătuirii complexului expozițional, folosind informațiile spațiale și temporale (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – exprimi opinia despre dorința sculptorului de a înalța în țara sa natală o *Coloană a infinitului* (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unui conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 15

Subiectul I (42 de puncte)

A.

1. Sinonim: *lucii* - lucioase, *agale* - încet, *vor afla* – vor găsi. (2+2+2) 6 puncte
2. Virgula izolează vorbirea indirectă de vorbirea directă. 6 puncte
3. *cu pene lucii. Păgubaș de patru lei, desculț.* (2+2+2) 6 puncte
4. Imagine vizuală *Cârdul tot pe râu trecu și imagine auditivă Mac-mac-mac și ga-ga-ga!* etc. (3+3) 6 puncte
5. De exemplu: Textul motivează de ce gâștele și rațele se scufundă gălăcioase în apă. (6/4/2) 6 puncte

B. Textul motivează de ce gâștele și rațele se scufundă gălăcioase în apă, pentru că odeinioară un găscan și-ar fi pierdut papucii, pe care îi caută neîncetat.

- (4p.) – prezentarea mesajului fragmentului dat (4 p. răspuns convingător; 2p. răspuns parțial) **4 p.**
- (4p.) – ilustrarea opiniei: (4 p. cu exemple adecvate; 2 p. prezentarea opiniiei, fără exemple adecvate) **4 p.**
- (2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

A.

1. - limitele de la est și de la vest ale Munților Bucegi : la est Valea Prahovei, iar la vest Valea Dâmboviței;
 - numărul de subgrupe din Munții Bucegi : 4;
 - ce produce formele ciudate în Munții Bucegi: „conglomeratele de roci și de calcarele din care sunt alcătuși”. (2+2+2) 6 puncte
2. Atracțiile pentru excursioniști vara (*sunt accesibile cele mai interesante trasee montane*) și iarna (îi răsfăță pe iubitorii zăpezii). (3+3) 6 puncte
3. a. nume predicativ. 6 puncte
4. Valoarea morfolologică: *Carpații Meridionali* – substantiv propriu compus, *noastră* – adjecativ pronominal posesiv, *vara* – adverb de timp. (2+2+2) 6 puncte

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru a releva propriile impresii produse de vizită, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

- (4p.) – descrierea cadrului montan, cu elemente spațiale și temporale (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – impresiile despre elementele care fac din această zonă muntoasă o atracție turistică (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unui conținut adekvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor)- adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 16

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *clar, impede, victorie, biruință* etc. (3+3)
2. (6p.) delimitază vorbirea indirectă.

3. (6p.) de exemplu: Costi dorea să se revanșeze, pentru că fusese de mai multe ori bătut de Trică, ajutat de sora sa. (6/4/2)
4. (6p.) transformarea dialogului în vorbire indirectă: trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de *a spune*, ortografia și punctuația adecvate. (6/4/2)
5. (6p.) narativă, descriere, dialog. (2+2+2)

B. (12p.) caracterizarea directă, de către narator, dar mai ales cea indirectă, prin comportament și limbaj; mândru, încăpățânat, îndrăzneț, dar respectuos cu învățătorul său; se înțelege foarte bine cu sora sa etc.

- (4p.) – precizarea a cel puțin două modalități/ procedee de caracterizare a personajului, care se regăsesc în fragmentul dat (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – indicarea a cel puțin două trăsături ale personajului (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente (opiniune-motivare), dispunerea paragrafelor (2p./ parțial adekvat: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
 - a. dezvelirea plăcii memoriale și a bustului poetului Octavian Goga;
 - b. în fața casei memoriale din Răsinari;
 - c. cu prilejul împlinirii a șaptezeci de ani de la moartea scriitorului.
2. (6p.) dezvelirea plăcii memoriale, a bustului, discursurile, recitările, sesiunea de comunicări, concursul, premierea învingătorilor.
3. (6p.) c.
4. (6p.) adjecțiv substantivizat – subiect; substantiv – complement direct; verb – atribut verbal. (2+2+2)

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I; pentru explicarea motivelor „înfrângerii”, este bine să întrebui-țezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a consideră, a presupune* etc.; adverbe/ locuții adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/

locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

- (4p.) – prezentarea concurenților și a desfășurării concursului (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – explicarea motivului pentru care nu te-ai ridicat la nivelul „adversarilor” și al sentimentelor tale față de rezultatul concursului (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adekvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) - adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

- 12 puncte se acordă pentru:
- unitatea compozitiei; **1 punct**
 - coerenta textului; **2 puncte**
 - registrul de comunicare, stilul și vocabularul adekvate conținutului; **2 puncte**
 - ortografia; **3 puncte**
 - punctuația; **2 puncte**
 - așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 17

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *poverii, sarcina, vrusăi, pricina, dusese, neputincioși.* (1+1+1+1+1+1)
2. (6p.) de exemplu: *a ajunge cal de poștă, cal de bătaie, o fugă (bună) de cal, la paștele cailor* etc. (2+2+2)
3. (6p.) *O, nemernicul de mine!*
4. (6p.) de exemplu: *egoist.*
5. (6p.) de exemplu: *regretul pentru o greșeală care acum îl va costa scump.* (6/4/2)

B. (12p.) Atenție! la convențiile specifice rezumatului: respectarea fidelității față de textul dat; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate. Ai în vedere, de asemenea, estetica lucrării/ așezarea în pagină (alineat; scris lizibil) și respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

- (2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.);
- (2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului (desprinderea adecvată a ideilor principale: 2p.; desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale: 1p.);
- (2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (prezentarea în succesiune logică, esențializată: 2p./ prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative: 1p.);
- (2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului (relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- în enunț integrează următoarele informații: picioare scurte, cu gheare ascuțite, codiță subțire, carapace de culoare castanie, cu dungi și pete gălbui.
- se lasă la fund, pe mâl, ca să nu mai poată fi văzută din cauza culorii carapacei.
- încetineala.

2. (6p.) înoată rapid și este greu de observat din cauza culorii carapacei.

3. (6p.) b.

4. (6p.) de exemplu: *se întâmplă* – predicat verbal; *scurte* – atribut adjecțival; *în țara* – complement circumstanțial de loc. (2+2+2)

B. (12p.) În realizarea compunerii te poți referi la pericolul în care se află numeroase specii de pe glob din cauza poluării, a reducerii habitatelor sau a vânătoriei excesive. Poți aduce argumente legate și de apartenența țării noastre la UE și, în consecință, de obligația respectării legilor și a convențiilor europene. Utilizează mijloace lingvistice specifice: verbe de opinie, conectori precum adverbele și locuțiunile adverbiale de mod, conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale cu rol argumentativ etc.

- (4p.) – prezentarea importanței conservării biodiversității în lumea de azi (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – indicarea unor posibile motive pentru protejarea mediului în țara noastră și valorificarea secvențelor din textul dat (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerenta textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 18

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) străluci, prevedere, argintie, călătoare, trecători, înșirate. (1+1+1+1+1+1)
2. (6p.) de exemplu: păstrarea măsurii versului, conservarea ritmului, disparația/ elidarea unei vocale, rostirea împreună a celor două cuvinte, disparația unei silabe etc. (3+3)
3. (6p.) comparații: *Ca fantasme albe plopii înșirați se perd în zare; Soarele rotund și palid se prevede printre nori/ Ca un vis de tinerețe printre anii trecători;* repetiție: *Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară!;* epitet: *cumplita iarnă* (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: descriere literară în versuri, înfățișează un aspect din natură, un peisaj, sugerează sentimentele poetului, apelează la elemente de expresivitate artistică etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: *a cerne*, folosit în sens figurat, sugerează curgerea abundantă a zăpezii. (6/4/2)

B. (12p.) Titlul, o posibilă „cheie” de lectură, poate fi descifrat pe trei planuri: a. indică în mod direct anotimpul descris; b. raportat la text, sugerează o anume stare de spirit a poetului: spaimă în fața frigului asociat morții; c. din punct de vedere expresiv, conferă întregului tablou o senzație de puritate, de prospețime. Mijloace artistice: epitete, inversiuni, comparații, metafore, enumerări.

- (4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- trebuie să păstrezi *chitanța emisă la cumpărare*.
 - *primul cumpărător și urmașii acestuia*.
 - să apelez la *Biroul cu problemele consumatorului din orașul X, strada XX nr. XXX, ori să telefonați la Serviciul de informații clienți: XXX. XXX. XX. XX*
2. (6p.) Certificatul de garanție pe un an asigură gratuit componente și servicii la domiciliu pentru a repara sau a înlocui *orice componentă a frigidere-lui* care se defectează din cauza unui viciu de fabricație; certificatul de garanție pe cinci ani asigură gratuit componente și servicii la domiciliu pentru a repara sau a înlocui *orice piesă a sistemului de răcire (compresorul, vaporizatorul, rețeaua de tuburi)* care se defectează din cauza unui viciu de fabricație.
3. (6p.) b.
4. (6p.) *firma* – substantiv comun; *noastră* – adjecțiv pronominal; *se obligă* – verb; *de garanție* – substantiv comun; *gratuită* – adjecțiv variabil cu două terminații; *a defectelor* – substantiv comun. (1+1+1+1+1+1)

B. (12p.) În realizarea compunerii, poți să te referi mai întâi la pericolul în care se află umanitatea din cauza poluării planetei, iar apoi la poluarea din țară sau din localitatea în care trăiești (emisii de gaze provocate de mașini, poluarea industrială, defrișări, reducerea spațiilor verzi, depozitarea neglijentă a deșeurilor etc.). Poți aduce argumente legate și de apartenența țării noastre la UE și, în consecință, de obligația respectării legilor și a convențiilor europene. Utilizează mijloace lingvistice specifice: verbe de opinie, conectori precum adverbele și locuțiunile adverbiale de mod, conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale cu rol argumentativ etc.

- (4p.) – prezentarea importanței protejării mediului în lumea de azi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – indicarea unor posibile motive pentru protejarea mediului în țara noastră (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte

- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 19

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *jupâneasă vulpe, bietul măgar.* (3+3)
2. (6p.) izolează vocativul.
3. (6p.) *Văzui ce păti bietul măgar.*
4. (6p.) *orgolios/ violent, înțeleaptă, cinstit/ naiv* (2+2+2)
5. (6p.) omul învață din eșecurile celorlalți. (6/4/2)

B.

(12p.) În argumentare ar trebui să te referi la câteva dintre următoarele aspecte: specie a genului epic, în versuri sau în proză, personaje-animale puse în situații omenești, alegoria, intenție satirică/ educativă etc. pe care să le ilustrezi adecvat cu exemple din text. Utilizează verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și concluziv – *pentru că, încât, aşadar, aşadar, în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* și prin alineate.

- (4p.) – numirea celor patru caracteristici (1p.+1p.+1p.+1p.);
- (4p.) – ilustrarea acestei caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- joi, vineri, sâmbătă, duminică.
- ar trebui să mai renunțe la antrenament și să învețe mai bine.
- sportul.

2. (6p.) ...ar fi bine să renunți la antrenament și să te pui cu burta pe carte, căci doar astfel te vei revanșa față de familia ta.

3. (6p.) b.

4. (6p.) de exemplu ...o discuție/ pe care o vei purta cu părinții... – subordonată atributivă.

B. (12p.) În compunere te poți referi la câteva dintre următoarele trăsături ce rezultă din text: mare amator de sport, orgolios, dar mai puțin dispus să învețe; totuși, când nu are încotro, este capabil să recupereze rămânerea în urmă și astfel să-și mulțumească părinții.

- (4p.) – precizarea celor patru trăsături ale capricornului; (1+1+1+1);
- (4p.) – ilustrarea acestor trăsături cu exemple adecvate, utilizând și informațiile din textul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 20

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *cumetriță, bucuroasă, cumătra, mâniaosă, tocătură, ulcior.* (1+1+1+1+1+1)
2. (6p.) *vulpe* – Ac.; *care* – N.; *unei păduri* – G. (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: Barza s-a supărat pe vulpe, pentru că nu a putut mânca orezul din farfurie.
4. (6p.) de exemplu: pentru a-i plăti vulpii cu aceeași monedă. (6/4/2)
5. (6p.) de exemplu: explică motivul pentru care vulpea și barza nu mai sunt prietene.

B. (12p.) Modalitățile transformării dialogului în vorbire indirectă sunt precizate chiar în cerință.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
 - leu, capricorn;
 - de exemplu: perseverența, puternicul simț al realității, concentrarea asupra esențialului;
 - amabil, deschis, optimist, iubește adevărul și dreptatea.
2. (6p.) de exemplu: *Dacă interesele de moment î-o cer, se orientează după cum bate vântul. Își schimbă comportamentul în funcție de starea de spirit.*
3. (6p.) a.
4. (6p.) de exemplu: *Îi plac laudele din cauza firii sale orgolioase.*

B. (12p.) Poți alege între un *vărsător* (Goe; Ionel – Vizită...), un *berbec* (popa Tanda), o *balanță* (Greceanu) etc.

- (4p.) – precizarea numelui personajului, a titlului textului din care l-ai selectat, a autorului, precum și a motivelor alegerii (1+1+1+1);
- (4p.) – ilustrarea trăsăturilor personajului cu exemple adecvate, din textul selectat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 21

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *trebuia, vii, vreo, loază, ai, mei, iei.* (3+3)
2. (6p.) de exemplu: *dușmănia, să accepți, niciodată, aproape, să iau, bucurie.* (1+1+1+1+1+1)
3. (6p.) profesorul: *leneș, dobitoc; vizitatorul: un băiat prea cumsecade.* (3+3)
4. (6p.) Costică Ionescu.
5. (6p.) ...*un băiat dintr-o familie dintre cele mai bune, mi-e rudă.* (3+3)

B. (12p.) Modalitățile transformării dialogului în vorbire indirectă sunt precizate chiar în cerință.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- de exemplu: Roua le readuce pe pământ, unde apă conține substanțele nutritive necesare trezirii lor la viață;
- Africa de Nord, Italia și Europa Centrală;
- *germeni, ouă de insecte și semințe de plante.*

2. (6p.) Ceturile atlantice de praf gălbui [...] pătrund periodic din arhipelagul Capului Verde.

3. (6p.) b.

4. (6p.) de exemplu: Vânturile și curenții ascendenți ridică din apele secate legioni de vietări microscopice.

B. (12p.) Având în vedere enunțul inițial, probabil descrierea cea mai potrivită ar fi a unei câmpii uscate de seceta prelungită a verii. Poți însurui elementele descrierii, de exemplu, în ordinea *aproape – departe ori jos – sus*. Poți integra figuri de stil precum personificarea, repetiția, metafora, hiperbolă, epitetul, comparația, enumerația sau antiteza.

(4p.) – ordonarea elementelor tabloului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – folosirea celor patru figuri de stil (1+1+1+1);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerenta textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 22

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *sperios, singuratice, vultur.* (2+2+2)
2. (6p.) Virgula enumera părți de propoziție de același fel; semnul exclamării indică adresarea directă. (3+3)
3. (6p.) de exemplu: epitet – *(apa) sură*; personificare – *pădurea lin suspină*; metaforă – *codrul, dragul codru, troienindu-și frunza toată.* (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: *Ș-ai uitat de soarta mândrei, iubitoarei tale fete!*
5. (6p.) de exemplu: Toamna frunzele codrului au căzut, astfel încât luna poate să-i lumineze cele mai tainice locuri. (6/4/2)

B. (12p.) În compunere trebuie să ai în vedere, de exemplu, faptul că liricul, prin excelență genul subiectivității, al lumii interioare, exprimă sentimentele, trăirile poetului, prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului poetic și al elementelor de expresivitate artistică; mai poți avea în vedere cadrul spațio-temporal (pădure, munte, locuri singuratice, început de toamnă) și atmosfera generală (tristă, melancolică), imaginile vizuale și auditive; mijloace artistice folosite în conturarea atmosferei, de exemplu: aliterația – *sură-i sara*, epitetul (cromatic, personificator, metaforic), personificarea – *pădurea... suspină, vântul sperios*; alternarea persoanei a treia cu persoana a doua, a adresării directe – *Șapte ani de când plecat-ai, zburător cu negre plete,/ Ș-ai uitat de soarta mândrei, iubitoarei tale fete!*; evidențierea valorilor expresive ale unor categorii lexicoco-semantice, de exemplu folosirea unor forme regionale: *sara, vo, farmă*.

(4p.) – precizarea modului de expunere dominant, a genului literar și a trăsăturilor acestuia, identificabile în text (1p.+1p.+1p.+1p.);

(4p.) – prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice folosite de poet (1p.+1p.+1p.+1p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. informarea

b. vara

c. spray nazal pe bază de apă de mare

2. (6p.) plasturi sterili de mărimi diverse care pot fi utilizați pentru orice fel de rană, dar și pentru întepăturile insectelor; o cremă sau un gel împotriva mâncărărimilor datorate întepăturilor de insecte.

3. (6p.) a.

4. (6p.) de exemplu: este vremea legumelor și a fructelor proaspete.

B. (12p.) În redactarea compunerii trebuie să folosești, cu precădere, pronume și verbe la persoana întâi și a doua, căci relatarea o vei realiza din perspectiva ta. Ai în vedere cele trei momente principale ale subiectului. Integrează indici de spațiu și de timp. Asigură-te că întâmplarea povestită are o desfășurare sau măcar un deznodământ vesel.

(4p.) – informații succinte despre locul și timpul când a avut loc excursia (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea circumstanțelor în care s-a produs întâmplarea la care te vei referi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerenta textului 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte
- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 23

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *a aduce (pe cineva) la viață, cu prețul vieții, pe viață și pe moarte, cu viață, a fi om de viață, a da viață.* (2+2+2)
2. (6p.) de exemplu: *răcoroasă, mângâioasă, sezătoare, ceresc.* (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: epitet – (gândire) *mângâioasă*; comparație – *un foc tainic strălucește/ Ca un ochi roș de balaur*; inversiune – *un lung bucium.* (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: specie a genului liric, descriere literară în versuri, înfățișează un aspect din natură, un peisaj, prin intermediul căruia sunt sugerate sentimentele poetului etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: *farmec, încântare, emoție* etc.

B. (12p.) Titlul, o posibilă „cheie” de lectură, poate fi descifrat pe trei planuri: a. oferă în mod direct un indice de timp; b. raportat la text, sugerează o anume stare de spirit a privitorului: emoție, farmec; c. din punct de vedere expresiv, conferă întregului tablou o impresie de mister. Mijloace artistice: epitete, inversiuni, comparații, metafore, enumerații, interogații retorice.

- (4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
 - informativ și persuasiv;
 - de exemplu: *este situat în stațiunea Poiana Brașov;*
 - de exemplu: prețul unei camere, mijloace de transport etc.
2. (6p.) *Este clasificat cu patru stele.*
3. (6p.) b.

4. (6p.) verb la ditatea pasivă, prepoziție simplă, numeral cardinal, substantiv.

B. (12p.) de exemplu: poți adăuga informații despre prețul fiecărui tip de cameră, o adresă e-mail, numele unor persoane de contact etc.

(4p.) – două informații suplimentare care completează anunțul (convincător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – folosirea unui limbaj potrivit pentru acest tip de text (convincător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 24

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *maiestuoasă, măreață* (3+3)

2. (6p.) izolează substantivul în vocativ; delimită vorbirea indirectă de vorbirea directă. (3+3)

3. (6p.) comparație: *luneca vântul ca un râu nevăzut; poteca se desface înaintea ta ca o caracatiță*; epitet: *tăcere solemnă; liniște sfântă*. (3+3)

4. (6p.) narăriune, descriere, dialog. (2+2+2)

5. (6p.) de exemplu: în trecerea sa pe deasupra pădurii de brad, sunetul abia auzit al vântului, amplificat de vârfurile copacilor, seamănă cu șoapta valurilor unui râu nevăzut. (6/4/2)

B. (12p.) În compunere trebuie să scoți în evidență neliniștea călătorului aflat la căderea serii în pustietatea muntelui și să oferi o posibilă soluție la impasul în care se află: de exemplu, să-și improvizeze un adăpost din ramurile unor copaci care să-l ferească de frigul și umezeala nopții sau, poate, să descopere totuși o drum care să-l îndrepte spre un o stână ori o cabană. În descrierea locurilor pe care le străbate drumețul poți integra și figuri de stil precum personificarea, hiperbola, epitetul, comparația, enumerația sau antiteza.

(4p.) – descrierea locului unde se află călătorul, care justifică motivul neliniștii (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea unei soluții plauzibile pentru situația-limită (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adekvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) - adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- a. să ofere celor interesați informații despre *starea cărții în România*;
- b. 1990-2006;
- c. 55%

2. (6p.) 56% dintre subiecții chestionați într-o anchetă recentă declară că nu au cumpărat nicio carte în ultimul an și 55% nu au citit deloc cărți.

3. (6p.) a.

4. (6p.) adjecțiv nehotărât, substantiv, adjecțiv posesiv, prepoziție, substantiv, verb. (1+1+1+1+1+1)

B. (12p.) Argumentele Danei: *dezinteresul multora pentru cultură și educație; fără cultură ești un ignorant; fără educație nu poți să reușești în viață*. Argumentele lui Mihai: *nu poți fi sigur de corectitudinea informației; o persoană din două citește totuși; toți colegii de clasă citesc*. În argumentarea ta este bine să întrebuiște mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a consideră, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai

subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

- (4p.) – integrarea, alături de propria părere, a argumentelor celui pe care îl contrazici/ îl aprobi (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – folosirea unui limbaj potrivit pentru acest tip de text (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adekvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) - adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adekvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 25

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) Cuvinte derivate cu ajutorul sufixelor: *argintie, lămăiță, viforniță*; cuvinte derivate cu ajutorul prefixelor: *împodobit, învie*. (3+3)
2. (6p.) *podoaba*: vocale – o, a, a; semivocale – o; *se-ndoiesc*: vocale – e, o, e; semivocale – i; *miazănoapte*: vocale – a, ă, a; semivocale – i, o. (2+2+2)
3. (6p.) personificare.
4. (6p.) de exemplu: pronume și verbe de persoana I singular și plural (*mi, ascult, simt, ni*), adjecativ pronominal (*noastră*). (3+3)

5. (6p.) de exemplu: tristețe, melancolie, jale etc. În redactarea răspunsului este recomandabil să folosești verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; adverbe de mod potrivite exprimării subiectivității evaluative – *posibil, probabil, desigur* etc.; cuvinte cu rol argumentativ – *pentru că, încât, aşadar* etc. (6/4/2)

B. (12p.) Titlul, o posibilă „cheie” de lectură, poate fi descifrat pe trei planuri: **a.** oferă în mod direct un indice de timp; **b.** raportat la text, anunță de la început sentimentul de tristețe care învăluie poezia; **c.** din punct de vedere expresiv, conferă întregului tablou o impresie de melancolie, de jale, asociind lumea exterioară cu lumea interioară a poetului. Mijloace artistice: personificări, epitete, aliterații.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– *Tu vorbești?*

– *Da' ce-i cu tine?*

– *Ce problemă?!*...

2. (6p.)

3. (6p.)

4. (6p.)

interjecție, adverb, conjuncție, verb, prepoziție, substantiv

(1+1+1+1+1+1)

B. (12p.) Motive posibile: nu și-a scris tema pentru acasă, nu a învățat, s-a comportat nepotrivit față de profesor cu o zi înainte și acum îi este jenă să dea ochii cu acesta etc. Limbajul utilizat: informal, familiar. Poți utiliza interjecții, propoziții eliptice, semne de punctuație (... , ! , ? , !? , !!) prin care să sugerezi intonația, ritmul vorbirii, pauzele etc.

- (4p.) – prezentarea unui motiv al îngrijorării lui Dan (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – folosirea unui limbaj potrivit pentru acest tip de text (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 26

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: O mătă luase obiceiul (căpătase năravul, se nărăvise) de a merge într-o casă și de a vâna șoareci.
2. (6p.) de exemplu: Atunci pisica, nemaivăzând niciun șoarece ieșind din găuri, se gândi la ce-ar face pentru ca să-i poată scoate.
3. (6p.) de exemplu: înțelepciune.
4. (6p.) Genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său personal sau poate face personajele să se exprime în vorbire directă –, a acțiunii, a subiectului și a momentelor subiectului etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: Omul devine mai înțelept, învățând din experiențele neplăcute ale vieții. (6/4/2)

B. (12p.) În argumentare ar trebui să te referi la câteva dintre următoarele aspecte: specie a genului epic, în versuri sau în proză, personaje-animale puse în situații omenești, alegoria, intenție satirică/ educativă etc. pe care să le ilustrezi adecvat cu exemple din text. Utilizează verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și concluziv – *pentru că, încât, aşadar, aşadar, în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* și prin alineate.

(4p.) – numirea celor două caracteristici și ilustrarea cu exemple din text (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – argumentarea finalității morale a textului (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. de exemplu: pentru a stârni curiozitatea.

b. *Lumea Încuiată și cea Magică încep să se împletească.*

c. *Harry Potter și Prințul Semipur* este al șaselea film din seria adaptărilor cărților lui J. K. Rowling.

2. (6p.) *Cap-de-Mort* își întinde puterea atât asupra Încuiatilor, cât și asupra lumii vrăjitorilor.

3. (6p.) a.

4. (6p.) subiect: *dragostea și gelozia*; predicat: *plutesc.* (3+3)

B. (12p.) În redactarea răspunsului este obligatoriu să îndeplinești toate cerințele compunerii, deoarece alocarea punctelor se realizează în funcție de acest criteriu.

(4p.) – precizarea titlului și a tipului filmului (2p.+2p.);

(4p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 27**I. (42 de puncte)****A.**

1. (6p.) de exemplu: *senzație, tiranică, panică*. (3+3)
2. (6p.) de exemplu: cratima – dispariția/ elidarea unei vocale, rostirea împreună a celor două silabe, păstrarea măsurii versului, conservarea ritmului etc.; punctul – marchează sfârșitul enunțului. (3+3)
3. (6p.) comparație: *Un salcâm [...] / Mândru ca o flamură*; personificare: *Plopii și răsunurile/ Spun...* (3+3)
4. (6p.) rima: încrucișată; măsura: 8 și 7 silabe. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: personificare; descrie adierea atât de ușoară a vântului, încât abia dacă a putut să pună în mișcare puful aproape impondabil al păpădiilor. (6/4/2)

B. (12p.) Titlul, o posibilă „cheie” de lectură, poate fi descifrat pe trei planuri: a. este alcătuit din cuvântul *rapsodie* – scriere lirică în versuri, fantezistă și sentimentală + *toamnă* – anotimp nostalgic, prevestind moartea naturii; b. raportat la text, anunță de la început sentimentul de ușoară tristețe care învăluie poezia; c. din punct de vedere expresiv, sugerează muzicalitatea interioară a versurilor. Mijloace artistice: în primul rând personificări și, de asemenea, epitete.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

- (4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- ... *sud-estul Europei...*
- *paralela de 45°*
- *temperată*.

2. (6p.) informare.

3. (6p.) c.

4. (6p.) *Teritoriul, țării, sud-estul, paralelei.*

B. (12p.) sinonime: *teritoriu* – zonă, meleag, regiune; *țară* – stat, patrie; *sud* – miazăzi; *est* – răsărit, orient, soare-răsare; *vest* – apus, asfințit; *nord* – miazănoapte. Poți integra figuri de stil precum repetiția, metafora, epitetul, comparația, enumerația.

(4p.) – ordonarea elementelor componente ale tabloului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – folosirea celor patru figuri de stil diferite (1p.+1p.+1p.+1p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**

- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 28

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: ...mai renunță...
2. (6p.) Marchează căderea accidentală în rostire a unui sunet.
3. (6p.) expozițiunea.
4. (6p.) de exemplu: moșul – pofticos, naiv etc.; baba – avară, rea etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: să facă rost de bani pentru a-i aduce moșului ori să-și găsească alt stăpân. (6/4/2)

B. (12p.) convenții specifice: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (Desprinderea adecvată a ideilor principale: 2p.; desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (Prezentarea în succesiune logică, esențializată: 2p./ prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente:

opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.; (2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- fasole, pepeni;
- Sunt bogate în betacaroten;
- pepenii verzi și galbeni.

2. (6p.) informarea.

3. (6p.) a.

4. (6p.) de exemplu: Nu rata întâlnirea/ pentru că vei regreta.

B. (12p.) Utilizează verbe de opinie – *a crede, a consideră* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și concluziv – *pentru că, încât, aşadar, în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* și prin aliniate. Exemplifică-ți opinia, folosind și extrase din text.

(4p.) – prezentarea calităților (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – argumentarea în favoarea unei diete bogate în legume și fructe (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 29

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *a avea zile, de la o zi la alta, din zi în zi, a face cuiva zile fripte* etc. (2+2+2)
2. (6p.) *muntelui*: vocale – u, e, u; semivocale – i; *două*: vocale – o, ă; semi-vocale – u; *obișnuiau*: vocale – o, i, u, a; semivocale – i, u. (2+2+2)
3. (6p.) *vacanța mare, decenii, săptămâni, înainte-de-amiază, seara*. (1+1+1+1+1+1)
4. (6p.) *narațiunea, descrierea*. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: prezența indicilor de spațiu și de timp, indicarea personajelor. (6/4/2)

B. (12p.) Convenții specifice: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate.

- (2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.);
- (2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului (Desprinderea adecvată a ideilor principale: 2p.; desprinderea inadecvată sau cu omisiuni a ideilor principale: 1p.);
- (2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (Prezentarea în succesiune logică, esențializată: 2p./ prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative: 1p.);
- (2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului (Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- alauda arvensis;
- 6-12 pui;
- din Europa până în nordul Africii și sud-vestul Asiei.

2. (6p.) Oferă informații despre ciocârlia de câmp.

3. (6p.) a.

4. (6p.) indicativ prezent.(3+3)

B. (12p.) Sinonime: *mascul* – bărbătuș; *zbor* – planare, plutire; *înălțime* – altitudine; *cuib* – adăpost. Poți integra figuri de stil precum repetiția, metafora, epitetul, comparația, enumerația.

(4p.) – ordonarea elementelor componente ale tabloului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – folosirea celor patru figuri de stil (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 30

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *a avea tragere de inimă, cu inimă ușoară, din toată inima etc.; a rămâne cu buzele umflate, a rămâne de căruță, a rămâne pe dinafară etc.* (3+3)
2. (6p.) *ăl, îmblat, lungiș.* (2+2+2)
3. (6p.) expozițiune.
4. (6p.) *are inima rece.*
5. (6p.) de exemplu: peste tot, pretutindeni, în toată țara etc. (6/4/2)

B. (12p.) Caracteristici ale baladei: de exemplu: este o creație epică, în versuri; fiind o creație populară, este orală, anonimă, colectivă, sincretică; conține situații/întâmplări ieșite din comun; permite interferențe ale epicului cu liricul etc.

(4p.) – precizarea celor două caracteristici ale baladei populare, ca specie literară (3p.+3p.);

(4p.) – ilustrarea acestei caracteristici cu exemple din textul ales (convincător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- apă curentă, canalizare, lumină electrică, telefon, încălzire cu lemn, cărbuni, petrol, boiler electric;
- pentru încălzirea din timpul iernii;
- se cumpără combustibilul necesar încălzirii din timpul iernii.

2. (6p.) *străzile Negoiul și Meșterul Manole, marginea Bucureștiului; 1926, vară, iarna.*

3. (6p.) a.

4. (6p.) atribut adjectival exprimat prin adjecțiv propriu-zis; predicat verbal exprimat prin verb la ditateza pasivă. (3+3)

B. (12p.) Poți însărui elementele descrierii, de exemplu, în ordinea *departe* (localitatea/ cartierul, strada) – *aproape* (casa) ori *afară* (curtea) – *înăuntru* (interiorul locuinței). Poți integra figuri de stil precum repetiția, epitetul, comparația, enumerația.

(4p.) – indici de spațiu și de timp (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – enumerarea elementelor care compun locuința (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 31

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) Termenii din text: *a visat, visătorul*; cuvântul de bază: *vis*. (2+2+2)

2. (6p.) de exemplu: rostirea împreună a două cuvinte diferite; apariția unui diftong; rostirea mai rapidă. (3+3)

3. (6p.) de exemplu: metafora *mătasa-i*, personificarea *se frămăntă în mătasa-i un păianjen* etc. (3+3)
4. (6p.) de exemplu: exprimarea în mod direct a sentimentelor autorului prin vocea eului liric, eul liric/ mărcile lingvistice ale subiectivității/ comunicarea la persoana I singular, monologul liric, prezența unor procedee de expresivitate artistică etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: contemplarea zbaterii păianjenului este pretext pentru reflecția eului liric asupra insectei care sugerează, prin aspirația sa spre înălțimi, idealismul poetului; interogația retorică, personificarea, imaginea vizuală etc. (6/4/2)

B. (12p.) De exemplu: titlul *Visătorul* se referă simultan la două ființe – atât păianjenul, care încearcă imposibilul, cățărându-se pe firul său de mătase la cer, cât și omul, poetul, care aspiră spre absolut pe „firul” gândului.

- (4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- Aurelia Cosma, Doina Ișfănoni;
- Al. Odobescu;
- de exemplu: *Specialiștii și studenții, oameni de cultură și artă, 130 de meșteri populari veniți din satele de unde erau aduse casele și 1 100 muncitori (zidari, tâmplari, dulgheri, pictori de construcții etc.).*

2. (6p.) Astăzi Muzeul Satului se întinde pe o suprafață de 10 ha, cu 71 de complexe, cu 317 construcții diferite. (2+2+2)

3. (6p.) c.

4. (6p.) complement circumstanțial de mod – diateza activă; predicated verbal – diateza pasivă; predicated verbal – diateza reflexivă.

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru a releva propriile impresii produse de vizită, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

- (4p.) – descrierea Muzeului Satului din București, cu elemente spațiale (îmaginea de ansamblu, clădirile componente și detaliile) și temporale (anotimpul, momentul zilei) (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – prezentarea impresiilor proprii despre elementele care fac din acest muzeu o atracție turistică (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 32

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu, termenii neologici din text: *solemnă, imens, aspirație*; sinonime: *sacră/ profundă/ gravă, uriaș, năzuință*. (1+1+1+1+1+1)

2. (6p.) de exemplu: *li-niș-te, so-lem-nă, mi-li oa-ne, as-pi-ra-ți-e, ulmi, di-vi-ni-ta-te.* (1+1+1+1+1+1)

3. (6p.) de exemplu: o enumerație – *Brazi, paltini, ulmi, stejari* –, o comparație *Lemnul ca o aspirație a pământului* – și un epitet – *(liniște) solemnă* etc. (2+2+2)

4. (6p.) de exemplu: *Unde plec, Doamne?*

5. (6p.) de exemplu: relația dintre om și natură, dintre planul subiectiv, al eului efemer și planul obiectiv, al naturii, redat de pădurea personificată poate fi sugerată de metafora *cercuri*, ce desemnează timpul care trece etc. (6/4/2)

B. (12p.) De exemplu: titlul *Pădurea* desemnează cadrul natural descris în poezia lui Marin Sorescu, dar are valoare simbolică pentru motivul legăturii dintre om și natură, dar și al trecerii ireversibile a timpului, al efemerității omului în raport cu ritmul amplu al existenței naturii.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- Aristide N. Popescu;
- câinele ca ajutor al omului în situații dificile;
- de exemplu: pentru a aprovisiona stațiunile meteorologice; în caz de accident în zona polară, când supraviețitorii ar muri pe banchiză, de foame și frig.

2. (6p.) pentru tras cărucioare cu mărfuri, ca însățitor al nevăzătorilor; „câinii-parasută” etc. (2+2+2)

3. (6p.) b.

4. (6p.) *a fost utilizat* - predicat verbal, verb predicativ; *din Herculaneum* – atribut substantival, substantiv propriu; *a devenit foarte rară* – predicat nominal, verb predicativ copulativ + nume predicativ/ adjecativ.

B. (12p.) În redactarea compunerii trebuie să folosești pronume și verbe la persoana a III-a, adecvate unei narăjuni, sau la persoana I, dacă alegi să realizezi relatarea din perspectiva ta. Ai în vedere cele trei momente principale ale subiectului. Integrează indici de spațiu și de timp. E de preferat ca întâmplarea povestită să aibă un deznodământ fericit. Poți utiliza informații din textul dat.

În exprimarea propriei opinii, poți să folosești verbe și pronume la persoana I, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede*, *a considera*, *a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil*, *posibil*, *desigur*, *fără îndoială*, *cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a întâmplării (reale sau imaginare) prin care trece un câine pentru salva un om (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea propriei opinii despre cele întâmpilate (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerența textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte
- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 33

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *ferecate* – descuiate, *împovărate* – despovărate/ ușurate, *bătrân* – Tânăr. (2+2+2)
2. (6p.) de exemplu: virgula izolează substantive în vocativ etc.
3. (6p.) de exemplu: o metaforă *Spamele răscrucilor* – o repetiție *Nu s-arătă șir de care,/ Șir de care ferecate* –, o personificare – *Codrule, bătrânuile!/ Scutură-ți tu pletele* etc. (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: măsura de 7-8 silabe, ritmul trohaic, rima pereche. (2+2+2)
5. (6p.) de exemplu: personificarea codrului, înfățișat ca un bătrân înțelept, protector și stăpân al cetelor de haiduci ilustrează motivul specific folclorului al comuniunii dintre om și natură etc. (6/4/2)

B. (12p.) De exemplu: motivului literar al comuniunii dintre om și natură în poezia *Cântec vechi* se realizează prin personificarea codrului și prin modul de expunere (monolog liric adresat), dar și prin procedeele artistice utilizate, imitând doinele populare.

- (4p.) – precizarea genului liric și trăsăturile acestuia: exprimarea în mod direct a sentimentelor autorului prin vocea eului liric, eul liric/ mărcile lingvistice ale subiectivității/ comunicarea la persoana I singular, monologul liric, prezența unor procedee de expresivitate artistică etc. (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice din text (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– *Panorame. Pădurea tropicală; Viața în pădurea tropicală;*

- Editura Art;
 - *Datorită căldurii din tot timpul anului și precipitațiilor bogate.*
2. (6p.) *în bacinul Amazonului din America de Sud, în America Centrală, Africa Centrală și de Vest, sud-estul Asiei și estul Madagascarului*
3. (6p.) c.
4. (6p.) atribute adjecțivale; *bogate* – adjecțiv la gradul pozitiv; *cele mai îninse* – grad superlativ relativ; *foarte multe* – superlativ absolut.

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru exprimarea opiniei, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

- (4p.) – prezentarea opiniei despre importanța protejării pădurii tropicale în lumea de azi (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – valorificarea secvențelor de text care ilustrează necesitatea protejării pădurii tropicale de exploatarea forestieră haotică (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 34

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: două cuvinte formate prin derivare – *nemărginire, stufoși*; un cuvânt format prin conversiune – *mărginitul*. (2+2+2)
2. (6p.) de exemplu: virgulele izolează vorbirea indirectă de vorbirea directă, o propoziție principală incidentă etc.
3. (6p.) de exemplu: o antiteză – *Sus nemărginire-albastră, jos e mărginitul verde* – o enumerație – *și zi și noapte, și pe luna și pe soare* – și o personificare – *Stânca zice gârlei* etc. (2+2+2)
4. (6p.) două trăsături ale pastelului, de exemplu: coordonate spațio-temporale, tablou/ descrierea unui colț din natură, imagini artistice, exprimarea unui sentiment al privitorului. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: dialogul dintre *stâncă și gârlă* valorifică personificarea și antiteza pentru a exprima opoziția dintre două condiții universale, și anume dintre moarte/ încremenire/ rezistență la timp și viață/mișcare, curgere continuă/ efemeritate, schimbare perpetuă etc. (6/4/2)

B. (12p.)

De exemplu: trăsături ale genului liric sunt exprimarea în mod direct a sentimentelor autorului prin vocea eului liric, eul liric/ mărcile lingvistice ale subiectivității/ comunicarea la persoana I singular, monologul liric, prezența unor procedee de expresivitate artistică etc.

- (2p.) – precizarea a două trăsături ale genului liric (2+2);
- (2p.) – ilustrarea caracteristicilor genului liric cu exemple extrase din text (convingător, adecvat: 2p./ parțial: 1p.);
- (2p.) – explicarea modului prin care se face simțită prezența eului liric (convingător, adecvat: 2p./ parțial: 1p.);
- (2p.) – prezentarea rolului mijloacelor artistice din text în conturarea ideii poetice (convingător, adecvat: 2p./ parțial: 1p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- Prezentarea județului Maramureș;
- prezentarea unei regiuni geografice cu scop turistic;
- folosirea lemnului în construcții și costumele tradiționale purtate în zilele de sărbătoare.

2. (6p.) zona montană ocupa 43 %, cu Munții Rodna și Masivul Pietrosul – cel mai înalt din Carpații Orientali – și zona vulcanică cu Munții Gutâi și Țibleș; Depresiunea Maramureșului, cea mai mare din România etc. (2+2+2)

3. (6p.) c.

4. (6p.) acest – adjecțiv pronominal demonstrativ, atribut adjectival; cu mii – numeral cardinal precedat de prepoziție, complement circumstanțial de timp; de ani – substantiv comun precedat de prepoziție, atribut substantival prepozițional.

B. (12p.)

Ai de realizat o descriere literară a unui peisaj (de munte/ de deal/ de câmpie), care te-a impresionat în călătoriile tale. Poți folosi informații din textul dat și poți situa călătoria în spațiul maramureșean preferat în urma lecturii acestui text (munte, depresiune etc.).

- (4p.) – înfățuirea unor elemente spațiale și temporale tabloului, de la imaginea de ansamblu la detalii (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – utilizarea a patru modalități artistice (imagini artistice, figuri de stil) (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerenta textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte

- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 35

făcut

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: tristețe, întristare, întristat etc. (2+2+2)
2. (6p.) *mă-ias-tra, din-a-afa-ră/ din-a-fa-ră, noap-tea, vieți, trud-ni-ca.* (1+1+1+1+1)
3. (6p.) de exemplu: două metafore – *eterni luceferi, potop de negre gânduri;* epitet – *(ochii) gânditori și galeși* etc. (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: *măiastra-ți carte, tristei... vieți, ochii gânditori.* (3+3)
5. (6p.) de exemplu: elementele naturii *întunecații nouri și vârful de munte* servesc analogiei cu viața poetului, ele desemnând metaforic dificultățile efemere ale vieții, respectiv măreția și veșnicia creației sale etc. (6/4/2)

B. (12p.)

De exemplu: portretul literar are ca subiect aici personalitatea poetului Mihai Eminescu, față de care Al. Vlahuță are profunde sentimente de admirăție, exprimate în mod direct prin vocea eului liric, prin alternarea persoanei I și a II-a singular, într-un dialog imaginär, de fapt un monolog adresat; trăsăturile poetului sunt surprinse în imagini artistice, cu ajutorul figurilor de stil etc.;

- (4p.) – precizarea trăsăturilor modului de expunere descrierea (de tip portret), existente în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*) (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- Anca Iordăchescu;
- protecția mediului;
- *Acest tip de poluare a redus posibilitatea omului de a vedea stelele și are un impact negativ asupra vieții în sălbăticie.*

2. (6p.) Lăsați noaptea să fie noapte!

3. (6p.) c.

4. (6p.) *în jos* – locuțiuș adverbială, atribut adverbial; *a razelor* – substantiv comun, atribut substantival genitival; *emise* – adjecțiv, atribut adjecțival. (2+2+2)

B. (12p.)

În compunere poți arăta efectele negative pe care le are poluarea luminoasă asupra vieții păsărilor migratoare și a plantelor din orașe, pornind chiar de la compararea cu situația obișnuită a iluminării publice care pătrunde în cameră și ne deranjează somnul. Vei insista asupra necesității conștientizării de către oameni a efectului perturbator pentru viață al acestei forme de poluare.

Amintește în compunere de modalitățile de protecție ale cerului nopții de poluarea luminoasă, indicate în textul dat: *proiectarea în jos a razelor de lumină emise de obiectele de iluminat public; eliminarea iluminatului inutil.*

În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru exprimarea opiniei, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

(4p.) – prezentarea opiniei despre importanța protejării cerului nopții de poluarea luminoasă în lumea de azi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – indicarea unor posibile motive și modalități de protecție ale cerului nopții de poluarea luminoasă în țara noastră (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerentă ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 36

făcut

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: Am recunoscut un complement direct în fraza dată.
Am cumpărat sare. (3+3)
2. (6p.) de exemplu: hiat în *miniatură*, două cuvinte care conțin diftong – *scaiete, coboară*. (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: o enumerație – *Mic, elastic și urgent* – o comparație – *Ca o minge se prăvale* – un epitet – *țarinile moarte* etc. (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: *țarinile moarte, un scaiete zăpăcit, neagra arătură*. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: versul redă prin repetiție rapiditatea fugii iepurelui, care apare și dispare iute din raza vizuală a vânătorului etc. (6/4/2)

B. (12p.)

De exemplu: portretul literar are ca subiect aici un iepure, un reprezentant simpatic din lumea necuvântătoarelor, față de care poetul își transmite în mod direct sentimentele de compasiune, prin vocea eului liric; trăsăturile iepurelui sunt surprinse în imagini artistice, cu ajutorul figurilor de stil etc.

(4p.) – precizarea trăsăturilor modului de expunere descrierea (de tip portret), existente în fragmentul dat (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

- (4p.) - prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*) (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) - utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;
- (2p.) - respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
 - festivalul de teatru pentru elevi din județul Iași;
 - informare și persuadare;
 - de exemplu: *Data limită a înscrerilor este 25 februarie; durata minimă a reprezentației unei trupe să nu fie mai scurtă de 15 minute etc.*
2. (6p.) *îi ajută să folosească în mod constructiv timpul liber, să știe cum să-și controleze emoțiile, gesturile, cum să «citească» o reprezentație teatrală*
3. (6p.) b.
4. (6p.) un atribut adjectival - *altă*, un predicat nominal – *să nu fie mai scurtă* și un subiect – *o condiție*. (2+2+2)

B. (12p.)

În compunere poți valorifica informațiile din textul dat și vei adăuga alte detalii narative necesare: etapele participării la festival ar putea fi decizia trupei de a participa la festival, trimiterea documentelor de înscris, repetiții, venirea vești că trupa a fost înscrisă, prezența pe scena festivalului – toate etapele fiind însorite de emoții și speranțe; poți imagina chiar și obținerea unui premiu în cadrul festivalului și bucuria victoriei.

În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru exprimarea opiniei, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

- (4p.) – prezentarea, pe scurt, a etapelor participării la festival, utilizând informațiile din textul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

- (4p.) – descrierea impresiilor provocate de participarea la festival (convincător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerența textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 37

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *mirare* – uimire, *nătărău* – prostănc, *obștească* – populară etc. (2+2+2)
2. (6p.) *Îmblă* – umblă, *să primblă* – se plimbă, *streine* – străine. (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: o personificare – *Vribia-i răspunde* – și un epitet – *țări streine* etc. (3+3)
4. (6p.) de exemplu: alternarea persoanei I și a II-a singular, interjecția, propoziții interogative și exclamative etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: versurile finale constituie morala fabulei care conține un proverb românesc lămuritor pentru semnificația situației de viață înfățișate în restul textului, în dialogul celor două păsări etc. (6/4/2)

B. (12p.)

De exemplu:

În argumentare ar trebui să te referi la câteva dintre următoarele trăsături ale fabulei: specie a genului epic, în versuri sau în proză, personaje-animale puse în situații omenești, alegoria, intenție satirică/ educativă etc. pe care să le ilustrezi adecvat cu exemple din text. Utilizează verbe de opinie – *a crede*, *a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și concluziv – *pentru că*, *încât*, *așadar*, *în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând*, *în al doilea rând* și prin alineate.

- (4p.) – precizarea a patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în poezie (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – ilustrarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)**A.****1. (6p.)**

- însușirile uimitoare ale păsării colibri relevante cu prilejul unui experiment;
- în *Munții Stâncoși din Canada*;
- de exemplu: *sunt singurele vietăți capabile să zboare cu spatele* etc.

2. (6p.) *păsările, care cântăresc numai 3,2 grame, trebuie să își economisească energia ca să efectueze o migrație de 1 500 km între Canada și Mexic***3. (6p.) a.****4. (6p.)** *aceștia* – subiect, pronume demonstrativ, *decât al nostru* – complement circumstanțial de mod, pronume posesiv, *cea ce* – subiect, pronume relativ compus. (2+2+2)**B. (12p.)**

În compunere poți valorifica informațiile din textul dat, putând alege ca protagonistă chiar pasarea colibri. Întâmplarea poate fi chiar descrierea studiului cercetătorilor sau poți imagina cu totul altceva, de pildă călătoria păsării în timpul *migrației de 1 500 km între Canada și Mexic*. Vei adăuga alte detalii narative și trăsături care să dea viață personajului întruchipat de mica pasare.

Desigur, poți povesti despre o pasare indigenă, cum sunt cele amintite la partea întâi, și le poți personifica, aşa cum se întâmplă în fabulă.

Finalul povestirii poate fi vesel sau trist, dar trebuie să fie potrivit tonalității generale a narațiunii.

În realizarea compunerii, vei utiliza fie narațiunea la persoana a III-a, fie, dacă optezi pentru a te „implica”, precum un personaj-narator, narațiunea la persoana I. Exprimarea opiniei se realizează cu verbe și adverbe de opinie și cu structuri argumentative.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a întâmplării imaginante (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea propriei opinii despre cele întâmpilate (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerenta textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 38

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *pustiu* – deșert, *fierbinte* – arzător, *creangă* – ramură etc. (2+2+2)

2. (6p.) *de-scriu/des-criu, fier-bin-te, trans-port, vre-o-da-tă/vreo-da-tă, li-mo-na-dă, mig-da-le.* (1+1+1+1+1+1)
3. (6p.) de exemplu: o enumerație – *Cu umbră multă și răcoare,/Cu arbori nă-pădiți de floare etc.,* o repetiție – *Sunt toate, toate, ale tale, și un epitet – (Ti-nându-și coada) grațios etc.* (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: elementele cadrului natural sunt pustiul și oaza, imagini artistice vizuale, figuri de stil – enumerația, epitetul; transmiterea prin intermediul descrierii a unor stări sufletești, precum spaima și apoi bucuria etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: versurile notează succint faptele lui Apolodor, care, de bucurie că a găsit apă în deșert, a cântat atât de frumos, încât maimuța din oază l-a răsplătit pentru talentul lui etc. (6/4/2)

B. (12p.)

De exemplu:

În compunere ar trebui să te referi la semnificația personajelor – animale personificate – și a călătoriei în deșert. În scena versificată citată, pinguinul Apolodor călătorește în deșert, lucru neobișnuit, care sugerează dorința specific umană de cunoaștere a tărâmurilor inaccesibile, pericolul și apoi salvarea prin găsirea apei la oază și cântecul de bucurie. Artistul își găsește un admirator în maimuță care îi dăruiește mâncare exotică. Călătoria este un mod de cunoaștere a lumii, dar și a propriilor limite și talente.

Procedeele artistice utilizate sunt: personificarea animalelor, enumerația, epitetul, iar imaginile artistice vizuale (*Cât e nisipul de fierbinte!/ Si cum nu vezi măcar un cort*) și auditive (*Iar el cânta fermecător,/ Cu glasul-i dulce, de tenor*) conferă expresivitate tabloului terifiant al deșertului fierbinte și îl portretează pe protagonist. Modurile de expunere utilizate sunt: narativă, descrierea, dialogul.

Poți utiliza verbe de opinie – *a crede, a considera* etc., cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și concluziv – *pentru că, încât, aşadar, în concluzie* etc., și poți evidenția argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând, și prin alineate.*

- (4p.) – precizarea modurilor de expunere (narativă, descrierea, dialogul) și a trăsăturilor acestora, identificabile în text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – prezentarea semnificației unora dintre mijloacele artistice folosite de autor (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- a. lansare de carte, anunț publicitar;
 - b. JOI, 22 MARTIE 2007, ORA 14.30, ÎN CADRUL TÂRGULUI B. E., LA SALA POLIVALENTĂ DIN BUCUREȘTI;
 - c. *leul Amedeu și cangurul Ilie.*
2. (6p.) *Se vor organiza concursuri de colorat și de recitat, copiii îl vor vedea pe Apolodor modelat din baloane și vor fi pictați pe față în culori strălucitoare!*
3. (6p.) a.
4. (6p.) un numeral ordinal, atribut adjectival – *primul*, un verb la ditatea pasivă, predicat verbal – *au fost reeditate*, un adjecțiv nehotărât, atribut adjectival – *toate*. (2+2+2)

B. (12p.)

În redactarea compunerii, trebuie să folosești, cu precădere, pronume și verbe la persoana întâi, căci relatarea o vei realiza din perspectiva ta. Ai în vedere situarea evenimentului în timp și spațiu, valorificând indicii din textul citat. Desfășurarea evenimentului ar trebui să corespundă atât anunțului citat, cât și celor trei momente principale ale subiectului. Integreză indici de spațiu și de timp. E de preferat ca întâmplarea povestită să aibă o desfășurare sau măcar un deznodământ vesel, dar indiferent de ton, integreză impresiile personale.

- (4p.) – prezentarea, pe scurt, a unor informații succinte despre locul, timpul și desfășurarea evenimentului (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – prezentarea propriilor impresii despre evenimentul respectiv (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

- ortografia;	3 puncte
- punctuația;	2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 39

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *fără înconjur, bag de seamă, (îl) lua peste picior* etc. (2+2+2)
2. (6p.) de exemplu: nume proprii, nume de persoană și toponime, la începutul unei propoziții/ enunț. (3+3)
3. (6p.) transformarea dialogului în vorbire indirectă: trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de *a spune*, eliminarea vocativelor, ortografia și punctuația adecvate; de exemplu:

Anton Lupan îl întrebă pe Ieremia dacă nu ar vrea să pornească împreună la drum, mai ales că, după cât bagă el de seamă, rosturi prea multe nu are acolo, în târg.

Ieremia îi răspunde domnului că nici în altă parte și îl întreabă încotro o s-o pornească. Domnul răspunde că spre capătul lumii.

4. (6p.) de exemplu: adresarea directă, la persoana a II-a, alternarea persoanei I și a II-a singular, substantive în vocativ, interjecții, propoziții exclamative și interogative etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: Anton Lupan tresare la ultimul răspuns dat de Ieremia pentru că „era mai încercat decât bănuise el. Se cuvenea să nu-l mai scape din mâini”, întrucât cunoștea bine marea și porturile ei, avea o experiență valoroasă etc. (6/4/2)

B. (12p.)

Convenții specifice rezumatului: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate.

De exemplu:

Anton Lupan îi face lui Ieremia propunerea de a călători împreună până la capătul lumii, ceea ce îi provoacă acestuia dorința aventurii. Apoi domnul îl mai întreabă dacă îi e frică de mare și dacă o cunoaște. Răspunsul lui Ieremia îi întărește dorința lui Anton Lupan de a-l avea drept tovarăș pe încercatul bărbat.

- (2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat* – în totalitate: ; 2p./ parțial: 1p.)
- (2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale*: 2p.; *desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale*: 1p.)
- (2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p./ *presentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p.);
- (2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecearea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- *Sarmizegetusa Regia*;
- *Ea ocupă punctul cel mai înalt de pe Dealul Grădiștei, la 1 200 m altitudine.;*
- *Scorilo și Decebal*.

2. (6p.) *un drum monumental, pavat cu lespezi de calcar; constituind cea mai mare locuire dacică cunoscută.*

3. (6p.) c.

4. (6p.) atribut substantival apozitional, în cazul N – *capitală*; atribut substantival genitival, în cazul G. – *unui patrulater*; atribut substantival prepozitional, în cazul Ac. – *de canalizare*. (2+2+2)

B. (12p.)

În redactarea compunerii, trebuie să prezinti, pe scurt, contextul călătoriei la cetatea dacică (locul, timpul, participanții, scopul excursiei) și să descrii așezarea cetății, principalele părți componente ale cetății și traseul parcurs în incinta sitului arheologic. Poți integra imagini artistice, figuri de stil și elemente de subiectivitate, mai ales că relatarea trebuie făcută la persoana I singular, din perspectiva unui participant, real sau imaginar, la excursie.

- (4p.) – prezentarea, pe scurt, a contextului călătoriei la cetatea dacică (locul, timpul, participanții, scopul excursiei) (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – descrierea așezării cetății, principalele părți componente ale cetății și traseul parcurs în incinta sitului arheologic (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerența textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 40

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *fără de nicio treabă* – inutil, (*oameni*) *de treabă* – buni, cinstiți, cumsecade etc. (3+3)
2. (6p.) de exemplu: rostirea împreună a două cuvinte diferite, elidarea unei vocale, disparația unui distong etc. (3+3)
3. (6p.) transformarea dialogului în vorbire indirectă: trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a, la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de *a spune*, eliminarea vocativelor, ortografia și punctuația adecvate.
4. (6p.) de exemplu: nu-și păzea viațea care intra în holdele oamenilor, profitând de munca altora; vrea să-și facă un rost în satul lui etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: naratorul îl dezaproba pe Păcală, pentru că își lasă viațea liberă intenționat, ca să profite de munca altora etc. (6/4/2)

B. (12p.)

Apartenența la genul epic necesită enumerarea unor trăsături, ilustrate apoi pe baza textului dat: genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său personal sau poate face personajele să se exprime în vorbire directă, a acțiunii, a subiectului și a momentelor subiectului etc.

- (4p.) – numirea a patru dintre caracteristicile genului epic, care se întâlnesc în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – ilustrarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– Sărbătoarea de Sânziene – folclor românesc;

- datină autohtonă, pe 24 iunie;
 - *Sunt datini autohtone, al căror nume originar dac s-a pierdut. S-a păstrat cel roman, Sânziana, de la Sancta Diana (care circulă și azi în Ardeal), și cel slav, Drăgaica (venit mai târziu și care circulă în Muntenia și Oltenia).*
- 2. (6p.)** *în credință că ele vor ocreti casa și gospodăria, aducând totodată noroc, sănătate și belșug; un mijloc de a-și afla ursitul și timpul când se vor mărita.*
- 3. (6p.) a.**
- 4. (6p.)** *Obiceiurile – subiect, gen neutru, nr. plural, caz N; în negura – complement circumstanțial de timp, gen feminin, nr. sg., caz Ac.; timpurilor – atribut substantival genitival, gen neutru, nr. pl., cazul genitiv. (2+2+2)*

B. (12p.)

În redactarea compunerii trebuie să prezinti, pe scurt, participarea tinerilor din satul bunicilor tăi la sărbătoarea de Sânziene, valorificând informațiile din textul dat și să relatezi la persoana I. Poți integra imagini artistice, figuri de stil și elemente de subiectivitate.

- (4p.) – prezentarea, pe scurt, a participării tinerilor din sat la sărbătoarea de Sânziene (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – să valorifici informațiile din textul dat (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	1 punct
– coerenta textului;	2 puncte
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
– ortografia;	3 puncte
– punctuația;	2 puncte
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 41

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *voință* – hotărâre, *inocenți* – naivi/ nevinovați, *firesc* – natural etc. (3+3)
2. (6p.) alcătuirea celor șase enunțuri. (1+1+1+1+1+1)
3. (6p.) de exemplu: un epitet – (*băiat*) *voluntar* –, o enumerație – *Mănânc, mă culc, mă scol.* (3+3)
4. (6p.) de exemplu: relatare la persoana I, din perspectiva unui personaj-narator, o succesiune de întâmplări etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: oferă niște repere temporale, cum e data din jurnal și împărțirea programului de învățare pe ore de elevul corigent etc. (6/4/2)

B. (12p.)

Caracterizarea personajului-narator, pe baza fragmentului dat, necesită relevarea unor modalități/ procedee de caracterizare (directă – autocaracterizare, opinia colegilor ; indirectă – limbaj, fapte, gânduri, atitudini) ilustrate cu citate din text, dar și a unor trăsături care compun portretul unui adolescent corigent pentru că a preferat să studieze domeniile sale de interes, lăudăros și lipsit de voință în fața corigenței sale.

- (4p.) – precizarea a cel puțin două modalități/ procedee de caracterizare a personajului-narator, care se regăsesc în fragmentul dat (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – indicarea a cel puțin două trăsături ale personajului-narator (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adekvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
 - Teodor Boantă, ziarul *Sibiul*;
 - *dăruire totală și devotament*;
 - *Steliană Nistor*.

2. (6p.) Selecția primară are loc în fiecare toamnă în școli; Următoarea etapă de selecție se face pentru formarea loturilor de juniori, iar selecția finală deschide doar câtorva sportivi ușa spre sportul de mare performanță.
3. (6p.) c.
4. (6p.) *fiecare* – atribut adjectival, pronume nehotărât, caz N; *care* – subiect, pronume relativ, caz N; *viteză* – complement direct, substantiv comun, caz Ac. (2+2+2)

B. (12p.)

În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I; să întrebuințezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

Opinia ta va susține necesitatea practicării unui sport de către elevi, pentru a avea o dezvoltare fizică armonioasă, îndemânare, forță, viteză în execuția unor mișcări și pentru a-și dezvolta o serie de calități morale, precum devotament, disciplina muncii, tărie de caracter.

- (4p.) – prezentarea, pe scurt, a opiniei despre necesitatea practicării unui sport de către elevi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – evidențierea calităților care se dezvoltă prin practicarea unui sport (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adevarată contextului: 2p./ parțial adevarată: 1p.;
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerenta textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte
- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 42

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *lecții, bancă, carte* etc. (2+2+2)
2. (6p.) de exemplu: *făcui, aceea, dimineața, trebuie, mărgă, zmeu*.
(1+1+1+1+1+1)
3. (6p.) de exemplu: o repetiție – (*un palat*) *mare, mare* –, un epitet – *mare și frumos* –, o enumerație – *mine, învățatură și sănătate, părinți și profesori*. (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: descrierea, dialogul, narativitatea. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: uimirea produsă de contrastul evident între imaginea lui și realitate etc. (6/4/2)

B. (12p.)

În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I; să întrebuițezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

Opinia ta va susține ideea diferenței între cele două etape, trecut-prezent, din punctul de vedere al condițiilor materiale, al conținuturilor învățării și al metodelor didactice.

- (4p.) – prezentarea opiniei despre școala de acum o sută de ani, comparativ cu zilele noastre (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – valorificarea unor secvențe din text care ilustrează aspecte ale școlii din trecut (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
– noi metode în educația copiilor;

- în 1999, într-un cartier din orașul New Delhi;
 - cei cu vârste cuprinse între 6 și 13 ani sunt foarte interesați de „noua mașinărie”, în timp ce populația adultă nu prezintă nicio urmă de interes.
2. (6p.) de exemplu: devin mai motivați, se descurcă mult mai bine la școală, au o dorință crescută de a învăța și a descoperi lucruri noi.
3. (6p.) b.
4. (6p.) ce – pronume relativ, complement direct, vor – verb predicativ, predicat verbal, ei – subiect, pronume personal. (2+2+2)

B. (12p.)

În redactarea compunerii trebuie să folosești pronume și verbe la persoana întâi, căci relatarea o vei realiza din perspectiva ta. Ai în vedere cele trei momente principale ale subiectului/ etapele desfășurării activității preferate. Integreză indici de spațiu și de timp, precizează participanții, sarcina de lucru primită etc. Asigură-te că întâmplarea povestită demonstrează că ai participat cu plăcere la activitate.

- (4p.) – precizarea contextului activității școlare (de exemplu: timp și loc de desfășurare, participanți, disciplina școlară, sarcina de lucru primită) (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – prezentarea etapelor activității și a impresiilor pe care îi le-a produs participarea ta (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției;	1 punct
- coerența textului;	2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	2 puncte
- ortografia;	3 puncte
- punctuația;	2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 43

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *bunget, pălimar*. (3+3)
2. (6p.) de exemplu: *trei feciori, soție*. (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: o repetiție – *p-aci, p-aci –*, un epitet – *(împărat) puternic*. (3+3)
4. (6p.) de exemplu: modul de expunere dominant este narătuniea, succesiunea întâmplărilor, personajele, naratorul etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: încercarea voiniciei, probă a maturității, necesară înaintea căsătoriei; participă trei fii – procedeul triplicării; prezența supranaturalului în legătură cu fiul cel mic etc. (6/4/2)

B. (12p.)

Basmul popular înfățișează lupta dintre bine și rău; personajele au puteri supranaturale, visul premonitoriu, motivul probei – aici tragerea cu arcul pentru găsirea ursitei, împăratul cu trei feciori, superioritatea mezinului, formule introductive specifice *A fost odată ca niciodată* etc.

În argumentare poți să întrebuiște mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

- (4p.) – numirea a patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (4p.) – ilustrarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

- astronomie, Sistemul Solar;
- solide și gazoase;
- Unitatea Astronomică (UA) este considerată a fi distanța dintre Pământ și Soare, echivalentul a 149 597 870 km.

2. (6p.) de exemplu: *plante, sateliți naturali, asteroizi, meteoriți, comete, Soarele etc.*

3. (6p.) a.

4. (6p.) *a treia* – nume predicativ, numeral ordinal; *patru* – atribut adjectival, numeral cardinal, *prima* – subiect, numeral ordinal. (2+2+2)

B. (12p.)

În redactarea compunerii trebuie să folosești pronume și verbe la persoana întâi, căci relatarea o vei realiza din perspectiva ta. Ai în vedere cele trei momente principale ale subiectului/ etapele desfășurării vizitei. Integreză informații din textul citat în presupusa discuție cu cercetătorii de la observator.

(4p.) – prezentarea vizitei (reale sau imaginare) realizate la un observator astronomic și însotită de explicațiile cercetătorilor (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – integrarea adekvată în compunere a patru informații din articolul dat (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adekvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, disponerea paragrafelor) – adekvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerenta textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adekvate conținutului; 2 puncte
- ortografia; 3 puncte
- punctuația; 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 44

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: literă, buche; părinte; versuri
(2p+2p+2p)
2. (6p.) o-chii, gos-po-di-nă, as-pec-tul
(2p+2p+2p)
3. (6p.) Cele zece cuvinte trebuie selectate dintre următoarele fragmente:
...cerdăcuțul de scânduri boite galben și acoperemântul său de șindile vechi înnegrite,
împestrițat pe ici, pe colea cu șindile albe, nouă, [...] văruită; [...] dată cu lut până la
pământ.
4. (6p.) florile
5. (6p.) narătivă, descrierea (3p+3p)

B.

- (2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)
- (2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*în totalitate: 2p.; omisiuni: 1p.*)
- (2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor. (*în totalitate: 2p.; omisiuni: 1p.*)
- (2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea obiectivă la persoana a III-a, fără citate* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)
- (2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
- (2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.) (2+ 2+ 2)
 - Autoarea articolului citat este Silvia Kerim;
 - Publicația din care a fost selectat articolul este **Formula As**;
 - Informațiile despre orașul Roma prezente în fragmentul citat sunt: Azi, când dai cu ochii de Cetatea Eternă, orașul pare năpădit de un fel de abur. E prea multă lume peste tot! Nu se mai cheamă „aglomerație” – se cheamă fojgăială. Orașul ar trebui luat la pas, cu un sentiment de reculegere. Străzile lui

înguste, vechi de sute și sute de ani, ca și bulevardele croite în ziduri de istorie, ar trebui străbătute cu sfială, cu respect, cu recunoștință pentru lecțiile de Frumos și Civilizație pe care ni le oferă!

2. (6p.) de exemplu: *Cetatea Eternă; unul dintre cele mai frumoase orașe ale lumii; un izvor viu, fremătător, de Istorie și Civilizație.*

3. (6p.) a.

4. (6p.) *ar trebui* – mod condițional-optativ, funcția sintactică de predicat verbal; *să povestim* – mod conjunctiv, funcția sintactică de predicat verbal, *procurând* – mod gerunziu, funcția sintactică de complement circumstanțial de mod. (2+2+2)

B. (12p.)

Opinia ta va susține ideea necesității documentării în legătură cu un oraș, înainte de a-l vizita. În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I; să întrebuițezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a opiniei despre importanța cunoașterii unui oraș înainte de a-l vizita (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – valorificarea secvențelor de text care ilustrează cunoașterea de către autoare a orașului Roma înainte de a-l vizita (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; 1 punct

– coerenta textului; 2 puncte

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; 2 puncte

– ortografia; 3 puncte

– punctuația; 2 puncte

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. 2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 45

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *hâr-ti-a, tăi-nu-it, în-tâm-pla-re-a* (2p+2p+2p)
2. (6p.) de exemplu: *fiți cu ochii în patru* – Fiți atenți la...; *a luat-o la sănătoasa* – A fugit... (3p+3p)
3. (6p.) dialogul
4. (6p.) *Păziți-mi avereia, căci vedeți și singuri că s-au înmulțit hoții, iar șoareci au umplut toate pivnițele.*
5. (6p.) Genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său ori poate face personajele să se exprime în vorbire directă, a acțiunii, a subiectului și a momentelor subiectului etc. (3p+3p)

B.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*în totalitate: 2p.; omisiuni: 1p.*)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor. (*în totalitate: 2p.; omisiuni: 1p.*)

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatărea obiectivă la persoana a III-a, fără citate* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată: 2p./ parțial adekvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.) (2+ 2+ 2)

- Autoarea articolelui citat este Silvia Kerim;
- Publicația din care a fost selectat articolul este *Formula As.*;
- Informațiile despre orașul Brăila prezente în fragmentul citat sunt:
Brăila [...] a fost pentru prima oară atestată documentar la 20 ianuarie 1368, un viitor centru comercial – încurajat și „alimentat” de vecinătatea Dunării. Corăbii încărcate cu tot felul de mărfuri veneau din porturi înfloritoare, aflate pe malurile Mării Negre ori ale Mediteranei, descărcând mărfuri alese în prăvăliile prospere ale orașului.

Cu timpul, Brăila devine cel mai mare exportator de cereale al României. Brăileni bogați, iubitori de neam și de țară, se îngrijesc să-i asigure rețele de căi ferate, să-i modernizeze aspectul, să-i extindă capacitatele portuare... etc.

2. (6p.) un viitor centru comercial – încurajat și „alimentat” de vecinătatea Dunării.; cel mai mare exportator de cereale al României; Orașul, curat și plin de parcuri [...] cu străzi îngrijite, cu superba lui esplanadă, tot albă, în trepte de marmoră, coborând spre Dunăre – foarte curată și liniștită, la ceasul când am mâncat într-un restaurant tip vapor, așezat pe apele ei, [...] orașul cu oamenii lui normali, care-și văd de treabă, și pe care nu pare să-i fi cuprins „criza” morală.

3. (6p.) b.

4. (6p.) ea – subiect; i – complement indirect; pe care – complement direct.
(2+2+2)

B. (12p.) Opinia ta va susține importanța pe care trebuie să o acorde autoritățile locale conservării patrimoniului propriului oraș. În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I; să întrebuițezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a opiniei despre importanța pe care trebuie să o acorde autoritățile locale conservării patrimoniului propriului oraș (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – valorificarea secvențelor de text care ilustrează importanța acordată de autorități conservării patrimoniului Brăilei (convingător, adekvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor, echilibrul între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adekvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

- unitatea compoziției; **1 punct**
- coerenta textului; **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
- ortografia; **3 puncte**
- punctuația; **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

IV. ANEXE

- Programa pentru Evaluarea Națională
- Subiecte date la Evaluarea Națională, anul școlar 2010 – 2011
- Barem de evaluare și de notare Evaluarea Națională, anul școlar 2010 – 2011

PROGRAMA

pentru disciplina Limba și Literatura Română

Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a – 2012

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura română are, în cadrul evaluării naționale de la finalul clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie.

Prezenta programă pentru evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura română vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse și de exprimare scrisă/ de utilizare corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele sunt definite ca ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a – a VIII-a, subiectele pentru evaluarea națională vor evalua atât competențele specifice și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare actualizate pentru clasa a VIII-a (aprobată prin ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului cu nr. 3753/ din 2011), cât și conținuturile din programele școlare actualizate pentru clasele a V-a – a VII-a, ce sunt valorificate în clasa a VIII-a.

Prin evaluarea națională la limba și literatura română, în evaluarea unităților de conținut care privesc domeniul limba română (Elemente de construcție a comunicării), se are în vedere vizuirea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție), de subliniere a valorilor stilistice și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare.

În evaluarea unităților de conținut ale domeniului lectură, sarcinile de lucru implică cerințe care privesc înțelegerea unui text dat, literar sau nonliterar (identificarea ideilor principale, a unor trăsături generale și particulare ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text

literar sau nonliterar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind textul studiat la prima vedere, motivarea apartenenței la un gen literar), reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente, evidențierea trăsăturilor unui obiect într-o descriere/ într-un portret, scurte narațiuni, continuarea logică a unor dialoguri etc.)

Pentru competențele de receptare și de producere a mesajelor orale, profesorii vor organiza activități specifice și vor realiza evaluarea de parcurs a progresului elevilor.

II. COMPETENȚE GENERALE, COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI ASOCIAȚE

Tabelul de mai jos cuprinde competențele generale care vizează receptarea și producerea mesajelor scrise din programa școlară pentru clasa a VIII-a (Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse; Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse), detalierile lor în competențele specifice și conținuturile asociate, din programele școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a.

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

Competențe specifice

Conținuturi asociate

1.1. dovedirea
înțelegерii unui
text literar sau
nonliterar,
pornind de la
cerințe date

- idei principale, idei secundare; ordinea logică și cronologică a ideilor /a întâmplărilor dintr-un text;
- moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog, monolog);
- structuri în textele epice (logica acțiunii, timp, spațiu, modalități de caracterizare a personajelor, relațiile dintre personaje) și lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei și ideea transmisă de aceasta; eul liric);
- idei principale, idei secundare; ordinea logică și cronologică a ideilor /a întâmplărilor dintr-un text;
- moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog, monolog);
- structuri în textele epice (logica acțiunii, timp, spațiu, modalități de caracterizare a personajelor, relațiile dintre personaje) și lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei și ideea transmisă de aceasta; eul liric);

- subiectul operei literare, momentele subiectului;
- procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, alegoria, repetiția fonetică/ aliterația, metafora, hiperbola, epitetul, comparația, repetiția, enumerația, antiteză);
- sensul propriu și sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat;
- elemente de versificație (măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa); -
- trăsăturile specifice genului epic și liric, în opere literare studiate sau în texte la prima vedere;
- trăsături ale speciilor literare: schița, basmul (popular/ cult), pastelul, fabula, nuvela, în opere literare studiate;
- texte literare (populare și culte – aparținând diverselor genuri și specii studiate); texte nonliterare (texte publicitare, articolul de ziar/ de revistă, anunțul, știrea);

1.2. sesizarea

corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactic, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației

- arhaisme, regionalisme și neologisme în texte date; cuvinte derivate, compuse sau obținute prin conversiune;
- categorii semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; construcții pleonastice; sensurile cuvintelor în contexte diferite;
- mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale), familia de cuvinte; mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului;
- ortografierea diftongilor, a triftongilor și a vocalelor în hiat;
- despărțirea cuvintelor în silabe; rolul semnelor ortografice și de punctuație studiate, prezente într-un text dat;
- valori expresive ale nivelurilor limbii (fonetic, lexical și morfosintactic) într-un text dat; elemente de limbă și de stil în textul literar; figurile de stil, versificația;
- categorii morfológice specifice părților de vorbire (conform programelor școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a): părțile de vorbire flexibile (verbul, substantivul/ articolul, pronumele, numeralul, adjecativul) și neflexibile (adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția); relații și funcții sintactice;
- elemente de sintaxă a propoziției și a frazei (probleme de acord; funcții sintactice; tipuri de propoziții – regente și subordonatele indicate de programa școlară; relații sintactice; topică și punctuație; valori stilistice ale folosirii acestora în textul dat);

1.3. identificarea valorilor etice și culturale într-un text, ex- primându-și impresei și preferințele

- elemente etice și culturale în texte literare și nonliterare și exprimarea propriei atitudini față de acestea;

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

2.1. redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă

- elemente de redactare a unor compuneri scurte pe o anumită temă/ urmărind un plan dat sau conceput de elev; părțile componente ale unei compuneri; organizarea planului unei compuneri pe o temă dată; structurarea detaliilor în jurul ideii principale; dispunerea în pagină a diverselor texte; scrierea îngrijită, lizibilă și corectă;
- redactarea unor texte reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; evidențierea unor trăsături ale unui obiect -peisaj, persoană -într-o descriere/ într-un portret;
- redactarea unor scurte narări; continuarea unor dialoguri; redactarea unor compuneri având ca suport texte literare studiate sau la prima vedere – rezumat, caracterizare de personaj;
- motivarea apartenenței unui text studiat la o specie literară sau la un gen literar: epic, liric;
- prezentarea unui punct de vedere asupra unor secvențe din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date (de exemplu: elemente de structură a operei literare, figurile de stil studiate, elemente de versificație etc.) sau prin exprimarea argumentată a opiniei personale privind structura textului, semnificația titlului, procedeele de expresivitate artistică învățate și semnificațiile mesajului din fragmentul dat;
- exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind un text studiat sau textul la prima vedere ; aprecieri personale referitoare la fragmente din textele studiate (moduri de expunere, figuri de stil, personaje etc.);

2.2. utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfo-sintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație

- elemente de lexic studiate în clasele V -VIII;
- aplicarea adecvată a cunoștințelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă corectă; -
- folosirea corectă a semnelor la nivelul de punctuație propoziției și al frazei (coordonare, subordonare, incidență);
- enunțul, fraza, părți de propoziție și propoziții studiate (predicatul și propoziția subordonată predicativă, subiectul și propoziția subordonată subiectivă; atributul și propoziția subordonată atributivă; complementul direct și propoziția subordonată completivă directă; complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă; complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale corespunzătoare (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop); dezvoltarea și contragerea.

NOTĂ: Comparativ cu programa școlară în vigoare pentru clasa a VIII-a, nu constituie conținuturi obligatorii pentru Evaluarea Națională: speciile literare: romanul, balada; genul dramatic; propoziția subordonată circumstanțială condițională; propoziția subordonată circumstanțială concesivă; propoziția subordonată circumstanțială consecutivă.

EVALUAREA NAȚIONALĂ pentru elevii clasei a VIII-a, în anul școlar 2011–2012 la disciplina Limba și literatura română

Introducere

Evaluarea Națională este examenul pe care îl susțin elevii din clasa a VIII-a și vizează evaluarea sumativă atât a competențelor specifice și a conținuturilor asociate acestora, conform programei școlare actualizate pentru clasa a VIII-a, cât și a conținuturilor din programele școlare actualizate pentru clasele a V-a – a VII-a, ce sunt valorificate în clasa a VIII-a. Examenul constă în susținerea unei probe scrise, cu durată de 120 de minute.

Structura probei de evaluare la disciplina Limba și literatura română

Proba de examen conține două subiecte, care vor evalua competențele de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse și abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă.

Subiectul I este elaborat pe baza unui text literar suport, la prima vedere, selectat conform precizărilor din programă și are două componente:

- Receptarea mesajului scris** (înțelegerea unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date, sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației).
- Redactarea diverselor texte**, cu exprimarea argumentată a unui punct de vedere, pornind de la textul literar suport (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.)

Subiectul al II-lea este elaborat pe baza unui text nonliterar suport, selectat conform precizărilor din programă și are două componente:

- Receptarea mesajului scris** (înțelegerea unui text nonliterar de tipul: articol de ziar/ revistă, text publicitar, anunț, știre scrisă etc., cu privire la autorul textului, sursa de unde a fost selectat textul suport, informațiile din text etc.).
- Redactarea diverselor texte**, cu exprimarea argumentată a unui punct de

vedere, pornind de la textul nonliterar suport și respectând structura/punctele de sprijin indicate.

Competențe de evaluat la disciplina Limba și literatura română

Subiectele vizează evaluarea competențelor dobândite de elevi pe parcursul ciclului gimnazial, în clasele a V-a – a VII-a, care sunt valorificate în clasa a VIII-a.

Conform precizărilor din programa de examen, Evaluarea Națională vizează:

- evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse;
- evaluarea competențelor de exprimare scrisă/de utilizare corectă și adekvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse.

Precizări privind evaluarea la disciplina Limba și literatura română

Cele două subiecte sunt evaluate după cum urmează:

Subiectul I (42 de puncte):

- **componenta A (30 de puncte)**, itemi semiobiectivi cu răspuns scurt și cu răspuns elaborat;
- **componenta B (12 puncte)**, un item subiectiv de tip minieseu semistrustrat.

Subiectul II (36 de puncte):

- **componenta A (24 de puncte)**, itemi obiectivi cu alegere multiplă și itemi semiobiectivi cu răspuns scurt;
- **componenta B (12 puncte)**, un item subiectiv de tip minieseu liber.

Pentru redactarea întregii lucrări, se acordă **12 puncte**, astfel:

- unitatea compoziției – 1 punct
- coerența textului – 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte
- ortografia – 3 puncte
- punctuația – 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 puncte

Punctajul maxim acordat pentru întreaga lucrare este de **100 de puncte**. Se acordă **10 puncte** din oficiu.

**SUBIECTE DATE LA EVALUAREA NATIONALĂ
PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2010 – 2011
Proba scrisă la Limba și literatura română**

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A fost odată un împărat și-n curtea acelui împărat se afla un pom atât de înalt, încât nimeni nu era în stare să-i vadă vârful. Pomul acesta înfloarea și dădea rod în fiecare an, dar nici împăratul, nici curtenii lui, nici vreun alt om pământean n-a apucat să vadă poama din rodul acela. Era, se vede, pe acolo, prin înălțimile nestrăbătute de ochiul omenesc, cineva care nu lăsa să cadă nicio poamă pe pământ, ci le culegea toate la timpul potrivit. Împăratul ținea doar să afle cum sunt poamele rodite de pomul acela și a dat de știre, în toată împărația lui, că aceluia care se va fi urcat în pomul acela și va putea spune cum anume îi sunt poamele, îi va da în căsătorie pe aceea dintre fetele sale pe care el însuși și-o va alege.

Au venit dar boieri de toate spîtele*, feciori de împărat, până chiar și feți-frumoși, dar nici-unul n-a fost în stare să se urce în pom. Era însă la curtea împărătească un flăcău țanțoș* și acesta s-a lăudat mumei sale că el are să se urce și-a rugat-o pe aceasta să se ducă la împărat să-i spună că el se urcă. Împăratul nu credea aşa ceva și la chemat pe Danciu la sine.

— N-o să fii nici tu în stare să te urci — i-a zis — și să știi că, dacă nu te vei putea urca, dau poruncă să-ți taie capul.

Danciu sa învoi* să-i taie capul dacă nu va fi în stare să se urce și a rugat pe împăratul să-i dea răgaz* de trei zile ca să se gândească, iar în timpul acestor trei zile a pus un meșter faur* să-i facă o cărărătoare de fer*, apoi s-a pus pe urcate.

Sa urcat omul și iar sa urcat timp de trei zile și trei nopți și, deodată, a dat în scoarța copacului de o gaură prin care a intrat într-o colibă*, în care a găsit o babă bătrână, de tot bătrâna. El îi dete binețele cuvenite.

— Bună seara, bunică dragă! îi zise apoi.

(Ioan Slavici, *Rodul tainic*)

*spîtele, s.f. – grad de rudenie; neam

*țanțoș, adj. – semet, mândru; îngâmfat

*s-a învoi, vb. – a ajunge la o înțelegere, a cădea de acord

*răgaz, s.n. – timp liber, disponibil pentru a face ceva; amânare, păsuire

*faur, s.m. – fierar *fer – fier

*colibă, s.f. – casă mică și săracăcioasă

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim pentru cuvintele subliniate din text: *odată, pom, fetele,*

6 puncte

2. Explică rolul virgulei în structura: – *Bună seara, bunică dragă!* **6 puncte**
3. Precizează două structuri din textul dat care surprind repere ale spațiului descris. **6 puncte**
4. Numește două moduri de expunere utilizate în textul dat. **6 puncte**
5. Prezintă, în maximum cinci rânduri, semnificația structurii: *Au venit dar boieri de toate spițele, feciori de împărat, până chiar și feță-frumoși, dar niciunul n-a fost în stare să se urce în pom.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi că textul citat aparține speciei literare basm. În compunerea ta, trebuie: **12 puncte**

- să prezintă două trăsături ale speciei literare basm, prezente în textul citat;
- să ilustrezi cele două trăsături cu exemple adecvate din text;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respectă limita de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește, cu atenție, textul următor:

Meteoriții, excursioniștii lumilor extraterestre, sunt probe geologice care pot fi supuse unui examen direct pentru descoperirea urmelor de viață sau a produselor activității vitale în Cosmos. Ei au dimensiuni care variază de la un micron, și chiar sub un micron, până la zece kilometri. Cel mai impresionant ca dimensiuni este un bloc de 65 000 de tone care a creat, cu patruzeci de mii de ani în urmă, „Meteor crater”, cu un diametru de 1200 m. Cel mai recent e un meteorit de 12 kg care a căzut în portbagajul unei mașini parcate în Teekskill – New York. El provine dintr-un bolide extrem de luminos care parcursese, în 1992, 700 de km deasupra statului Virginia și s-a spart în 40 de fragmente, totul fiind filmat de numeroase persoane. [...]*

Se presupune că acești meteoriți sau format în jurul centurii de asteroizi existente între planetele Marte și Jupiter.

(Tudor Opriș, *Enciclopedia lumii vii*)

*micron, s.m. – unitate de măsură pentru lungime, egală cu a mia parte dintr-un milimetru.

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente care privesc textul citat: **6 puncte**
 - dimensiunea posibilă a meteoriților;
 - locul în care sau format meteoriții;
 - scopul examinării directe a meteoriților.

2. Scrie titlul volumului din care este extras textul dat și numele autorului.

6 puncte

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

Propoziția subordonată din fraza Meteoriții, excursioniștii lumilor extraterestre, sunt probe geologice care pot fi supuse unui examen direct pentru descoperirea urmelor de viață sau a produselor activității vitale în Cosmos. este:

a. completivă directă;

b. atributivă;

c. completivă indirectă.

6 puncte

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: probe, direct, ei.

6 puncte

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii un tablou impresionant din natură (real sau imaginar).

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să preziniți două caracteristici ale tabloului din natură (real sau imaginar);
- să folosești un limbaj expresiv în descrierea tabloului din natură;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecti limita de spațiu indicată.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1p.; coerenta textului – 2p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p.; ortografia – 3p.; punctuația – 2p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2p.).

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE
EVALUAREA NAȚIONALĂ
PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2010 – 2011
Proba scrisă la Limba și literatura română

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

Subiectul I (42 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru notarea oricărora sinonime potrivite (de exemplu: *odată – cândva; pom – copac; fetele – fiicele*) $3 \times 2p = 6$ puncte
2. explicarea rolului virgulei în structura dată (de exemplu: izolează un substantiv în vocativ de restul enunțului): 6p/ explicare incompletă: 2p 6 puncte
3. câte 3 puncte pentru precizarea oricărora două structuri care surprind repere spațiale (de exemplu: *și-n curtea acelui împărat; prin înălțimile nestrăbătute de ochiul omenesc*) $2 \times 3p = 6$ puncte
4. câte 3 puncte pentru numirea a două moduri de expunere utilizate în text (narațiune, dialog) $2 \times 3p = 6$ puncte
5. prezentarea adecvată în limita de spațiu indicată: 6p/ prezentare parțial adecvată sau nerespectarea limitei de spațiu indicate: 2p 6 puncte

B.

- câte 2 puncte pentru prezentarea oricărora două trăsături ale speciei literare basm (de exemplu: text epic prezentând întâmplări fabuloase la care participă personaje cu puteri supranaturale; tema centrală este lupta dintre bine și rău) $2 \times 2p = 4$ puncte
- ilustrarea trăsăturilor numite cu exemple adecvate din text: 4 p/ ilustrare parțial adecvată: 2p 4 puncte
- redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor; ton argumentativ; echilibru între componente; dispunerea paragrafelor): 2p/ conținut parțial adecvat: 1p 2 puncte
- respectarea limitei de spațiu indicate 2 puncte

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecărui din cele trei enunțuri cerute
(de exemplu: *Ei au dimensiuni care variază de la un micron, și chiar sub un micron, până la zece kilometri.; Meteorii sau format în jurul centurii de asteroizi, existente între planetele Marte și Jupiter.; Meteorii sunt examinați direct în scopul descoperirii urmelor de viață sau a produselor activității vitale în Cosmos.*) $3 \times 2p = 6$ puncte
2. câte 3 puncte pentru scrierea fiecărui dintre cele două răspunsuri (titlul volumului – Enciclopedia lumii vii; numele autorului – Tudor Opris) $2 \times 3p = 6$ puncte
3. notarea răspunsului corect: b 6 puncte
4. câte 1 punct pentru precizarea corectă a fiecărei valori morfologice și funcții sintactice: probe – substantiv comun, nume predicativ; direct – adjecțiv, atribut adjectival; ei – pronume personal, subiect $6 \times 1p = 6$ puncte

B.

- câte 2 puncte pentru prezentarea oricărora două caracteristici ale tabloului din natură descris $2 \times 2p = 4$ puncte
- folosirea unui limbaj expresiv în descrierea tabloului din natură 4 puncte
- redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (claritatea și coerenta ideilor; echilibrul între componente; dispunerea paragrafelor): $2p /$ conținut parțial adecvat: $1p$ 2 puncte 2 puncte
- respectarea limitei de spațiu indicate 2 puncte

12 puncte se acordă pentru redactare, astfel:

- unitatea compoziției 1 punct
- coerenta textului 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului: $2p /$ adecvare parțială: $1p$ 2 puncte
- ortografia (02 erori – $3p /$ 3 erori – $2p /$ 4 erori – $1p /$ 5 sau mai multe erori – $0p$) 3 puncte
- punctuația (0-3 erori – $2p /$ 4 erori – $1p /$ 5 sau mai multe erori – $0p$) 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină 1 punct
- lizibilitatea 1 punct

CUPRINS

I. CE TREBUIE SĂ (MAI) ȘTIU	7
• Despre textul literar și textul nonliterar	9
• Despre cum se citește un text literar sau nonliterar	11
• Despre înțelegerea baremului, a cerințelor și despre răspunsul la acestea	13
• Despre modurile principale de expunere	17
• Despre eul liric	24
• Despre cum se rezolvă cerințele complexe ale subiectului ...	26
• Despre așezarea textului în pagină	30
• Despre caligrafie	30
• Despre exprimarea corectă	31
II. MODELE DE SUBIECTE	33
III. BAREME DE CORECTARE ȘI DE NOTARE	157
IV. ANEXE	247
• Programa pentru disciplina Limba și Literatura Română	
Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a – 2012	249
• Subiecte date la Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a, anul școlar 2010 – 2011	
Proba scrisă la Limba și literatura română	255
• Bareme de evaluare și de notare	
Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a, anul școlar 2010 – 2011	258

Concepță ca un ghid atractiv de pregătire individuală, cartea răspunde, într-o manieră inedită, unor întrebări pe care elevii și le pun înaintea și pe parcursul învățării pentru evaluarea națională:

- cum să învăț, cu eforturi minime, pentru atingerea obiectivelor propuse?
- cum să utilizez, în învățare, informațiile de care dispun?
- cum să redactez, corect și complet, răspunsurile la diferitele cerințe ale subiectului?

Informațiile, testele și soluțiile oferite în prezenta carte sunt instrumentele potrivite – chiar indispensabile – pentru dezvoltarea deprinderilor de învățare eficientă.

Mai mult decât o culegere de teste, cartea vă învață ceea ce n-ați învățat până acum.

ISBN 978-973-124-675-8

9 789731 246758